

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200768

UNIVERSAL
LIBRARY

ವಿಚಿತ್ರವ್ರತ

(ನಾಟಕವು)

ಲೇಖಕರು :
ಶ್ರೀ. ತ. ಸು. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು

|| ಶ್ರೀ ||

ವಿಚಿತ್ರವ್ರತ

(ನಾಟಕವು)

ಲೇಖಕ :

ಶ್ರೀ ತ. ಸು. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ರಂಗಭೂಮಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ,

ಮನೆವಾತೆ-ಪಂಜ, - - - - ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

ಮುದ್ರಣಕಾರರು :

ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್,

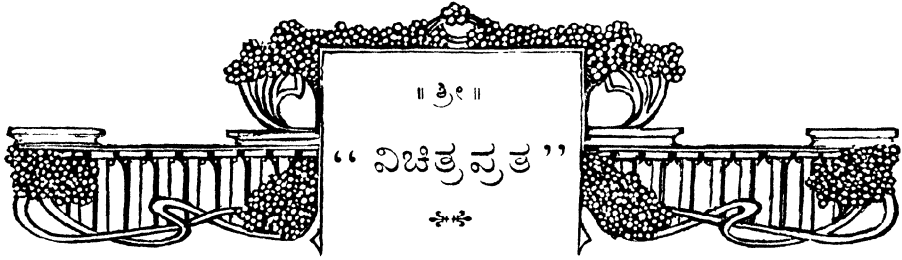
ಮನೆವಾರ್ತೆಪೇಟೆ, - - - - ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ

ಶ್ರೀ ಬಕನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳು.

ಈಗ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ನನ್ನ ಲಂಗಾಯತ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು, ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ತಮಗೆ ಬರೆದು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ನಾನೇ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿ ಅಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ನನ್ನ ಮರ್ಮದಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂಬ (ತಪ್ಪೋ ಸರಿಯೋ) ಅದ) ಭಾವನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಲೈಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ಹೆಸರಾದ ಕವಿಗಳು. ಅವರ ಮಗನಾದ ನಾನೂ ಕವಿಯೆಂದೇ ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವವೂ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಉಸಿರುಬಿಡುವುದೇ ಎಂಬ ಭಯ, ಮೇಲಾಗಿ ನನಗೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒಳಕಾಲದ ಕಾತೋಹ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮಾತಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದುವು. ಅದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಹಿಗೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಬಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಐದನೆಯ ಅಂಕದ ಐದು ಪ್ರವೇಶಗಳನ್ನೂ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದನು. ಆಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪನೋ ಬಂದು ಬಗೆಯಾದ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಟ್ಟಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟನು. ಕೆಲವರು 'ಇದನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಬರೆದು ಕೊಡಿ, ರಂಗಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಹಳ್ಳಿಯವರು, ಬೈಲನಲ್ಲ ಅಟ್ಟದಮೇಲೆ ಕುಣಿಯುವವರು. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೊರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅಭಿನಯಿಸುವರೆಂಬ ನಂಬಗೆಯು ನನಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರಂಭಿಸಿದ ಉದ್ದವು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಶೇಖರಗಳ ಮತ್ತು ಲೇಖನಕಾರರ ಔನ್ನತ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಚಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗಿದ್ದ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿದುವು ಅದರಿಂದ, ಅದರ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾವ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಮನಗೊಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆನು ಈಗ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಾಗ ಈ ಹಳೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಅರ್ಧಾಂತಕವಾಗಿದ್ದದ್ದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣವೆಂದು ಮನ

ಸ್ಸಿಗೆ ಆಸಿಸಿತು. ಆ ದಿನವೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಐದನೆಯ ಅಂಕದ ಅರನೇ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡಪಂಡಿರರಿಗೆ, ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟೆಯುಂಟೋ ಅವರಿಗೆ, ಇದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಬರುವಿನ ಮುದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಅವರು ಬೆಲೆಕೊಡದಿದ್ದು ದೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. 'ನನುಗೆ ವಿರಾಮವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ' 'ಅಯ್ಯೋ, ಎಲ್ಲಿಯ ನಾಟಕವಯ್ಯಾ! ಯಾರು ಕೇಳುವವರು' ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕೈತೆರಗಿಸಿದರು. ಮೊದಲೇ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯೂ ಭೀತನೂ ಆದ ನನಗೆ ಇದು ಸಾಕಾಯಿತು. 'ನನ್ನ ನಾಟಕವು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಆಗುವ ನಷ್ಟವೇನು' ಎಂದು ಶುಷ್ಕಪುರಾಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಈಚೆಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ವಿಧ್ವಾನ್ ಪಾರಿಶವಾಡ್ ಶೇಷಗಿರಿಯವರು ನನಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಕೊಡಿಯೇ 'ರಂಗಭೂಮಿ'ಯ ಸಂಪಾದಕರೂ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರೂ, ಉದ್ದಾಮ ವಿಧ್ವಾಂಸರೂ, ಕಲಾಭಿಜ್ಞರೂ ಆದ ಶ್ರೀಯುತ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕೃಷ್ಣ ಭಾರದ್ವಾಜರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆ ಮಹನೀಯರು ಭಯ ನಿರುತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕುಗ್ಗಿದ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ತಮ್ಮ 'ರಂಗಭೂಮಿ'ಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಅಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಚಿರ-ಕೃತಜ್ಞನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ-ಮುಣಿಯೂ ಆಗಿರುವೆನು. ಇದು-ವ್ಯಾಕರಣ ಭಂದಸ್ತುಗಳನ್ನರಿಯದ-ಅರಿಯಲನುಕೂಲವಿಲ್ಲದ-ನನ್ನಿಂದ-ಆದರಲ್ಲೂ ಬಾಲ್ಯದಶೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಲವು ತೆರದ ಲೋಪಗಳಿರಬಹುದು. ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಪ್ಪಿ ಗುಣಾಂಶಗಳೆಂದರೆ ಸರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂತೋಷವಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಸದ್ಗುರವು ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನೀಯಲಿ.

ಇತಿ,
ತ. ಸು. ಕೃಷ್ಣರಾಯ.

(ನಾಂದ್ಯಂತದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಧಾರನು ಪ್ರಸೇಶಿಸಿ)

ಸೂತ್ರ:—

ವೃತ್ತ|| ತ್ರೀಮದ್ರಾಜಿರೋಮಣಂ ಗುಣಮಣಂ ಭಕ್ತೈಕ
ಚಿಂತಾಮಣಂ | ಪ್ರೇಮಾವಾಸ ಮನಂತ ಸದ್ಗುಣಯುತಂ
ಯೋಗೀಶ ಸಂಪೂಜಿತಂ || ಕಾವಾರಿಂ ಭಸಿತಾಂಗ ದಿವ್ಯ
ವಪುಷಂ ಕೈಲಾಸವಾಸಂ ತಿವಂ | ನೌಮಿ ತ್ರಿಂ ಗಿರಿಜಾ
ವರಂ ತ್ರಿಣಯನಂ ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯಂ ಶಂಕರಂ ||

ಆಹಾ, ಪರತೀನನ ಪರಮಪ್ರಸಾದ ಉಬ್ಬರಾದ ಈ
ಸಭಿಕರನ್ನು ಹೇಗೆತಾನೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಲಾವೀತು? ಒಳ್ಳೆದು,
ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ಶಂಭುವಾಸನನ್ನು ಕರೆದು ಯೋಚಿಸು
ವೆನು. (ತೆರೆಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಮಿತ್ರ, ಶಂಭುವಾಸ, ಕಾರ್ಯ
ನಿಶೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ
ಬಂದು ಹೋಗು.

ಶಂಭುವಾಸ:— (ಪ್ರಸೇಶಿಸಿ) ಏನಯ್ಯಾ ತಿವದಾಸ, ಇಂಥ
ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೇತಕ್ಕೆ ಕರೆದೆ?

ಸೂತ್ರ:—ಏನಯ್ಯಾ, ಎಂಥಾ ಹೊತ್ತು?

ಶಂಭು:—ತಿವದಾಸ, ಹೀಗೇಕೆ ಕೇಳುವೆ? ಇದು ರಾತ್ರಿಯ
ಹೊತ್ತಲ್ಲವೆ?

ತಿವ:—ಹವುದು. ಆದರೇನು?

ಶಂಭು:—ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗಿಷ್ಟು ಕೆಲಸವೆಂಬುದು ತಿಳಿ
ಯದೋ?

ತಿವ:—ಅದೇನಯ್ಯಾ, ಅಂಥಾ ಕೆಲಸ?

ಶಂಭು:—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಕಂದ|| ಕೆಲಬರಂ ಚಾರ್ಯವಗೈವರಂ |

ಕೆಲಬರಂ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಜೂದ ಪಾನಾಸಕ್ತರಂ ||

ಕೆಲಬರಂ ನಿರ್ಮಲ ಚಿತ್ತರಂ |

ಸಲೆ ಭಜಿಪರಾ ನೀಲಕಂಠ ಸದಿದಾನರೆಯಂ ||

ಹೀಗೆ ಅವರವರ ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿಗನುಸರಿಸಿ ಜನಗಳು ಕಾ
ರ್ಯಾಸಕ್ತರಾಗಿರುವರು. ಈಗ ನೀನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿ
ರುವೆ?

ತಿವ:—ಈಗ ನಾನೊಂದು ನಾಟಕವನ್ನಭಿನಯಿಸಬೇಕೆಂದಿರು
ವೆನು.

ಶಂಭು:—ಏನು 'ನಾಟಕ'! ಧೂ! ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡು
ವುದೇ ಮಹಾ ಪಾಪವಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೇನಿದೆ?

ತಿವ:—ಅದೇಕಯ್ಯಾ, ನಾಟಕವನ್ನು ಅಜ್ಜಿಯೆಂದು ಜರಿ
ಯುತ್ತಿ? ನಾಟಕಗಳು ಅಷ್ಟು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದ್ದರೆ
ಪೂರ್ವಕರು ಅವುಗಳನ್ನೇಕೆ ಒರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು?

ಶಂಭು:—ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅಭಿನಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏಂ
ದಿನವರ ಉದ್ದೇಶವೇ ಬೇರೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಪುರಾಷರ
ಶೌರ್ಯೋದಾರ್ಯ ಸಾಹಸಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ
ಬರಬೇಕೆಂತಲೂ, ನೊಟಕರ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಅವು
ಬಿಂಬಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂತಲೂ ಹಿಂದಿ
ನವರ ಉದ್ದೇಶ. ಈಗಲಾದರೂ ಶೃಂಗಾರರಸಪ್ರಧಾನ
ವಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಂದವಾದ ಬಟ್ಟೆ
ಬರೆಗಳೆಂದಾಗಲ, ಆಡಂಬರವಾದ ಸಂಗೀತವಿಂವಾಗಲ,
ಬೆಡಗಿನ ಹಾಸಭಾವಗಳಿಂವಾಗಲಿ ಅಜ್ಜರನ್ನು ಮರುಳು
ಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಧನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ತಮ್ಮ ಉದರ ನಿರ್ವಾ
ಹವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳೇ ಎಲ್ಲೆ
ಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಹಾನಿಯೇ
ಹೊರತು ಲಾಭವಿಲ್ಲ.

ತಿವ:—ಶಂಭುವಾಸ, ನೀನು ಕೇವಲ ದೋಷೈಕ ಪಕ್ಷ
ಪಾತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೀಯೆ. ನಾಟಕಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೆಟ್ಟುವೇ
ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರೇ ಆಳೆದು
ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ

ವಾದುದನ್ನೇ ಅಭಿನಯಿಸೋಣ.

ಶಂಭು :—ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನು ಭಿನಯಿಸಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತೆ ?

ಶಿವ :—ವೊನ್ನೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆವಲ್ಲಾ, ಅದು ಯಾವ ನಾಟಕ ? ಅದರ ಹೆಸರು ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳೋಣವೆಂದು ಕರೆದೆನು.

ಶಂಭು :—ನನಗೂ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ. ಇರಲಿ, ಶಿವದಾಸ, ವೊನ್ನೆ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಜನ ಜಂಗಮರಿಗೆ ವಾಸೋಹಮಾಡಿಸಿದೆ ? ಎಷ್ಟು ಉಚಾರಿಯು ?

ಶಿವ :—ವಾಸೋಹವೋ, ಗೀತೋಹವೋ, ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲೆನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಾಸೋಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಜಂಗಮರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಜಂಗಮರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪೇಳುವಂತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರೇನು ಜಂಗಮರೋ ಮಂಗಳಮರೋ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶಂಭು :—ಇದೇನಯ್ಯಾ ಅನ್ಯಾಯ ! ಪರಶಿವನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಂಗಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸಬಹುದೆ ! ಶಿವ ಶಿವ !

ಶಿವ :—ಆಹಾಹಾ ! ಏನು ಗುರುಗಳಯ್ಯಾ ! 'ಗುಕಾರಸ್ತಂಧಕಾರಸ್ತು | ರುಕಾರಸ್ತನ್ನಿರೋಧತಿ || ಅಂಧಕಾರ ನಿರೋಧತ್ವಾ | ದ್ವರು ರತ್ಯಭಿವೇಯತೇ' ಎಂಬಂತೆ ತಿಷ್ಠ್ಯರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಳೆದು ಅವರಿಗೆ ವೋಕ್ಷು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವವರು ಗುರುಗಳು. ಈಗಿನ ನಾಮಮಾತ್ರವಾದ ಗುರುಗಳ ಸಹವಾಸದಿಂದ ವೋಕ್ಷು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಸರಕಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಶಂಭು :—ಏನಯ್ಯಾ, ಶಿವದಾಸ. ಗುರುಗಳನ್ನು ತೀರಾ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತೆ ?

ಶಿವ :—ಆಯ್ಯಾ, ಈಗಿನ ಗುರುಗಳ 'ಗುರು'ತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು.

ಕಂದ|| ಗುರುವೆಂದರೆ ಬಲ್ಲಾರಂ |
ಗುರುನಾಮಕರೀ ದುರಾತ್ಮರಿಳೆತಿಭಾರಂ ||
ಗುರುಗುಟ್ಟುವ ಕುಕ್ಕುರದೋಲಾ |
ದುರುಳಿವರಾ ತ್ಯಾಜ್ಯರೆನುಗೆ ಭಾವಿಸೆ ಜಗದೋಳಾ ||

ಶಂಭು :—ಅಯ್ಯಾ, ಶಿವದಾಸ, ಗುರುದೂಷಕನಾದ ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸವು ನನಗೆ ಬೇಡ. ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಪ್ರಸಂಹ

ದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿರು. ಇದೋ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೊಂದು ನಮಸ್ಕಾರ. (ಹೊರಡುವನು)

ಶಿವ :—(ನಿಲ್ಲಿಸಿ) ಮಿತ್ರಾ, ಕೋಪಗೊಳ್ಳಬೇಡ. ಈಗಿನ ಜಂಗಮರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಣ್ಣಿಸಿದನೇ ಎನಾ, ಗುರುನಿಂದೆಯೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಎಂದಿಗೂ ವ್ಯರ್ಥವೆಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಈಗ ಹೇಳು ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನು ಭಿನಯಿಸೋಣ.

ಶಂಭು :—ಶಿವದಾಸ, ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂತು. ನೀನು ಹೇಳಿದುದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಇಕ್ಕಾದಮಾರನೆಂಬ ಶಿವಶರಣನ ನಾಟಕವಲ್ಲವೇ ? ಇದು ನೂತನವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿಯಾರು ? ಆತನ ವಿಷಯವೇನು ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳು.

ಶಿವ :—ಮಿತ್ರ, ತಳುಕುವಾಸಿಯಾದ
ಕಂದ|| ಕವಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾತ್ಮಜ |
ಶಿವಚರಣ ಸರೋಜ ಮಧುಸ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಂ ಯಾ |
ಕವನವ ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದಂ |
ತವೆರಚಿಸಿದ ನಿಧುವೆ ಯಾತ ನಾದಿ ಗ್ರಂಥಂ ||

ಆತನು ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು :—
ಕಂದ|| ಪದಕ್ರಮವಂದಾದ ತರಳನ |
ವದನದಿ ಬಲು ಮಮತೆಯಿಂದ ಪೊರಮಡಿಸಿದನೈ ||
ಸದಯಾತ್ಮ ಸದ್ಗುರೂತ್ತಮ |
ಬುಧಜನ ಜೀತೋ ವಿಶೋಲ ಶೇಷಾಚಲತಾಂ ||

ಕಂದ|| ಗುಣಲೇಶ ಗುರುವಿಗರ್ಪಿತ |
ಗುಣಹೀನತೆಗಾಗಿ ಬಂದ ನಂದಿಯು ತನಗೆ ||
ಗುಣವನೆ ನೋಳ್ವುದು ಸುಜನರು |
ಗಣಿಸದೆ ದೋಷಗಳನೆಂದು ಕೈಮುಗಿದೊರೆವೆಂ ||
ಇದೇ ಈ ಕವಿಯ ಜರಿತ್ರೆ. ತಿಳಿದಂತಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಇನ್ನು ಹೋಗೋಣ ನಡೆ.

ಶಂಭು :—ಆಗಬಹುದು.
(ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟುಹೋಗುವರು)

ಪ್ರಥಮಾಂಕವು—ನೋಟಂ

(ಗ್ರಾಮದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ವಾರಯ್ಯ ವಾರವ್ವ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು).

ಮಾರ :— ಸಖಿಮಣಿ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿದಮೇಲೆ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಜನ್ಮವು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲವೆ ? ಏನುಮಾಡಿದರೆ ಪರಶಿವನು ಒಲಿಯುವನೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲಾ.

ಮಾರಿ :—ನಾಥ, ನನಗೂ ಅದೇ ಚಿಂತೆಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಸಂಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ನಮಗಾದರೋ ಸಂತಾನ ಸೌಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವಿರುವುದು. ಆದರೂ ವ್ರತವೇನಾದ ನಮಗೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಧವೇ ಸರಿ. ಇಹ ಭೋಗವೇನೋ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಾಶ್ವರನಾದ ಪಾರ್ವತೀರಮಣನನ್ನೊಲಿಸಿ ಪರಲೋಕ ಸೌಖ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯೋಣ.

ಮಾರ :—ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿಜ. ಆದರೆ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಒಲಿಯುವ ಹೇಗೆ ?

ಮಾರಿ :—ಏಕೆ ? ಏನೋ ವಿಧವಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರಷ್ಟೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವ್ರತವನ್ನವಲಂಬಿಸೋಣ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಬಹುದು.

ಮಾರ :—ಸರಿ. ಅಂತಹ ವ್ರತವಾವುದಿರುವುದು ?

ಮಾರಿ :—ಪುಣ್ಯಕರಗಳಾದ ತಿವರಾತ್ರಿವ್ರತ, ಕೇದಾರೇಶ್ವರವ್ರತ, ಸೋಮವಾರದ ವ್ರತವೇ ಸೊಲಲಾಗಿ ಅನೇಕ ವ್ರತಗಳಿರುವವಲ್ಲಾ.

ಮಾರ :—(ಯೋಚಿಸಿ) ಕಾಂತಾಮಣಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿದಂಥ ವ್ರತವನ್ನೇ ನಾವು ಆಚರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮದೇನು ದೊಡ್ಡ ಸ್ತಿಕ್ತಿಯಾಯಿತು ? ನಾವೊಂದು ಹೊಸದಾದ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸೋಣ. ಅದರಿಂದ ದೇವರೂ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು, ನಮಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು.

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಾಣನಾಥ, ಅಪ್ಪುಬುದ್ಧಿಯಾದ ನನಗೆ ಅಂತಹ ವ್ರತವೊಂದೂ ತೋಚದು.

ಮಾರ :—ಸಖಿ, ನಾನು ಹೇಳುವ ವ್ರತದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳು. ಅದು ಬಹು ಸುಲಭವಾದದ್ದು. ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚಿನದಲ್ಲ. ದೇಹ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ದಾನಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯೇ ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳು, ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು, ಭೂಮಿ, ಆಕಾಶ ನದಿ ಬೆಟ್ಟ ಇವುಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾರಿ :—ಅಬ್ಬಾ, ಅಂಥ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವ್ರತವು ಇನ್ನಾವುದಿರಬಹುದು. ಆರೈವ್ರತ, ಅಪೂರ್ವವಾದ ಇಂಥಾ ವ್ರತವನ್ನು ಕಂಡ ಹಿಡಿದಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಗಾಧವಾದದ್ದು. ನನಗಂತೂ ಆ ವ್ರತದ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಲು ಕುತೂಹಲವು ಕ್ಷಣೇ ಕ್ಷಣೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು. ಅದರ ಹೆಸರೇನು ಅಂಜನೇಯನ ಬಾಲದಷ್ಟುದ್ದವಾಗಿರುವುದೋ ?

ಮಾರ :—ಪ್ರಿಯೆ, ಅದೇನೂ ನೀನು ಭಾವಿಸುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಅದರ ಹೆಸರು 'ದಾನಶೂನ್ಯ' ವ್ರತ.

ಮಾರಿ :—ನಾಥ, ಇದಂಥಾವ್ರತ ? ಇದರ ಅಚರಣೆ ಹೇಗೆ ? ಇದರ ಫಲವೇನು ?

ಮಾರ :—ಇದು ಬಹು ಗಂಭೀರವಾದ ವ್ರತ. ಯಾರಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದೇ ಇದರ ಅಚರಣೆ. ಇದರ ಫಲವು ಅನಂತವಾದದ್ದು, ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೆಚ್ಚುವನು.

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಾಣಕಾಂತ, ಇದೇನು ಹೇಳಿದೆ.

ಕಂದ|| ಏನಂ ದಾನವ ಕೊಡದಿರೆ |
ಏನೆಂಬರು ಜನರು ಲೋಕದೊಳಗೆಮ್ತಂ ಸಂ ||
ಮಾನಿಪರೆ ನಾಥ ಯೋಚಿಸು |
ಹೀಸೈಸದೆ ಬಿಡರು, ಬೇಡವೀವ್ರತವೆಮಗೆ ||

ಮಾರ :— ಸಖಿಮಣಿ, ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಸೀಸಪದ್ಯ|| ಎರಡನಿಸದಿರಕಾಂತೆ | ಚರಿಸಿದನು ಮತವಂತೆ |
ಪರಶಿವನು ಕರುಣಿಸನು | ಸಟಿಯಿದಲ್ಲ ||

ಮಾರಿ :—ಆಚರಿಸಲಂತಿದನು | ನೀಚರೆಂದೆ ಮ್ಮಾನನು | ವಾಚಿಸರೆ ಜನರು | ಯೋಚಿಸ್ತು ನಲ್ಲ ||

ಮಾರ :—ನಿಂದೆವಂದನೆಗಳಿಗೆ | ಕುಂದದಲೆ ಬಿರೆಯದಲೆ |
ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಭಜಿಪುದುಚಿತ ಕೇಳು ||

ಮಾರಿ :—ದೂರಲೆಮ್ಮನು ಬಂದೆ | ಸೈರಿಪೆದಂತೊ ನಾಂ |
ಸಾರಸಾಕ್ಷನೆ ನೀನೆ ತಿಳಿದು ಪೇಳು ||

ಮಾರ :—ಉಪಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ | ಸ್ಯುಪದೇಶಕಾರಕರು |
ವಿಪರೀತ ಪಾಪಗಳ | ನವಹರಿಪರು ||

ಮಾರಿ :— ನಲ್ಲನಿನ್ನಯವಚನ | ಸಲ್ಲಿಸೆನು ಮೋಹನ | ಇಲ್ಲೆ
ಯಿರಲೆನ್ನಮನ | ವಲ್ಲದೇನೇ ||

ಮಾರ :—ಕಾಂತೆ ತ್ಯಜಿಸೀಗ್ರಾಮ ವಾಸವನ್ನು
ಕಾಂತಾರವನ್ನು ನಾವು ಸೇರುತೆನ್ನು

ಕಾಂತಮಾನಸರಾಗಿ ತಿವಚರಣವನ್ನು
ಚಿಂತಿಸುತ ನೂಕುವೆವು ಕಾಲವನ್ನು ||

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಾಣವದಕ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಯಣೆಯಂತೆ ನಡೆಯಲು
ಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆಯದಿನವೇ ನಮ್ಮ ದನಕರುಗ
ಳನ್ನೂ ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನೂ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಂದ
ಹೊರಟು ಅದವಿಯನ್ನು ಸೇರೋಣ. ನಮಗೇನು ಭಯ?
ಸೆಟ್ಟಿಯದಲ್ಲೆಯೇ ಪಟ್ಟಣವಷ್ಟೇ ?

ಮಾರಿ :—ನಿಜ, ಸಖೀಮಣಿ, ನೀನು ಅದವಿಯಲ್ಲಾದರೂ
ನಮ್ಮ ವ್ರತವನ್ನು ಮರೆತೀಯೆ ? ಮರೆತಾದರೂ ಒಂದು
ಪ್ರಾಣಿಗಿ ಒಂದು ತುತ್ತ ಅನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟೀಯೆ ? ಒಂದು
ಹಿಡಿ ಕಾಳನ್ನು ಹಾಕೀಯೆ ? ಜೋಕೆ ? ಮನೆಮಾರುಗಳು
ಹಾಳಾದರಾಗಲಿ, ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗಲಿ. ವ್ರತಭಂಗವು
ಮಾತ್ರ ಆಗಕೂಡದು.

ಮಾರಿ :—ಕಾಂತ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳ
ಬೇಕಾದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ತನುಗೆ ತಕ್ಕ ಪತ್ನಿಯೇ
ಅಲ್ಲವೇ ?

ಮಾರಿ :—ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ, ಇಂದಿನಿಂದ ನನಗೆ ಇಕ್ಕದ
ಮಾರನೆಂದೂ ನೀನಿಗೆ ಕೊಡದ ಮಾವಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರು
ಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.
ಏನು ಗುಣಾತಿಶಯಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಇತರರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತ
ವಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಸುಳಿಯುವ
ದಿಲ್ಲ.

ಮಾರಿ :—ಅದಿಯೇನು? ಅಗಬಹುದು.

ಮಾರಿ :—ಮನೋಹರಿ, ನಾನು ಈ ದಾವನಶೂನ್ಯ ವ್ರತ
ವನ್ನೇ ಏಕೆ ಆರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ನೀನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೆ ?

ಮಾರಿ :—ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ! ಏಕೆ ?

ಮಾರಿ :—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಸಖಿ, ' ಆತ್ಯುತ್ಕಟೈ ಪುಣ್ಯ
ಪಾಪೈರಿಹೈವ ಫಲಮುಶ್ರುತೆ ' ಎಂಬಂತೆ ನಾವು ಮಾಡುವ
ಅತಿಯಾದ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ
ದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗು
ವುದು. ಹಾಗೆ ಈಶ್ವರನ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನು
ಮುಕ್ತನಾಗುವನಷ್ಟೆ ? ರಾವಣನ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋ
ಚಿಸು. ಅವನು ಅತಿ ಪಾಪಿಯಾದ್ದರಿಂದಲವನೇ ತ್ರೀಮುನ್ನು
ರಾಯನು ರಾಮಚಂದ್ರನವತಾರ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಅವ
ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು. ಸುಕ್ರಾಶ್ವರಮಾತೃನಾದ
ತ್ರೀ ರಾಮನ ಬಾಣದಿಂದ ಹತನಾದ ರಾಮನು ಒಂದಿ

ವಾಗಿಯೂ ಮುಕ್ತನೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆಯೇ ನಾವೂ ಅತಿ
ಲೋಭಿಗಳಾದರೆ ಅಗ ತಿವನು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನುದ್ಧರಿಸು
ವನು. ಅತಿ ಲೋಭಿಗಳಾಗುವುದು ನಮಗೂ ಸುಲಭ.
ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನಾನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದು.

ಮಾರಿ :—ಸರಿ ಸರಿ, ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು. ನಡೆ, ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತ
ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಮಾರಿ :—ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. (ಹೊರಟುಹೋಗುವರು)

೨ನೆಯ ನೋಟ

(ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಸಭೆ)

ಪ್ರಮಥರು :—

ಸೃಷ್ಟಿ || ಭಜೇಹಂ ಸದಾ ಸಾಂಬವಾನಂದ ಸಾಂದ್ರಂ |
ಆಜನ್ಮಾನು ಮಂಧೋಜ ಚಾತಾವಿದ್ಯಂ ||
ಭುಜಂಗಾಕ್ಷ ಭಸ್ಮಾದಿಭಿರ್ವರ್ಷಿತಾಂಗಂ |
ನಿಜಾನದಂ ಮಗ್ನಂ ಭವಾನೀಶ ಮಿಡ್ಯಂ ||
ಹರನಮೋವಾರ್ಷತೀ ಪತಯೇ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ.

ಈಶ್ವರ :—ಎಲೈ ನಂದಿ ಭೃಂಗಿ ಜಟಾಪಿ ಪ್ರಮಥರಿರಾ, ನಿಮ್ಮ
ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು. ಸಖಿ ಕಾತಾಳಯಿನಿ, ನೀನಿಗೆ ಭಕ್ತ
ರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪರಮಾನಂದ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನಿಗ
ಳಾದ ಭಕ್ತರಿಗಿಂತಲೂ ಮೂಢ ಭಕ್ತರಮೇಲೆಯೇ ಪ್ರೇ
ಮವು ಹೆಚ್ಚು.

ವಾರ್ಷತಿ :—ಪ್ರಾಣನಾಥ, ಅಸ್ಮತ್ಪತನಾದ ನಿನ್ನ ಲೇಲಿಯನ್ನು
ಬಣ್ಣಿಸುವೆವು. ಭಕ್ತನಾದ ಬಾಣಾಸುರನ ಬಾಗಿಲು
ಕಾಯ್ದು. ಭಕ್ತನಾದ ಅರ್ಜುನನ ಕೂಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ
ನೀನೇ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಪರಮಭಕ್ತನಾದ ದಶಕಂಠನಿಗೆ
ಆತ್ಮಲಿಂಗವನ್ನೂ ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ.
ಎದುರುಬಿದ್ದ ತ್ರಿಪುರ ಜಲಂಧರ ಗಣಾಸುರರನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ
ತುಳಿದೆ. ದಕ್ಷನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದೆ. ಮನೋಹರ, ನಿನ್ನ
ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಸ್ತ್ರೀಮಾತ್ರವಾದ ನಾನೆಷ್ಟರ
ವಳು. ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಸಹೋದರನಾದ ವಿಷ್ಣುವೂ
ಸರ್ವಲೋಕವಂದ್ಯನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಪತಿ ಸಹೋ
ದರರನ್ನು ವಡೆದ ನಾನೇ ಧನ್ಯಳು.

ಈಶ್ವರ :—(ಸ್ವಗತ) ಈಗ ಪರ್ವತಿಯನ್ನು ಕೇಣಕಿ ಕೋಪ
ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆ ವಿನೋದವನ್ನೊಂದುಗಳಿಗೆ ನೋ
ಡೋಣ. (ಪ್ರಕಾಶಂ) ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ, ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟನೂ
ಸರ್ವಲೋಕ ವಂದ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದುಹೇಗೆ?
ಇಂಥಾ ಮಾತನಾಡಬಹುದೆ ?

(ಸೀಸೆವದ್ಯ)

ಇರಲೊಂದು ಮನೆಯಿಲ್ಲ | ಶರಧಿಯೊಳು ವಾಸಿಸನು |
ಸರಸಿರುಹ ನೇತ್ರೆಯೇಂ ಪೊಗಳೈಯವನ |

ಪಾರ್ವತಿ :— ಗಿರಿಶ ತವ ದಿವ್ಯಮಂ | ದಿರವೆಲ್ಲಿ ರಾಜಿಪುದು |
ಗಿರಿಗಪ್ಪರದೊಳಹುದು ಮರೆದೆಯೇನು ||

ಈಶ್ವರ :— ವಾಮನಾಕಾರದಿಂ | ಭೂಮಿಯೊಳು ಒಲಿಯ
ಬೀ | ಇದ್ದ ಮಹಾಮಹಿಮ ನಿಮ್ಮಣ್ಣನವನು ||

ಪಾರ್ವತಿ :— ದೇವದೇವನೆ ಬಿಡಮ್ಮ | ದೇವನ ಕಪಾಲದೊಳ |
ಗಾವನಂ ತಿರಿದುಣುವನತ್ತಿ ನೀನು ||

ಈಶ್ವರ :— ಕುದುರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವೈಂದು | ಮುದಿಹದ್ದ ನೇರು
ವನು | ಪದಮಾಕ್ಷಿಯಿಂದನ್ನ | ಪದವನರ್ಚಿಸಿದಂ ||

ಪಾರ್ವತಿ :— ಮುದಿಯಿತ್ತ ನೀನೇತ | ಕಧಿರೋಹಿಸುವೆ,
ರಾಮ | ನಧಿಕ ಮಹಿಮೆಯ ಪಾಡಿ ಪೊಗಳಬೇಕೆ ||

ಈಶ್ವರ :— ಸ್ಮರಬಾಣಘಾತ ಜ | ರ್ಭೂರನಾಗಿ ಬೃಂದೆಯನು
ವರಿಸಿದನು | ಹರಿ ಅನಂಗನ ಗೆಲಿದೆ ನಾನು |

ಪಾರ್ವತಿ :— ಹರ, ಬೆತೆಂದ್ರಿಯನಾಗೆ | ವರಿಸಿದೆಯದೇಕೆನ್ನ |
ಹರಿ ಬೃಂದೆಯನು ಕೂಡೆ ತಂದೆ ಬಳನ ||

ಕಾಲರುದ್ರ :— ಎಲೈ ಭೃಂಗಿಯೇ, ಇದೇನು, ಲೋಕನಾ
ಯಕರಾದ ಸಾಂಬಕಾತ್ಮಯಿನಿಯರು ಪಾಮರರಂತೆ ವಾ
ದಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಗೌರಿದೇವಿಯೇಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ
ವಿಷ್ಣು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಳೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲಾ.

ಭೃಂಗಿ :— ಮಿತ್ರ, ಅವರು ಕ್ರೋಧದಿಂದ ವ್ಯಾಜ್ಯನಾಡುವ
ರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿಯೇನು? ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವರಿಗಿದು ಕೇವಲ
ವಿನೋದ. ಅಲ್ಲದೆ ಪಾಮರರಾದ ನಮಗೆ ಹರಿಹರರಿಗಿರುವ
ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪಾಠ. ಇದು ಕೊನೆ
ಗಾಣುವವರೆಗೂ ಸುಮ್ಮನಿರು.

ಈಶ್ವರ :—
ತೇಟಿಗೀತಾ|| ಬಲಿಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದ ದೀನ ನವನು |
ಛಲದಿಂದ ಒಣ್ಣೆ ಪುದದೇಕೆ ನೀನು ||

ಪಾರ್ವತಿ :— ಬಾಣನರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದುದನ್ನು |
ಚಾಣ ನೀ ಮರೆದು ಹರಿಯನು ಬೈದರೇನು ||

ಕಾಲರುದ್ರ :— ಭೃಂಗಿ, ಇದೇನು ! ಈ ವಾದವು ಕೊನೆಗಾಣು
ವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ಪಾರ್ವತಿಯೇಕೆ ಹಿಡಿದ ಹಟವನ್ನು
ಬಿಡದೆ ಇರಬಹುದು.

ಭೃಂಗಿ :— ಮಿತ್ರ, ಲೋಕನಾತೆಯಾದ ಸರ್ವಮಂಗಳಾ
ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನಾರೋಪಿಸಬೇಡ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿ,

ಗೌರಿದೇವಿಯ ವಾದದ ಫಲವು ನಿನಗೇ ನಿರರ್ಥವಾಗೇ
ವುಮ.

ಈಶ್ವರ :— ಕಾಂತಾಮಣಿ, ಉಮಾ.
ಪಾರ್ವತಿ :— ನಾಥ, ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಗೋಜಿಗೆ ಬರಬೇಡಿ.

ಅಣ್ಣನಾದ ಹರಿಯೆ ನಿಂದ್ಯನಾದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ
ತಾನೇ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರದ್ದು. ಇಂಥಾ ಹೀನಳಾದ ನನ್ನಿಂದ
ತಮಗಾಗಬೇಕಾದುದೇನು. ಇನ್ನುಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ
ಬಂದವರನ್ನು ತಾವು ಸಮಾಪದ್ವಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ನಾನು ಹೊರಟುಹೋಗುವನು (ಎದ್ದು ಹೊರಡುವಳು)

ಈಶ್ವರ :— (ಕೈ ಹಿಡಿದು) ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯೆ, ತಡೆತಡೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋಗುವೆ ?

ಕಂದ|| ಸರಸೋತ್ತಿಗೆ ನಾಂ ನುಡಿದುದು |
ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಕಮಲನೇತ್ರೆ ಕೋಪಿಸುವರೆ ಸೇಳೆ ||
ಹರಿಯನ್ನಿಂದ ಲಭಿಸ್ತೆಂ |
ಹರಿಹರರೊಳು ಭೇದವೆಣಿಸೆ ನರಕವೆ ಸತ್ಯಂ ||

ಗಿರಿಜಾ, ನಾನು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸಕ್ಕ
ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೋಪಗೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ನಾನೂ ವಿಷ್ಣು
ವೂ ಅಭಿನ್ನರಲ್ಲವೆ? ಘಂಟಾಕರ್ಣನ ಕಥೆಯನ್ನರಿಯೆಯಾ?
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಣಿಸಲು ನೀನೇನು ಪಾಮರಳೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ :— ಪ್ರಭು, ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೋಪಗೊಳ್ಳು
ವೆನೆ? ನೀವೂ ವಿಷ್ಣುವೂ ಅಭಿನ್ನರೆಂಬುವುದು ನಿಮ್ಮ
ಬಾಯಿಂದಲೇ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಪ್ರಮಥರಲ್ಲಿ ಕಿಲವಾಗಿರುವ
ಸಂಶಯವು ಸರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಕೋಪ
ಗೊಂಡಂತೆ ನಟಿಸಿದನು. ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು
ಮನ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಭೃಂಗಿ :— ಕಾಲರುದ್ರಾ, ನೋಡಿದೆಯಾ ಪಾರ್ವತೀ ಸರಮೇ
ಶ್ವರರ ವಾದದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು. ಮೂಢರಾದ ನಮಗೆ
ಹರಿಹರರಿಗೆ ಬೇದವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾ
ಗಿಯೇ ಈ ಕಸಟಿ ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಹೂಡಿದ್ದು.
ಇದನ್ನರಿಯದೆ ಪಾಮರರು ಹರಿಹರರಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಣಿಸಿ ಅನ್ಯಾ
ಯವಾಗಿ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ನಾರದ :— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ)
(ಪಂಚಚಾಮರ ವೃತ್ತ)

ಹರೇ ಸರೇಶ ಪಾವನಾಶ ಪಾತಿ ಪಾವನಾತ್ಮಕ |
ಸುರಾದಿ ಜೀವಕೋಟಿ ಬೃಂದವಂದ್ಯ ಶೈಲಧಾರಕ |
ಸರೋಜಜಾತಜಾತ ತಾತ, ಭೂಶನಾಥ ಪ್ರೀತಿದಾಯಕ |
ಸ್ಮರಾಮಿ ದಿವ್ಯವಾದ ಕಂಜಯುಗ್ಮ ಮಾರ್ತ ನಾಶಕ ||

ನಾರಾಯಣ! ನಾರಾಯಣ! ವೈಕುಂಠವಾಸಿ! ನಾನು ಪ್ರಸಂಜನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪವಿತ್ರಪ್ರಯವಾದ ಈ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಜ್ಜನರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಇಕ್ಕದಮಾರನು ಬಹು ವಿಲಕ್ಷಣನಾದ ಸಜ್ಜನ. ಅವನ ವ್ರತವೋ! ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ವಿಲಕ್ಷಣನಾದದ್ದು. ಆಗಲಿ, ಈ ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಲಾಭವಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಸಹಾಯಕನಾಗುವೆನು (ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ) ಜಗತ್ಪ್ರಭು, ಜಗಜ್ಜನನಿ, ನಾರದನು ವಂದಿಸುವನು.

ಪರ-ಪಾ.—ಕಲ್ಯಾಣಮಸ್ತು, ನಾರದ. ಬಾ, ಈ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸು.

ನಾರದ.—ಅಪ್ಪಣೆಯಂತಾಗಲಿ. (ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು)

ಈಶ್ವರ:—ನಾರದ, ಈಗ ಎಲ್ಲಿರಿದ ಬಂದೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಲೋಕಗಳನ್ನು ವಿಸೇನು ವಿಶೇಷ? ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರ ಯಾದ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ನಾರದ:—ದೇವಾ, ನಾನು ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಈಗತಾನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವಿಲೇವಾರಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಧೂಲಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬ ವಿಲಕ್ಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆನು.

ಪಾರ್ವತಿ:—ಮತ್ತೆ, ಅವನು ಯಾರು? ಅವನ ವಿಷಯವೇನು?

ನಾರದ:—ಮಾತೆ, ಅವನೊಬ್ಬ ಪರಮ ಲೋಭಿ. ಅವನಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಆಗಲಿ, ದುಡಿದ ಕೂಲಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಹೊಂದಿದವರು ಈ ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನು, ಇದೋ, ಈ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಪರಮ ಭಕ್ತ.

ಪಾರ್ವತಿ:—ನಾಥ, ಆ ಪರಮ ಲೋಭಿಯು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತ ಸಂತೆ! (ನಗುತ್ತಾ) ಇವರ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ವಿಲಕ್ಷಣವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ. ರಾಮನೊಬ್ಬ ದುರ್ಮಾರ್ಗ. ಭಸ್ಮಾಸುರನು ಗುರುವಿಗೇ ತಿರುಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೂಡಿದವನು. ಜಲಂಧರನು ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿದವನು. ಈಗ ನೀನು ಹೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪರಮ ಲೋಭಿ. ಎಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ನಾರದ:—ಅಂಜಾ, ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೊಂದೊಂದು ವಿಧ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರಲಾದೀತೇ? ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಹುಟ್ಟುವರು. ಆದರೆ ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸಮನಲ್ಲವೇ.

ಈಶ್ವರ:—ನಾರದ, ಈ ವ್ಯಂಗ್ಯೋಕ್ತಿಗಳಂತಿರಲಿ. ಆ ಭಕ್ತನ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾವುದು. ಅವನ ಹೆಸರೇನು? ಅವನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳೆಂತಹವು. ಹೇಳು.

ನಾರದ:—ದೇವ.

ಕಂದ|| ಇಕ್ಕದಮಾರನೆನುತ್ತಂ | ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂಟಿರುವನು ಭೂಮಿ ತಲದೊಳೆ || ತಕ್ಕ ಸತಿಯವನಿಗಿರುವಳು | ವಕ್ಕಣವರು ಕೊಡದವಾರಿಯಿಂದೆನುತವಳಂ ||

ಈ ದಂಪತಿಗಳು ದಾಸಶೂನ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರನ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಯಾರ್ಯಾರಿಗೂ ವಿನೀನನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಇರುವರು. ಶಂಕರ, ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೂ ಅವರು ಬೇರೆ ಒಂದು ಕಾಳು ಧಾನ್ಯವನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಒಂದು ಕುರುಡು ಕವಡೆಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಕೊಡರು.

ಪಾರ್ವತಿ:—ಇದು ಕೇವಲ ನಗಿಗಿಡಾದ ಮಾತು. ಆರೈ ಪುತ್ರ! ತಾವು ಏನಾದರೂ ಸಾಹಸಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ವನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಭಕ್ತನು ಪರಮ ಲಾಭನೆಂಬ ಅಸಖ್ಯಾತಿ ಬಂದೀತು.

ಈಶ್ವರ:—ದೇವೀ, ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಆ ಇಕ್ಕದಮಾರನಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ವನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ.

ನಾರದ:—ಸಾಂಬ, ಇದು ನಿನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಇಕ್ಕದ ಮಾರ ಕೊಡದವಾರಿಯರೇನು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋದರೂ ಅವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ವ್ರತವನ್ನು ಬಿಡಲಾರರು. ನೀನು ಹೋದಾಗ್ಯೂ ವಿಫಲನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದೇ ಬಂದಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೃಥಾ ಆಯಾಸಪಡಬೇಡ ವೆಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಶ್ವರ:—ನಾರದ, ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗನಾದ ನನ್ನ ಭಕ್ತ ನಿನ್ನೆಂಧವನಿರಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾರದ:—ದೇವಾ ನೀನೇನೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಫಲತಾಂಶವು ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ನ ಇಡ್ಡೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗುವುದು.

ಪಾರ್ವತಿ:—ಜೀವರತ್ನ, ಈ ನಾರದನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸಗಳೆಲ್ಲ ಅವನವಾನವಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ. ತಾವು ಆ ಮಾರನಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರ್ವ ಸಾಹಸದಿಂದಲೂ ತರಲೇಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಇವನಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ದೊಡ್ಡವನೋ ಅಥವಾ ಭಕ್ತನು ದೊಡ್ಡವನೋ ತಿಳಿಯುವುದು.

ಈಶ್ವರ:—ನಿಜ, ರಮಣೇಶ್ವರ.

ಕಂದ್ಲೆ ತೆರಳುವೆನೀಗಲೆ
ಪಾವನತಿ :— ಪೋಗೈ |
ನಾರದ :— ಬರಿದೇತಕೆ,
ಈಶ್ವರ :— ಬಿಡೆನು
ಪಾರ್ವತಿ :— ಬಡಲು ಸುರರೇಂ ನೆಗರೇ ||
ನಾರದ :— ತರವಲ್ಲಾತುರ,
ಪಾವನತಿ :— ಹರತಾಂ ||

ಪಿರಿದೈ,
ಈಶ್ವರ :— ಅಹುದಹುದು ಪೋವೆನೀಗಲೆ ಜವದಿಂ ||
ನಾರದ :— ದೇವಾ, ವೃಧಾ ಹರದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.
ನೀನು ಆ ಮಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದದ್ದೇ ಆದರೆ ಭಂಗವಟ್ಟು
ಬರುವುದೇ ಖಂಡಿತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೋಗಬೇಡ.

ಈಶ್ವರ :— ನಾರದ, ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಬೇಡ. ಅವನಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ
ವನ್ನು ನಾನು ತಂದೇಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ಸತ್ಯವೆಷ್ಟಿರು
ವುದೋ ನೋಡೋಣ. ಈಗಲೇ ಜುಗಮವೇಷಧಾರಿ
ಯಾಗಿ ಹೊರಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ಪಾವನತಿ :— ನಾರದ, ಪ್ರಾಣಕಾಂತನು ಇಕ್ಕದಮಾರನನ್ನು
ಭಲಿಸಲು ಹೊರಟರು. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ್ಯವು ನೇರವೇರು
ಮತೆ ಮಂಗಳವ್ರತಗಳನ್ನಾಚರಿಸಲು ನಾನೂ ಹೊರಡು
ವೆನು. ನೀನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲ ಹೋಗಿಬಾ(ಹೋಗುವಳು)

ನಾರದ :— ಇದೀಗ ನಾರದನ ಲೀಲೆ. ನಾರದೋ ಕಲಹ
ಪ್ರಿಯಾ' ಎಂದು ಕೆಲವರು ನನಗೆ ಜಗಳಗಂಟನೆಂದು
ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾರದನೊಡ್ಡಿದ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಪಂ
ಣಾಮವನ್ನು ಯೋಚಿಸುವವರು ಮಾತ್ರ ವಿರಳ. ಈಗ
ನಾನು ಒಡ್ಡಿದಂಥ ರಗಳೆಗಳನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಡ್ಡು
ವುದು. ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವೇನು? ಹರಿಯಾಗಲಿ ಹರಸಾ
ಗಲಿ ವೇಷಾಂತರದಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗು
ತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ನಂಚಾರಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಪಾಮರ
ರಾದ ನರಬೀವರು ಹೇಗೆ ಉದ್ಧಾರಬೇಕು. ಆಗಲಿ, ಈಗ
ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಇನ್ನೂ
ಭಲಿಸಿ ಕಡೆಗೂ ಇಕ್ಕದಮಾರನು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವಂತೆ
ಮಾಡುವೆನು.

(ಹೋಗುವನು)

೩ ನೆಯ ಪ್ರವೇಶ

ಪ್ರವೇಶ—ಸತ್ಯಬೋಧಾಚಾರ್ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್.
(ಗ್ರಾಮದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ)

ಸತ್ಯ :— ಏನಯ್ಯಾ, ಕೃಷ್ಣರಾವ್. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ

ವಸ್ತು ಕವನ್ನು ಹಿಡಿದೇ ಇರುತ್ತೆ. ಈಗ ನೀನು ನೋಡು
ತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ವಸ್ತು ?

ಕೃಷ್ಣ :— ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ, ಇದು ಶರಣಲೀಲಾವೃತ್ತ.

ಸತ್ಯ :— ಏನು ! ಶರಣ-ಲೀಲ-ಅವೃತ್ತ. ಏನಯ್ಯಾ, ಯಾವ
ಶರಣರ, ಯಾವ ಲೀಲೆಯ ಎಂಥಾ ಅವೃತ್ತ ?

ಕೃಷ್ಣ :— ಇದು ಶಿವಶರಣರ ವಿಚಿತ್ರಲೀಲೆಯ ಒಂದೊಂದು
ಮೃತ್.

ಸತ್ಯ :— ಇದು ಯಾವ ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ?

ಕೃಷ್ಣ :— ವೀರಶೈವ ಮತಕ್ಕೆ.

ಸತ್ಯ :— ವೀರಶೈವ ಮತ ? ಅದಾವ ಮತವಯ್ಯ ? ಬ್ರಹ್ಮ
ಕ್ಷತ್ರ ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ
ಪಾತಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ! ಇದೊಂದು ಸವೀನ ಹೋಣ
ಮತವೋ ?

ಕೃಷ್ಣ :— ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಇದು ಬಸವೇಶ್ವರನಿಂದ ಉದ್ಧಾರ
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆರಾಧ್ಯ ಮತ. ಈಗಲೂ ಈ ಮತದಲ್ಲಿ
ಹಲವರು ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಂ
ಥಾ ದೊಡ್ಡ ಚಾರ್ಯರು ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂದು ತೇಗಿ
ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಸತ್ಯ :— ಕೃಷ್ಣ, ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರು ತೀರಾ ಕೆಟ್ಟು
ಹೋದರು. ಸ್ವಮತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ
ಪರಮತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.
ಮನೆದೇವರು ಕಲ್ಲಾಯಿತು. ಗುಡ್ಡದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ಷೀರಾಭಿ
ಷೇಕ.

ಕೃಷ್ಣ :— ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ, ಪರಮತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋ
ದಬಾರದೆಂದು ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಪ್ಪಣೆ
ಯಾಗಲ.

ಸತ್ಯ :— ಅಯ್ಯಾ ! ನೀನು ಈಗಿನ ನವನಾಗರೀಕ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ
ಸೇರಿದವನು. ನೀನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲು
ಗೊಡ್ಡ ವೈದಿಕನಾದ ನನ್ನಿಂದಾದೀತೆ ? ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥ
ಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ನೀನೇ ತಕ್ಕಯ್ಯಾ ಓದುತ್ತೀಯೆ ?
ನೀನಗದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ಕೃಷ್ಣ :— ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ತಾವು ಕೃತ್ರಿಯನಾದ
ರಾಮನ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರವನಾದ ಕೃಷ್ಣನ
ಕಥೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ರಾಮಾಯಣ ಭಾಗವತ
ಗಳನ್ನೇಕೆ ಪಠಣಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದರಿಂದ ನಿಮಗಾಗುವ
ವಿರುಷಾರ್ಥವೇನು ?

ಸತ್ಯ:—ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳು. ಅವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೊಳಿಸಿದರೆ ಆ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದಿಸ್ಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದಂತಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಬಸವೇಶ್ವರನೇ ಮೊದಲಾದ ಶಿವಶರಣರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅವತಾರಗಳು. ಅವರ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನೊಳಿಸಿದರೆ ಆ ಕೈಲಾಸದೊಡೆಯನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಸತ್ಯ:—ಕೃಷ್ಣ, ನೀನು ಶುದ್ಧ ವಿತಂಡವಾದಿ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಆಚಾರ್ಯರೇ, ತಾವು ಕೇವಲ ನಿರರ್ಥಕ ತಾರ್ಕಿಕರು.

ಸತ್ಯ:—ಹೋಗಲಯ್ಯಾ ಬಿಡು. ಪಾದದಿಂದ ನಮಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ವೀರಶೈವರೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲಾ ಅವರ ತತ್ವವೇನು ? ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳೆಂತವು ? ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹು ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆಯೇ. ' ಹರಮುನಿದರ ಗುರು ಕಾಯ್ವನು ಗುರುಮುನಿದರ ಹರಿಹರರು ಕಾಯಲಾರರು ' ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಮತದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವ. ಶಿವನೇ ದೊಡ್ಡ ದೇವರೆಂದು ಅವರ ನಂಬುಗೆ.

ಸತ್ಯ:— ಏನಯ್ಯಾ, ಹರಿಯೇ ದೊಡ್ಡವನಲ್ಲವೇ ' ಹರೇ ನಾಮೈವ ನಾಮೈವ | ನಾಮೈವ ಮಮದೀವನ || ಕಲಾ ನಾಸ್ತೈವ ನಾಸ್ತೈವ ನಾಸ್ತೈವ ಗತೆರನ್ಯಥಾ ' ಎಂದು ಪರಮ ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ವಿದುರನು ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ:— ಆಚಾರ್ಯರೇ ' ಶರಣಂ ಶರಣೇಂದು ತೇಖರ | ಶ್ವರಣಂ ಮೇ ಗಿರಿರಾಜ ಕನ್ಯಕಾ || ಶರಣಂ ಪುನರೇವ ತಾವುಭಾ | ಶರಣಂ ನಾನ್ಯದುಷ್ಯಮಿ ದೈವತಂ ' ಎಂದು ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಉಪಮನ್ಯುವು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶಿವನೇ ದೊಡ್ಡವನು.

ಸತ್ಯ:—ನೀನೂ ಸ್ವಾರ್ಥ. ಅದಕ್ಕೇ ಶಿವನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿ.

ಕೃಷ್ಣ:—ನೀವು ವ್ಯಸ್ಥನರ. ಅದಕ್ಕೇ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತೀರಿ.

ಸತ್ಯ:—ಏನಯ್ಯಾ, ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇ ಹೇಳು. ಯಾರು ದೊಡ್ಡವರು ? ಹರಿಯೋ ಹರನೋ ?

ಕೃಷ್ಣ:—ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯುಂಟೆ ? ಇಂದಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ?

ಕೃಷ್ಣ:—ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಮೇಲೆ ಹರಿಹರರಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಸೂರ್ಯ

ನಿಂದ ನಾನಾಕಿರಣಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪಸರಿ ಸುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅಜಿಂದ ಜೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ತೇಜೋಬಿಂದುಗಳು, ಹರಿ ಹರ ಎರಡು ಮೊದಲಾದ ನಾನಾರೂಪಗಳಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಧಿಕ ? ಯಾವುದು ಕೀಳು ? ' ಶಿವಸ್ಯ ಹೃದಯಂ ವಿಷ್ಣುಃ | ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಹೃದಯಂ ಶಿವಃ || ಯಥಾ ಶಿವಮಯೋ ವಿಷ್ಣುಃ | ಏವಂ ವಿಷ್ಣುಮಯಃ ಶಿವಃ ' ಎಂದು ಶ್ವತಿಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಒದರುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬರೂ ಕೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ವೃಥಾ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗೊಳಗಾಗಿ ಶಿವನೇ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷ್ಣುವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಭೇದ ಒದ್ಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನರಕಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರು.

ಸತ್ಯ:—ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಒದ್ದಿ ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕಲಿತು ಕೊಂಡೆಯೋ ? ಕೃಷ್ಣ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಡುಗ. ಎಷ್ಟು ಪೇದಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ. ನೀನು ಹೇಳುವಂತೆ ಹರಿಹರರೊಬ್ಬರೂ ಸಮ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಇರಲಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಈ ಊರಿನ ಮಾರ್ಗದ ಮನೆ ಮಾರಯ್ಯನು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದನಂತೆ. ಏನುಕಾರಣ ನಿಮಗೇನಾರೂ ಗೊತ್ತೆ ?

ಸತ್ಯ:— ಅವರಿವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆನಪ್ಪ. ಅವನೇನೋ ಈಡಿಗೆ ಬಹು ಲೋಭಿಯಾಗಿದ್ದನಂತೆ. ಯಾರಾರ್ಯಿಗೂ ಏನೇನನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಿಷ್ಕಾರ. ಇದೇಕೆ ಪೀಕಲಾಟವೆಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಜನ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದ ಅಡವಿಗೆ ಹೋದನಂತೆ. ಕೃಷ್ಣ, ನೀನು ಮಾತಮಾತಿಗೂ ವೀರಶೈವರ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತೀಯೇ, ನೋಡಿದೆಯೋ ? ವೀರಶೈವನಾದ ಮಾರನೆಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು! ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದವನು ಹಿಂಗೆಂದಾದರೂ ಮಾಡಿಯಾನೆ ?

ಕೃಷ್ಣ:— ಆಚಾರ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ತೀರದು. ಪ್ರಕಾಶಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಂಟು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿಯು ಕಾಲವಾದಳು. ಆಕೆಗೆ ವಿಧವೆಯಾದ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು. ಪಾಪ ! ಬೇರೆ ಸಹಾಯಕರೇ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಜೋಯಿಸನಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಶವಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದರೆ ಆಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲ ಒಜ್ಜಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಲೆ ಬಾಗಲಿಗೆ

ವಿಚಿತ್ರವೃತ್ತ

ಬೀಗ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ. ತಮಗೆ ಬರುವ ಮಾಮೂಲಿಗಾದರೆ ಅವನೂ ಅವನ ತಾಯಿಯೂ ಇಬ್ಬರೊಂದಾಗಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಅಲ್ಲವೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಯೋಗ್ಯತೆ ?

ಸತ್ಯ :—ಇರಬಹುದು ಕೃಷ್ಣ. ಈಗ ಮಾರನು ಅಡವಿಗೆ ಹೋದನಲ್ಲ. ಅವನೆಂತಹ ಲೋಭಿಯರೊಳು ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಚಾರ್ಯರೇ, ಅವನು ಕೇವಲ ಲೋಭಿಯರಂತೆಯೇ ಅಡವಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಏನೋ ಗೂಢವಿರಬೇಕು.

ಸತ್ಯ :—ಅಂಥಾ ಗೂಢವೇನಯ್ಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿರಿ, ಅವನು ಕೇವಲ ಲೋಭಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ಲೋಭವನ್ನು ಬಿಡದ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ನಾಸ್ತಿ' ತಬ್ಬುವು ತನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಬರಬಾರದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು 'ಓನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ? ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ.

ಸತ್ಯ :—ನನಗಂತೂ ಏನೂ ತೋಚುವದೇ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಯೋಚನೆಗೆ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇ ಹೇಳು, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೇಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಬಹುಶಃ ಅವನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಸತ್ಯ :—ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಕೃಷ್ಣ, ಅವನು ಏತಕ್ಕಾದರೂ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಲಿ. ನಾವು ಊಟಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಬಾ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಆಗಬಹುದು. ನಡೆಯಿರಿ ಹೋಗೋಣ.
(ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರಥಮಾಂಕವು ಮುಗಿದುದು.

೨ ನೆ ಅಂಕವು

(ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕದವಾರ ಕೊಡದವಾರಿಯರ ಪ್ರವೇಶ)

ಮಾರ :—

ಕಂದ|| ಹರಪಾದಾಜ್ಜನೆ ಗತಿಯಂ |

ದುರು ನೋವಿಯ ಚರಿಸಲೆಂದು ಜನಸಂದಣಿಯಂ||

ತೊರವೇ ನಿಜನ ವಿವಿವದೊ |

ಳಿರುವೆಂ ವ್ರತಮಂ ಸಮಂತು ಪಾಲಿಕೆ ತಿವ ತಾಂ ||

ಸಖಿ-ನುಣಿ, ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟೆಯಂತೆ ಗ್ರಾಮವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಡವಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಯಿತು. ಸರ್ವದಾ ಜನಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಿನ್ನಿಗೆ ಈ ನಿಜನ ಪ್ರದೇಶವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ರಮ್ಯವಾಗಿರುವುದು ?

ಮಾರ :—ಕಾಂತ, ದುರ್ಜನರಿಂದ ನಿಜಿಂಕೈತವಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಅಡವಿಯೇ ಮೇಲ್ಮನ ? ಏಕೆಂದರೆ ಪಾಪಿಗಳು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದ ಧರ್ಮವು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿರುವುದು. ನಮ್ಮಂಧನರಿಗೆ ಅದೇ ಬೆಂಬಲ.

ಮಾರ :—ನಿಜ, ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಪವೇ ಅತಿಯಾಯಿತು. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಉಳಿದಿರುವ ಒಂದು ಪಾದವೂ ಕುಂಟುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ತಾಳ್ಮೆ, ವಿನಯವಿ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಅಪೂರ್ವವಾದವು. ಅನ್ಯತ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿ ಮಹಾ ಪಾತಕಗಳು ಬೆಳೆದುವು. ಜನಗಳು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೇಸುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಈ ವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳೇ ಮೇಲು.

ಮಾರ :—ಕಾಂತ, ಲೋಕದವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ನಮಗಾಗುವ ಲಾಭವೇನು ? ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರಾಯಿತು. ಬಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಈಗತಾನೇ ಪೈರಿಟ್ಟಿರುವ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ.

ಮಾರ :—ಆಗಬಹುದು. (ಮುಂದೆಬಂದು) ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ವನಂತ ಪುತುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ವನ್ಯ ವೃಕ್ಷಲತೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಕೋಮಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುವು. ಈ ಬನದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡು.

ವೃತ್ತ|| ಮಧುಪಂಗಳ ಶ್ರುತಿಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಿ ನಿವಹಂ ಸಂಗೀತ ಮಂ ಪಾಡೆ ಮಾ | ಗಿದ ಸಣ್ಣಳು ಬಗುಳ್ಳಾ ಮೃದಂಗ ರವಮಂ ನೀಡಲೆ ಕರಂಮೆಚ್ಚಿ ಸ | ಮೃದವಿಂ ಭೂರು ಹವ್ಯಂದವಾತ್ಮತೀರಮಂ ತೂಂಗಲ ಮೃಗಂಗಳ್ವಲಂ | ಪದೆ ದಾರಣ್ಯಕ ಕೇಳಿಯಾಡೆ ನಗುನಂ ನೋಡಿ ವಸಂತಾಧಿಪಂ ||

ಈ ಪಕ್ಷಿ ಗಣದ ಕಲಗಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ ?

ಕಂದ|| ಶುಕಪಿತ ಕೋಕಿಲ ರುತನದು | ಸಖಿ, ಮನ್ನಂಧ ರತಯ ಸಂಗವೋಕ್ಷವ ಶುಭಗೀ || ತಿಕ್ಕೆಗಳ ಸಂಭ್ರಮ ದಿಂ ಮೆ|ಚ್ಚಿ ಕೆಯಾಗುವೆತೆರವಿ ಪಾಡುಮಂತಿ ತೋರ್ಕಂ||

ಇಗೋ ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಇದು ನಿನ್ನ ಮಂದ ಹಾನದಂತೆ ಪ್ರಘುಳವಾಗಿರುವುದು.

వారి.—రమణ, ఈతానీ యీరహిణి నేటి నీం తిరువ ఈ బత్తద తేనీయి యోవన సామాజ్యుల్లి ప్రధనాకః పదార్థణ మాది ప్రపంచవన్నరుదు లత స్వభావద ముగ్ధాంగనీయంతే కాణువుదు.

వార:—నిజ, లజ్జా వనకమబియాద క్షోమలీయాద ప్రోధేయంతే ఈ బలితు బాగిద తేనీయి కంగోళిను వుదు.

వారి:—నాథ, నమగే నావిరువ ఈ ప్రదేశవే స్వగ్గ. ఇదర సుక్తలు కట్టరువ గ్యారే ముళ్ళిన బీలయీ పలు సుక్తిన క్షోమటి. అల్లగును మరగళే కల్ప వృక్ష గళు. నమ్మ కనుగళే కానుధేనుగళు. యం ణగణవే దేవతెగళు.

వార.— సెర్లయ. ఈ దేవలీకకళిల్లా నానీ దే వంద్ర. నిసీ దేవంద్రన పట్టద రాణియాద ర్షి.

వారి:—కాంత, నిను దేవేంద్రనాదరే ఆగు. నన గేనీకె లజ్జయాగలిష్టవిల్లి.

వార,— అదీకె లజ్జదేవి. నినగాగువ తొందరే వను >

వారి.—తొందరేయీ / పేడియాద దేవేంద్రను కం డకియన్న కామాడలారనాదకారణ అవగేగే ప్రక్తిక్ష్ణ ణదల్లియూ రాక్షస బాధయ భయవిద్దే ఇరువుదు.

వార:—ఇల్లి, ఈ నన్న గ్యారే బీలయి క్షోమటియల్లి యావ రాక్షసరు ప్రసాదిననీకు ?

వారి:—కాదు మృగగళు ఆధవా భిక్ష్మకరు.

వార.— ధి-ధి-వల్లియ మాకు. ఇరువేయూ సహ నుసియలారదమ్మ భద్రవాగిరువ బీలయిన్న దాటి కాడు.మృగగళుగలి భిక్ష్మకరాగలి బందు సన్నన్న తొందరపడిశువుచేదరేను / ఈ నమ్మ బీలయి సుత్తులూ ఆరు ప్యేలుగళవరేగూ ఇది. ఇష్ట విస్తీ ణదోగళాగి యావ భయపూ ఇల్లి. ఈ ప్రదేశదల్లి నమ్మ వ్రతవు నిరుపాధికవాగి జరుగువుదు.

వారి.—పంగాదరే వరి. నిస్సీయదిన నావు ఇల్లిగే ఒందిచ్చాగ ఆ భాగద హరళు గిడక్కి క్షోమట్లకుళ చిచ్చిచ్చువు. ఈ దిన యేత్తివేయీ ఆధవా కడివే యాగిసేయీ తేయదు.

వార:— నాను హోగి నోడికొండు బరుత్తేనీ ప్రియ, నిను మనగే దోగి పాకవన్న సిద్ధగోళి కను.

వారి:—హాగియే ఆగలి. (హోరటూహోగువళు)

వార:—(ముందే నడేదు) ఇదు నవణీయి హోల. రోగిగాదువ్రదవగళిల్లిదే జేన్నాగిదే. చిగియాద కా వలు మాత్ర బీకు. (బీరకడే తిరుగి) ఇదీ హరళు హోల. ఇల్లియే క్షోమట్ల కుళుగళువుదు. నిస్సీ గింతలూ ఈ దిన హేచ్చాగివే. ఎనుమాడలి ? లూరి నల్లాదరే యారాదరూ ఏనాదరూ సలకేయన్న క్షోమట్లదరు. ఈ గ్షోమడారణ్యదల్లి యారన్న కేళలి ? ఇట్టి ప్యేరు హాళాగి హోలగువుదలల్లా. ఇవు గళన్న ఆయా దరూ చిసాడువేను. (ఆయుత్రా ఇరు వను)

ఉత్తర:—(ప్రవేశిసి) నారదన మాకినింద లుత్తేజిత నాద నాను జంగమవేషధారియాగి ఇక్కదదవార నింద భిక్ష్మనన్న హోందలు బందను. అవన బళిగే హోలగువను (ముందే ఒందు) ఇదీ అడవియల్లియే అవనిచ్చా సంతి. (నోడి) ఇదేను ! గ్యారే మృళ్ళిన బీల. ఇదరల్లి తయగ్గంతుగళణ సహ ప్రవేశిసలార వు. ఈ బీలయీ అవన వ్రతద గురుతాగి తోలరు త్తద. ఇరల, బళిగే ప్రవేశిసత్తేన (బళిహోక్కు) అగోల-ఇవనీ వారభక్త. కుళుగళున్న ఆయు త్తిచ్చాన. ఇవను నన్న కడగే తిరుగువంతే నన్నష్టకే నానీ ఏనాదరూ హేళిక్షోమట్లవేను. నన్నన్న నోడి దిద బళిక నాతనాదిసుత్తేన.

కందు|| ఎలీ మానన సంసారద |
 జలధోగవ తొలరు వరమపురుషన పదమం ||
 సలీ భజిను దానధర్మవ |
 నోలపించాళుస వోలక్ష సోబ్రువ చడే నీం ||

వార.—(తిరుగి నోడి) వరి. యారోల జంగవరు బందంతే కాణుత్తద. “ రావోత్తరక్కి హోదరూ లసోత్తర చిడం 'బంతే లూరన్న చిట్టి అడవిగే ఒందాగ్గో, భిక్ష్మకర కాటే తప్పల్లివల్లా. ఈతను భిక్ష్మనన్న కేళిదరే ఏనెండుత్తరక్షోమడలి > ఇల్లిసేండు హేళలు బాయిబారదు. క్షోమట్లదక్కి వ్రతద నిఘంధ. ఆగలి, ఏనాదరొండువాయుందింద ఈత

ನನ್ನ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. (ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು) ಗುರುನೇ, ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಶ್ವರ :— ಕಲ್ಯಾಣಮಸ್ತು. ಆಯ್ಯಾ ಭಕ್ತತೀರೋಮಣಿ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ?

ಮಾರ :— ದೇವ, ನನಗೆ ಇಕ್ಕದಮಾರನೆಂದು ಹೆಸರು.

ಈಶ್ವರ :— ಸರಿ. ನಿನಗೆ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಇರುವಳೋ? ಆಕೆಯ ಹೆಸರೇನು ?

ಮಾರ :— ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಕೊಡದವಾರಿಯೆಂದು. ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಯಾರು ? ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾವುದು? ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸೋಣವಾಯಿತು ? ತಮ್ಮ ನಾಮಧೇಯವೇನು ?

ಈಶ್ವರ :— ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. -

ಕಂದ|| ಗಿರಿಗುಹೆಯೊಳನಗೆ ವಾಸವು |
ತರುಣಿಯರಿವರುಗಳೆವರು ಮೂವರು ಸುತಯೈ ||
ಏನನುವೆ ಭಿಕ್ಷುವ ಲೋಕವಿ |
ಕರವರು ಗಂಗಾಧರಯ್ಯೆಯೆಂದೆನುತ್ತೆನ್ನಂ ||

ಪತ್ತೀ ಪುತ್ರರ ಕಾಟವನ್ನು ಸೈವಿಸಲಾರದೆ ನಿನ್ನಂಥಾ ದಾನಶೂರರಾದ ಭಕ್ತರಿಂದ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಯಾಚಿಸೋಣವೆಂದು ಬಂದೆನು. ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವೆನು.

ಮಾರ :— ಪ್ರಭುವೇ, ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಕ್ಷಾತ್ರ ಕೈಲಾಸದೊಳೆಯನ ದರ್ಶನಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ತಮ್ಮಂಥಾ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ದಾನವು ಒಂದಕ್ಕೆ ನೂರಿಗುವುದು. ಅದೇ ತಾವು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೋಣವಾಯಿತು. ನಾನು ಈಗತಾನೇ ಪುರಸ್ಕಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸವೃಂದಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಧಾನ್ಯವು ಮನೆಗೆ ಒರಲ. ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಯಾದೆಗೂ ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೂ ತಕ್ಕಂತೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಡುವೆನು.

ಈಶ್ವರ :— ಏನುಕೊಡುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನಂಥಾ ದಾನಶೂರನಾದ ಭಕ್ತನು ಯಥೇಚ್ಛೆಯಾಗಿಯೇ ನನಗೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇಯೆಂದು ನಂಬುಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನಿಂದ ಒರುವುದೆಷ್ಟೆಂದು ಮೊದಲೇ ನನಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಫಲವು ಬರುವವರೆಗೂ ಬೀರೆಯವರೆಲ್ಲ ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ತಂದು ಕಾಲವನ್ನು ತಕ್ಕುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಮಾರ :— ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಈ ಸಾರೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಬೆಳೆ

ಯಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಶ್ವರ :— ಏನಯ್ಯಾ, ವಾರಭಕ್ತ. ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಯು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿಗೂ ಸಾಲದಲ್ಲ? ನಿನ್ನಂಥ ಧನಧಾನ್ಯಯುಕ್ತನಾದ ಶ್ರೀಮಂತನನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರೂ ಇಷ್ಟೇನೆ? ಗುಡ್ಡವನ್ನು ತೋಡಿ ಅಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತಲ್ಲಾ.

ಮಾರ :— ಗುರುವೇ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ಭಿಕ್ಷುಕರಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಟ್ಟುನುಕೊಟ್ಟು ತಣಿಸಲಾದೀತೇ? ಈಸಾರೆಗೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆಯೇ ಸಮಾಧಾನವಡೋಣವಾಗಲಿ. ಈಭಿಕ್ಷುವು ತನುಗೆ ಸಂದನಂತರ ಯೋಚಿಸೋಣ.

ಈಶ್ವರ :— ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ.

ಮಾರ :— ಪ್ರಭು. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮರು ಬಡವನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟಿರಿ. ಇಂಥಾ ಸುಯೋಗವು ದೊರೆಯುವುದೇ ಅಪೂರ್ವ. ಅದ್ದರಿಂದ ದೀನನಾದ ನಾನೊಂದು ವಿಚ್ಛಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ನನ್ನ ಪೈರಿಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ರೋಗವೂ ತಗಲಬಾರದು. ಕಳ್ಳರು ಕವಿಯಬಾರದು. ಕಾಷು ಮೃಗಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸ ಬಾರದು. ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕು. ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಾಗ ಬಾರದು. ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯೂ ಆಗಬಾರದು. ಒಟ್ಟಿನಮಿಲಿ ಪೂರ್ಣಫಲವು ಕೈಸೇರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದಾದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಏನುಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಶ್ವರ :— ತಥಾಸ್ತು. ಭಕ್ತ ತೀರೋಮಣಿ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ

ಮಾರ :— ಬೇಯಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ದಯಮಾಡಿಸೋಣವಾಗಲಿ.

ಈಶ್ವರ :— ಶುಭಮಸ್ತು. (ಹೊರಟುಹೋಗುವನು)

ಮಾರ :— ಬೀಸುವ ದೊಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಾವಿರ ವರುಷ ಆಯುಷ್ಯ. ಈಗ ಬಂದವನೇನೋ ಹೊರಟುಹೋದ. ಮುಂದೆ ಫಲ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ, ನೋಡೋಣ. ಆಗಲೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಾಯದಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರಾಯಿತು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಹೂಲದ ಯೋಚನೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿದಂತಾಯಿತು. ಬಹು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು, ಆಗಲಿ ಶಂಕರನ ಕೃಪೆ ಹೇಗಿದೆಯೋ ನೋಡೋಣ. (ಮೇಳೆ)

ನೋಡಿ) ಭೋಜನದ ಹೊತ್ತು ವಿಾರಿ ಹೋಗಿರುವುದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯೆಯು ಕಾದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಬೇಗ ಹೋಗೋಣ. (ಹೋಗುವನು)

ಈಶ್ವರ :—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಮಾರಭಕ್ತನನ್ನೇನೋ ಕಂಡದ್ದಾಯಿತು. ಅವನ ಗ್ಯಾರೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಬೀಲಿ, ಸೇರು ನವಣೆಯ ವಾಗ್ಧಾನ. ಪೈರನ ಬೆಗಿರುವ ವಿಘ್ನಗಳ ಪಂಹಾರ ವಿಷಯಕವಾದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ನಾರದನ ವಾಕ್ಯವು ಸತ್ಯವೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇನ್ನೆಂಥಾ ಮಹನೀಯಳೋ. ಆಕೆಯ ದರ್ಶನವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ. (ಹೋಗುವನು)

೨ ನೆ ಪ್ರವೇಶ

(ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡದ ಮಾರಿಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವಳು)
ಮಾರಿ :—ಪಾಕವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. **ಸಾಫನು** ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. **ಅವರು** ಬರುವವರೆಗೂ ನಾನು ಮಾಡುವ ಕಲಸವೇನು! ಪರಶಿವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವೆನು. ಶಂಭೋ, ಶಂಕರ, ಮಹಾದೇವ!

ವೃತ್ತ|| ಪಾಹಿ ಗಿರೀಶ ಸುರೇಶ ಸುರಾರ್ಚಿತ ಪಾವನ ಪಾಪವಿ ನಾಶವಿಭೋ | ಯಾಹಿ ಮಹಾಮುಹಿಮಾಡ್ಯತ ಶಂಕರ ಶೈಲಸುತಾಲಿಂಗಿತ ತನು ಭೋ | ಈ ಹಿತದಾತ ದಯಾರ್ಣವ ವಿಶ್ವವಿ | ವೋಹನ ವಿಶ್ವಂಭರ ಶಿವಭೋ | ದೇಹಿ ತವಾಂಘ್ರಿ ಸರೋರಹ ಯುಗ್ಮರತಿಂ ಪರಮಾತ್ಮ ಪರಾಪ್ತರ ಭೋ ||

ಕೈಲಾಸವಾಸ, ಕರುಣಾನಿಧೇ ಭವಸಾಗರದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು. **ಈಶ್ವರ :—**(ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು) ತಾಯಾ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಮ್ಮಾ.

ಮಾರಿ :—(ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಇವನಾರು? ಅವಾರವಾದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಹನು ಮಂತ್ರನಂತೆ ಅಲಂಘ್ಯವಾದ ನಮ್ಮ ಗ್ಯಾರೆಮುಳ್ಳಿನ ಬೀಲಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ತೇಜೋಮಯವಾದ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಹಾಪುರುಷನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವನು. ಇಂಥಾ ಮಹನೀಯನಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಅಥವಾ ಹೇಗೆ ಹಾಕಲಿ? ಹಾಳಾದ ವ್ರತವೊಂದಿಯಲ್ಲಾ. ಇಂಥಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಲಕೋಟಿಯೇ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ

ವ್ರತವೇ ಬೇಡವೆಂದು ಯಜಮಾನರಿಗೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ಹೋದರು. ಈಗೇನು ಮಾಡಲಿ? ಭಿಕ್ಷು ವನ್ನು ಹಾಕಲೇ, ವ್ರತ ಭಂಗವಾಗುವುದು. ಹಾಕದೇ ಇರಲೇ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾಪವೊದಗುವುದು. ಉಭಯ ಸಂಕಟವೊದಗಿತಲ್ಲಾ.

ಈಶ್ವರ :—ತಾಯಾ ಇದೇನು. ಹೀಗೆ ಮೌನವಾಗಿರುವೆ ನಿನ್ನ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಜಂಗಮಯ್ಯನಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಮ್ಮಾ.

ಮಾರಿ :—(ಸ್ವಗತ) ಅಯ್ಯೋ ಶಿವಶಿವ, ಯಾರಿಗೂ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಕಕೂಡದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರಲು ನಾನು ಹೇಗೆ ಹಾಕಲಿ? ಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ಪತಿಯಾಜ್ಞೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣ. ಅದನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸುವ ದೋಷವು ಎಷ್ಟು ಜನ್ಮಗಳನ್ನೆತ್ತಿದರೂ ತೀರದು. ಬಂದ ಪಾಪವು ಬರಲಿ. ನಾನೇನೋ ಈ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ :—ಅಮ್ಮಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಳೇ. ನಿಂತು ನಿಂತು ಕಾಲು ಸೋತವು. ದಯಮಾಡಿ ಹಿಡಿ ಕಾಳು ಹಾಕಿದರೆ ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಮಾರಿ :—ಗುರುವೇ ನಾನೊಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಈಶ್ವರ :—ಆದೇನು ಹೇಳಮ್ಮಾ. ಭಿಕ್ಷುಕರಾದ ನಮಗೆ ಕೋಪವೇಕೆ?

ಮಾರಿ :—ನಾನು ತಮಗೆ ಭಿಕ್ಷು ವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯತ್ನವಿಲ್ಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ.

ಈಶ್ವರ :—ಆದೇಕೆ ತಾಯಿ?

ಮಾರಿ :—ನನ್ನ ಪತಿಯು ನನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈಶ್ವರ :—ಎನೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾರಿ :—ಯಾರಾರಿಗೂ ಭಿಕ್ಷು ವನ್ನಾಗಲೇ ಭೋಜನವನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಕಕೂಡದೆಂದು.

ಈಶ್ವರ :—ಯಾರಾರಿಗೂ ಹಾಕಕೂಡದಂತೋ?

ಮಾರಿ :—ಕೂಡದಂತೆ.

ಈಶ್ವರ :—ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಈಶ್ವರನಿಗೂ?

ಮಾರಿ :—ಈಶ್ವರನಿಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಆಲ್ಲ. ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಬೇಡಿದರೂ ಇಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ :—ಆದೇಕೆ ತಾಯಿ?

ಮಾರಿ :—ಅದೆಂದು ವ್ರತವಂತೆ.

ಈಶ್ವರ :- ಆದಂಥಾ ವ್ರತವನ್ನಾ ?

ವಾರಿ :- ಎಂಥಾದ್ದೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಪತಿಯಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಾನು ನಡೆಯ ತಕ್ಕವಳು.

ಈಶ್ವರ :- ಆಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚು ನ್ಯಾ. ದಾನವಾಡಬಾರದೆಂಬ ವ್ರತವೆಂದಾದರೂ ಉಂಟೆ? ಎಶೇಷವಾಗಿ ದಾನವಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ವ್ರತಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆಯೇ ಹೊರತು ದಾನವಾಡಬಾರದೆನ್ನುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಗಂಡನೊಬ್ಬ ಅವಿವೇಕಿ. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ನೀನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬಹುದೆ? ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳೇ ದೇವರಲ್ಲವೇ? ಅವರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಪೃಪ್ತನಾಗುವನು. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ಹಾಕು.

ವಾರಿ :- ಗುರುವೇ ನೀವು ಹೇಳುವಂತೆ ಅತಿಥಿಗಳು ದೊಡ್ಡವರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸತಿಗೆ ಪತಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನು. ವಿವೇಕಿಗಳಾದ ಮಹನೀಯರು ಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಪತಿಯನ್ನೆಂದೂ ಹೀಯಾಳಿಸಬಾರದು. ಅತನಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ಹಾಕಲಾರನು.

ಈಶ್ವರ :- ತಾಯಿ, ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಕೇಳಿದ ವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ವಾರಿ :- ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ನೀವು ಭಿಕ್ಷುಕರಾಗಿ ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲುಗೂ ಅಲೆಯುವುದೇಕೆ? ಗುರುಗಳೇ. ಇಂಥಾ ತಕ್ಕು ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ.

ಈಶ್ವರ :- ನಿನ್ನೆ ತಿಳಿಯದವ್ಯಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಕಂದ|| ಅರಿಯದ ಮೂಢನ ನುಡಿಯಂ |
ಪರಮಾರ್ಥವಿದೆಂದು ಬಗೆದು, ಬಂದತಿಥಿಗಳಂ ||
ಪಂಚಶಿವವೆ ಪಿಂಡಿರುಗಿಸೆ |
ಹರಕೃಪೆ ಪರಗತಿಗಳಕ್ಕು ಪೇ ಯೋಚಿಸುಡಿಂ ||

ವಾರಿ :- (ದುಖದಿಂದ) ಹಾಯ್ ಹಾಯ್. ಪತಿನಿಂದೆಯು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಈ ದಿನವೇ ದುರ್ದಿನ. (ಕೋಪದಿಂದ) ಎಲವೋ, ಜಂಗಮವೇಷಧಾರಿಯೆ.

ಕಂದ|| ಅವರಾಧೀಶನು ನೀನಾ |
ಗುಮೆ ಯರಸನೆಯಾಗು ಸಂಸಿಜೋದ್ಭವನಾಗ್ಯೆ ||

ಯಮಿವರ ನಾಗ್ಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ರಮಣನೆ ನೀನಾಗು ಕಡಿಪಲಾರೆನು ವ್ರತಮಂ ||

ಪತಿವಾಕ್ಯವನ್ನಲ್ಲಂಭಿಸುವಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸುವ ನಿನ್ನ ಭರ್ವ ನೀತಿಗೆ ಉಂಹಚ್ಚಲಿ. ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಾರೆನು. ಹೊರಟು ಹೋಗು.

ಈಶ್ವರ :- ಇದೇನವ್ಯಾ, ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ಬೇಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಕೋಪವೆ?

ವಾರಿ :- ಈ ಪತಿನಿಂದಕನೊಡನೆ ಇನ್ನು ಮಾತನಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಯಾ ಹೋಗು ಇಷ್ಟನಿಗೆ ಭಿಕ್ಷುವು ಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ನಡೆ ನಡೆ (ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು.)

ಈಶ್ವರ :- ನೋಡಿವ್ವಾಯಿತು. ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನೋಡಿವ್ವಾಯಿತು. ಈ ಮಹಾತ್ಮಳ ಪತಿಭಕ್ತಿಯೂ ದೃಢಚಿತ್ತವೂ ಅನ್ಯಾದ್ಯರವಾದುವು. ಇಂಥಾ ಯೋಗ್ಯಪತ್ನಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾರಭಕ್ತನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯನೇ ಸರಿ. ನಾರದ ವಾಕ್ಯಾನುಸಾರಿಯರೆದುರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ನೆರವೇರುವುದು ಸಂಭವನೀಯವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೂ ಭಕ್ತನೇ ಜಯಿಸುವನೋ ಏನೋ? ಆಗಲಿ. ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಾರೆಂದು ಮಾರಭಕ್ತನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನೀರಿಕ್ಷಿಸೋಣ. (ಹೋಗುವನು)

೩ ನೆಯ ಪ್ರವೇಶ

(ಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ವಾರಿ :- (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ನೀನು ಪದ್ಯ :-

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಸಾಂಬ ಭಯನಿವಾರಣ ಸಾಂಬ ನಿತ್ಯತ್ಯಪ್ತನೆ
ನಿಗಮ ವೇದ್ಯ ಸಾಂಬ | ದೇವಾದಿಸುತ ಸಾಂಬ ಭಾವ
ಭವಹರ ಸಾಂಬ ಪಾವಕಾರ್ಕಾಕ್ಷ ಪರಮೇಶ ಸಾಂಬ |
ಗಂಗಾಧರನೆ ಸಾಂಬ ಮಂಗಳಾಂಗನೆ ಸಾಂಬ, ಲಿಂಗ
ರೂಪನೆ ಲೋಕವಂದ್ಯ ಸಾಂಬ | ಪಾಲಿತಾಮರ ಸಾಂಬ
ಕಾಲಾಂತಕನೆ ಸಾಂಬ ಬಾಲಮೌನಿ ಕುಮಾರಪಾಲ
ಸಾಂಬ |

ಜಗವನ್ನೆಲ್ಲವ ಸೃಷ್ಟಿಗೈಯ್ಯ ಸಾಂಬ |
ಒಗುಮಿಗೆ ಯೋಳದನು ಪಾಲಿಸುವ ಸಾಂಬ |
ವಿಗಡರೂಪದಿಲಯವ ಗೈವ ಸಾಂಬ |
ಆಗನಿತ ಮಹಾ ಮಹಿಮನ ಪಾಪ ಸಾಂಬ |

ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಇಷ್ಟೇಕೆ ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗಿರಬಹುದು? ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನೊ ಬರ

ಲ್ಲವಲ್ಲ. (ವಾರಸು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು) ನಾಥ, ಈ ದಿನ ಫೋಟೋಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಾವಕಾಶವಾಡಿ ಬರಲೇನು ಕಾರಣ? ನಾಥ :—ಕಾಂತಮಣಿ. ಈದಿನ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ಹೋದಾಗ್ಯೂ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಭಿಕ್ಷು ಕರು ಬರಬಹುದೆಂದು ನಿನು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಆ ಮಾತು ಸಿಜವಾಯಿತು. ಈ ದಿನ ಯಾರೋ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ನಾನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ—ಒಂದು ಭಿಕ್ಷು ವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಕಾಶ ವಾಯಿತು.

ನಾರಿ :—ಬನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿರೇನು ?

ನಾರ :—ಇಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕೈನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ 'ನಾಸ್ತಿ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾರದೆ ಫಲ ಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದರೆ ಒಂದುಸೇರು ನನಗೇನು ಕೊಡು ವೆನೆಂದು ಮಗ್ನನವಾಡಿದೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಅಪೋಘನಾದ ವರಶ್ರೌಂದನ್ನು ಪಡೆದನು.

ನಾರ :—ಅಂತಹ ವರ? ಕೋರನ್ನದ ಭಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಬಂದ ವನು ಇಷ್ಟಂತಹ ಘನತವಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ ಬಹುದು ?

ನಾರ :—ರಮಣಿ, ಹಾಗೆನ್ನಬೇಡ. ಆತನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೆಂದು ನೀನು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಆತನ ತೇಜಃ ಪುಂಜವಾದ ಮುಖ ಮಂಡಲವೂ, ಬೋಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಟಿಗಳೂ, ಜಗತ್ತಿನ ಕ್ಷಣಭಂಗುರತೆಯ ಬಾಹ್ಯ ಚಿಹ್ನೆ ಯಾದ ಪರಿಶುಭ್ರ ಭಸ್ಮಧಾರಣೆಯೂ, ಸೈರಾಗ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಾಲೆಗಳೂ ಆತನ ಆಯತವಾದ ದೇಹವೂ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆತನ ಉಜ್ವಲವಾದ ಸೇತ್ರ ಕಮಲಗಳೂ ಆತನು ಮಹಾನುಭಾವನೆಂಬುದನ್ನು ನ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆತನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರಬಲದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೃಪಾಕಾರಾಗು, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳಾಗಲ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅತಿವ್ಯಕ್ತನಾವ್ಯುಷ್ಯಗಳ ಭಯಬಲ್ಲ. ಜಿತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು. ಪೂರ್ವಫಲವು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೈಸೇರುವುದು. ಇಂಥಾ ಮಹಾ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ವಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯು ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಒಡ್ಡಿ 'ದೇಹಿ' ಎಂದು ಬೀಡಿದರೆ 'ನಾಸ್ತಿ' ಎಂದು ಯಾವ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಹೇಳಲಾದೀತು? ನನಗಂತೂ ವ್ರತದ ನಿರ್ಭಂಗವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸರ್ವ ಸ್ವವನ್ನೂ ಆತನ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗರ್ಪಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ಯತ್ನವಿಲ್ಲದಿಂದ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಆತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಬಿನ್ನಗೊಗಿಸಲಾರದೆ ಒಂದು ಸೇರು ಸವಣಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು.

ನಾರ :—ಜೀವಿತೀಶ್ವರ, ಆತನೇ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದನು. ನನಗೂ ಸಹ 'ನಾಸ್ತಿ' ಎನ್ನುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಚಡಪಡಿಸಿತು. ಅದರೆ ವ್ರತನಿರ್ಭಂಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ವ್ರತದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹೊಲಟು ಹೋಗಿಬಂದು ಸಾಮ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆತನು ಕೇಳದೆ ಹರಹಿದಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಆತನನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಖಭಂಗ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ನಾರ :—ನು ತಿವಾ. ಎಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ವಿವೇಕಿಯಾದ ನೀನು, ಎಂತಹ ಪಾವಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ, ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸುಕೊಟ್ಟೆ.

ನಾರ :—ಪ್ರಾಣಕಾಂತ. ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸುವುದನ್ನು ಲಾಲಿಸು. ನಾನು ಆಮರಾಧಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೇಳಿದ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗಾದರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಆತನದೇ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರ್ದೋಷಿಯಷ್ಟೆ ?

ನಾರ :—ಆತನು ಮಾಡಿದ್ದೇನು ಹೇಳು. ಕೇಳಿದನಂತರ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾರಿ :—ಸ್ರಭುವೇ ಆತನು ನನ್ನ ಎದುರಿಗೆ.

ವೃತ್ತೆ|| ಆನಂ ಬೀವರ ಬೀವನೋ ರಮಣಿಯುರ್ಗಾವಂ ಸ್ಥಿರಾ ಧಾರನೋ | ಆನಂ ದೇವರ ದೇವನೋ ತನುಮನ ಪ್ರಾಣಾದಿಗ್ನೇಶನೋ || ಆನಂ ಧರ್ಮದೊಳರ್ಥ ಕಾನುಗಳೊಳಂ ಮೇಣುಕ್ತಿಯೊಳಂ ಹೇತುಪೋ | ಆವಾತಂ ಪರಮಾತ್ಮ ರೂಪನವನಂ ಮುತ್ಯಾಂಕನಂ ಜರದಸೈ ||

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಆತನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆತನು ಭಿಕ್ಷು ಕ್ಯಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ನಾರ :—ಆತನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ | ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಕೋಪಬಂದದ್ದೂ ಸಹಜವೇ ಆದರೂ ವಿವೇಕಿಯಾದ ನೀನು ಸೈರಣಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಡಬಾರದನ್ನು ವ್ರತವಾತ್ರ ನಮ್ಮ ವ್ರತವೇ ಹೊರತು ದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಯಾಚಿಸುವವರನ್ನು ಮುಖಭಂಗವಾಡಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವ

ನ್ನಂಟುನಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲನಲ್ಲಂ. ಕೇಳು, ಮನೋಹರಿ, ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಬದ್ಧ ಪ್ರತಿಜ್ಞನಾಗಿರುವನು. ಆತನು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಸತ್ವವನ್ನು ಒರಗೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲ, ಯಾವ ರೂಪವಿಂದ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆನ್ನುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡು. - ಎರಡಾಳೆತ್ತರದ ಮೇಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಗ್ಯಾರಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೀಳದೆ ದಾಟಿಬರಲು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೆತ್ತಿರ ಒಂದುದು ನಾನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆನು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆತ್ತಿದ ಗುರುತು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಆತನು ತನ್ನ ಯೋಗ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಉತ್ತರೋತ್ತಮ ಧನವಾದ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಷ್ಟು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಡಿ ಬೇಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಭಿಕ್ಷು ಕ್ಯಾಗಿಯೇ ಆತನು ಬಂದವನಾಗಿರಬೇಡೆ ನಮ್ಮ ಮನೋದಾಹರಣೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನದೊಂದುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಇರಲಿ. ಆತನು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ನಮಗೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆತನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದಾನದಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಾಯುತ್ರದಿಂದ ಅದರೂ ಸಂತೋಷವಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಥವಾ ನಾನು ಒರುವವರೆಗೆ ಕಾಡುಕೊಂಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಆತನನ್ನು ಅವನಾನೆ ಗೊಳಿಸಿದ್ದು ನಿನ್ನ ತಪ್ಪೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾರಿ:—ಕಾಂತ, ಪತಿಯನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವುದು ನಿಜವಾದ ಪತಿಭಕ್ತಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದು ನನ್ನಿಂದಲೂ ತೂ ಆಗುವ ಮಾತಲ್ಲ.

ಮಾರ:—ಅಂಥವರನ್ನೇ ಅಲ್ಲ. ಸಖಿ, ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರವನ್ನೇ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನೋಯಿಸಬಾರದು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಯೂ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೂ ನಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿಗೇ ಆದಂತಾಗುವುದು. ಈಗಾದದ್ದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಈ ದಿನ ಬಂದ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ಫಲಗಾಲಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಬರುವರು. ನಮ್ಮ ಸತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತೋ ರುವುದರಿಂದ ಬರದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬಂದಾಗ್ಯೆ

ಮುಂದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರು.

ನಾರಿ:— ಮನೋಹರ, ಫಲಿತಾಂಶವಿಲ್ಲದ ಒಗಮಾತುಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿವೇ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷ? ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವರು ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಅವರ ಸಂತೋಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೇನು, ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವ್ರತವೇನಾಯಿತು?

ಮಾರ:— ಕೊಡುವುದೇ? ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಕೈ ಕೊಡುವುದೇ? ಸುಮ್ಮನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಷ್ಟವೇನು? ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಂತೂ ನಮ್ಮ ಸತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಎನನ್ನೂ ಕೊಡಲೇಕೂಡದು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ವ್ರತ ಭಂಗವಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ತಹೀನರಾದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಹಿಡಿಯಲಾರನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರೇ ಬರಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ಸಮಾಧಾನವಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

ನಾರಿ:— ಹಾಗಾದರೆ, ಪ್ರಭು, ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದ ನೀವು ಆತನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಆತನಿಗೆ ನನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇರುವುದಕ್ಕೇನುಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಿನಿಂದ ಬರಗೈಯಿಂದಲೇ ಕಳುಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಫಲಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇರು ನನಗೇ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆಯೇ? ಈಗ ಅದರಂತೆ ನಡೆಸುವಿದ್ದರೆ ಅಸತ್ಯವನ್ನಾಡಿದ ಪಾಪವು ಘಟಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾರ:— ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ ನಾಸ್ತಿಯೆನ್ನಲು ನಾಲಗೆ ಏಳಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮಾತುಕೊಡುವಾಗ್ಯೆ ಬಹುದೂರ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಡುವುದಾದರೂ ಈ ದಿನವೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ ಇದೆ. ಈ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಅಸ್ಥಿರ ಬಿಂವಿಗಳಾದ ನಾವಾದರೂ ಸತ್ತುಹೋಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಆ ಜಂಗಮಯ್ಯನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನಾದರೂ ಮೃತಿಕೊಂಡಬಹುದು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಉಭಯರೂ ಜೀವದಿಂದಾಗ್ಯೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಂಚಾರಮಾಡುವ ಆತನು ನಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದ್ದರೂ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಒಂದು ಸೇರು ನನಗೇಯೆ ಅಲ್ಲ ಭಿಕ್ಷು ಕ್ಯಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬರಲಾರದೆ, ಉದಾಸೀನವಾ

ಬಹುಮಾಡು. ಅಥವಾ ಬಂದರೂ ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೆರೆಮರೆಯಾಗಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬರಿಯ ಮಾತೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಕೊಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆತನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಾರ:- ಏನಾದರೂ ಸರಿಯೇ. ವ್ರತವನ್ನೇನೋ ಬಿಡಬಾರದು. ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಇನ್ನು ಹೋಗಿಗೋಣ ನನ.

ಮಾರ:- ಆಗಲಿ ನನಗೆ ಹೋಗೋಣ (ಹೋಗುವರು)

೪ ನೇ ಪ್ರವೇಶ

ನಾರದ:- (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಸಂಚಾರವಾರ ವ್ಯಕ್ತ ಸುರಾಸುರೇಂದ್ರ ವಂದಿತಾಂಘ್ರ ಕಂಜಯಗ್ನು ತ್ರೀಧರಂ | ಭೂಸರೋಜ ಪ್ರತಿ ಕಾಮನೋಹರಂ ಕೃಪಾಕರಂ || ಸೂಕ್ತರಂ ನಿರಂಜನಂ ಮುರಾದಿ ದೈತ್ಯ ಭಂಜನಂ | ಹರಿಂ ಚರಾಚರಾಂತರಂ ನಮಾಮೃಹಂ ನಿರಂತರಂ ||

ನನ್ನಿಂದ ಕೆರಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾದೇವನು ಇಕ್ಕದ ಮಾರನಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ತರುವನೆಂದು ಹೊಂದವನು ಏನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನೋ ತಿಳಿಯದು. ಶತಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳು ಪರ್ಣಾಹಾರಿಗಳಾಗಿ ಶವಸ್ಥನು ಮಾಡಿದ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಗೋಚರನಾಗದೆ ಇರುವ ಪರಿಶಿವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ತಾನೇ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುವುದೆಂದರೆ ಇಕ್ಕದ ಮಾರನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಮಧನ್ಯನೇ ಸರಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ನಿಷ್ಠತೆಯೂ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿಯೂ ಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೂ ಸಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೋ, ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಕ್ಷುದ್ರ ಜಂಗಮನಂತೆ ಇತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿರುವನು. ಆತನ ಭಿಕ್ಷೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ತಕ್ಕದ್ದೇ ಸರಿ.

ಈಶ್ವರ:- (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ವಿಧಾತನು ಇಕ್ಕದ ಮಾರ ಕೊಡದ ಮಾರಿಯರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಬಿಡತೆಗೆದೊಳಿಸಿರುವನು ಸತಿಗಿಂತಲೂ ಪತಿ, ಪತಿಗಿಂತಲೂ ಸತಿ. ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತಲೂ ಒಬ್ಬರು ವಿಶಿಷ್ಟನು ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ಗಂಡನೇ ಉತ್ತಮ. ಎರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾದರೂ ಆಡಿದನು. ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯಾದರೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಶ್ಚವನ್ನೇ ಇಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಆಗಿನ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏನು ಹೇಳುವುದು! ಜಾಯಿಬಿಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಣಗೇಡು. ಇಂಥಾವರಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ತರುವನೆಂದು ನಾನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ

ಸಾಮಾನ್ಯ. ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ ತೋಚುವಾಗಿದೆ.

ನಾರದ:- (ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು) ಪ್ರಭೋ ಪಂದಿಸುವೆನು. ಈಶ್ವರ - ತುಭವಸ್ತು. ನಾರದ, ನೀನಿನ್ನಿಂದ ಬಂದೆ? ವಿಶೇಷ ವರ್ತಮಾನವೇನಾದರೂ ಉಂಟೆ?

ನಾರದ:- ಪ್ರಭು, ಸದಾ ಸಂಚಾರಿಯಾದ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಸುತ್ತಿ ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಾದ್ದರಿಂದ ನಿಂತನು. ನೀನು ಹೋದ ಕಾರ್ಯವೇನಾಯಿತು? ಇಕ್ಕದಮಾರನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆಯಾ?

ಈಶ್ವರ - ಆಹಾ, ಕಣ್ವನಿಯುವಷ್ಟು ನೋಡಿದ್ದೆನು. ಭಿಕ್ಷೆನೆಂದರೆ ಅವನೇ ಸರಿ, ಭಿಕ್ಷೆಗೆಂದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಸರಿ.

ನಾರದ:- ಅದೇಕೆ! ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವೇನು? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸು.

ಈಶ್ವರ:- ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಆತನು ತನ್ನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ನನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮೃದುಮಧುರವಾಗಿ ಮಾತುಕಥೆಗಳನ್ನಾಡಿದನು. ಅವನ ಅದರ ಸತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂತಹ ಉತ್ತಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾರದನು ಎಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟನಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ನಾರದ - ಸರಿ, ಅನಂತರ ನಡೆದದ್ದೇನು? ಈಶ್ವರ - ನಾನು ಅವನಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದನು. ಆಗ ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿರರ್ಥನಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ನಾರದ - ಏಕೆ? ಏನಾಯಿತು?

ಈಶ್ವರ:- ಕೇಳು. ಅವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳಕಾರಾಗಲಿ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳಾಗಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆಯೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವಂತೆಯೂ, ಅತಿ ವ್ಯುತ್ಕೃತವಸ್ತುಗಳಾಗದಂತೆಯೂ, ಪೂರ್ಣ ಫಲವಾಗುವಂತೆಯೂ ನಾನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಫಲ ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸೇಳು ನವಣಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವೇಳಿದನು. ಅವನಿಂದ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಆಗಲಿ-ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ತರಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾದುದರಿಂದ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿದೆನು.

ನಾರದ - ಆಮೇಲೇನಾಯಿತು?

ಈಶ್ವರ:- ಆಮೇಲೆ ಈ ಮಹಾನುಭಾವನ ಪತ್ನಿ ಎಂಥವಳೋ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ಆಕೆಯಾದರೋ ಕಡಿಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನೂ

ಕೊಡದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುಖಭಂಗವಾದಿ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಿಂದ ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ತರುವುದೇನೋ ಕೇವಲ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ.

ನಾರದ:—ಹಾಗಾದರೇನುಮಾಡುವೆ ? ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಬಿಡುವೆಯೇನು ?

ಈಶ್ವರ:—ಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲೇಬೇಕು. ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಒರಬೇಕೆಂದು ವಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದೂ ಒಂದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡೋಣ. ಇನ್ನೇನು ಅದೂ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ನಾರದ:—ದೇವ.

ಕಂದ|| ಬರದೇತಕಿ ಶಂಕರ ನೀಂ |

ಪಿಂದಾಯಸಗೊಳುವೆ ನಿನಗೆ ಧಾನ್ಯಮದೆಂದುಂ ||

ದೊರೆಯದು ದಿಟ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಪಿಂ |

ದಿರುಗೈ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ಸೊಗಮರು ಮನೆಯೊಳ್ ||

ಈಶ್ವರ:—ನಾರದ, ಎಂಥಾ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಯಾ ಕಷ್ಟಿತ ನಾದೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ನೆರವೇರಿಸದಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಫಲವೇನು ? ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಲಾರನೆಂಬ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಬಿಡು. ನೀನು ಹೊರಡಬಹುದು. ನನಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿಜವು ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ನಾರದ:— ಜಗತ್ಪ್ರಭು, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಅಸಾರವಾದದ್ದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಪವಾದ ಜಂಗಮನಂತೆ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ ? ಮಹಾನುಭಾವನೇ, ನಿನ್ನ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಆಕರ್ಮಿಸಿರುವ ಇಕ್ಕದವಾರನಿನ್ನೆಷ್ಟು ಧನ್ಯನೋ ? ದಯಾಮಯಾ—ಹೀಗೆಯೇ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆನುಗ್ರಹಿಸು.

(ಹೋಗುವನು)

ಮೂರನೆಯ ಅಂಕವು

೧ ನೆಯ ಪ್ರವೇಶ

[ಕಣದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕದವಾರನು ಸ್ವಲ್ಪ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವನು]

ವಾರ:— ಗುರುವಿನ ಆನುಗ್ರಹವು ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಈ ಸಾರೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಳೆಯಾಯಿತು. ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಧಾನ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಣಬಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪವಾತ್ರವಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. (ಬುಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬುತ್ತಿರುವನು)

ಈಶ್ವರ:—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಓಹೋ, ಕಣವೆಲ್ಲಾ ಬಂದಾಗಿದೆ. ಧಾನ್ಯವು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾತ್ರವೇ ಇದೆ. ಆಗಲಿ. ಎಷ್ಟಿದ್ದರೇನು ? ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದೇ ಸೇರು ತಾನೆ. ಭಕ್ತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾಚಿಸುವೆನು. (ವಾರನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು) ಶಿವಶಿವಾ, ಕೋರನ್ನದಿಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷು !

ವಾರ:—(ಸ್ವಗತ) ಅಯ್ಯೋ ಶಿವನೇ, ಅಯ್ಯನವರು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ. ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆ ತಡಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ ! ಈಗೇನುಮಾಡಲಿ ? ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ದವಸವಿದೆ. ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ರತದ ಗತಿ ಏನು ? ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ವಜನ ಭಂಗವೋಷವು ತಟ್ಟುವುದು. ಅಯ್ಯೋ ! ಎಂಥಾ ಸಂಕಟ ಬಂತು. (ಯೋಚಿಸಿ) ಆಗಲಿ ಈಗ ಹೆದರಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವಾದಿ ಈ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. (ಸಮೀಪ ಬಂದು) ಗುರುವೇ ಶರಣು.

ಈಶ್ವರ:—ಕಲ್ಯಾಣ. ಆಪ್ತಾ ಭಕ್ತ, ಇದೋ, ನಿನ್ನ ಮಾತಿ ನಂತೆ ಫಲಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸೇರು ನವಣೆ ?

ವಾರ:—ಗುರುವೇ ತಾವೇನೋ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರಿ. ನಾನೂ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದೇ ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಬಂದು ಆತಂಕವಿದೆ.

ಈಶ್ವರ:—ಅದೇನಯ್ಯಾ ವುನೇ ಆತಂಕ ? ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಪೂರ್ಣಫಲವಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ವಾರ:— ಪ್ರಭು, ತಮ್ಮಂಥಾ ಮಹನೀಯರ ಅತಿರ್ವಾದ ಸುಳ್ಳಾದೀತೆ ? ಈ ಸಾರೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಈಶ್ವರ:—ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೆ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿರುವ ನವಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು ?

ವಾರ:—ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಇಷ್ಟು ದೂರ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದು ಭೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಾರದು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ತಾವು ಅಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋಣವಾಗಲಿ. ಭೋಜನಾನಂತರ ನವಣೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚಿಸೋಣ. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಶ್ವರ:—ಹಾಗೂ ಆಗಬಹುದು. ಅಧಿಕಸ್ಥ ಅಧಿಕಂ ಫಲಂ (ಹೋಗುವನು)

ವಾರ:— ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವಿದು. ಈ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಸೇರು ನವಣೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದು ಯಾಚಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ

ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಈಶ್ವರನೇ ಈ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಿ.ಜಿ. ಜಗದೀಶ್ವರ, ನೀನು ಜಗದೀಶ್ವರನೆಂಬ ಮಾತು ನಿರರ್ಥಕಕ್ಕೆ ಬಂದುದು. ಅಲ್ಪ ಸತ್ಯನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಬರೆಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದಿರಬೇಕೋ ಎನೋ? ಆಗಲಿ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ನನಗಿದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪರಾಜಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನೇ ಹೊರತು ನಾನು ಬೇರೆ ಸೊಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ. ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಯಾವ ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

೨ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕದವಾರ ಕೊಡದವಾರಿಯರು)

ವಾರ.—ಸಖಿ, ಪುನಃ ಎಸತ್ತು ಒಂತು.
 ವಾರಿ.—ಅಂಥಾದ್ದೇನು?
 ವಾರ:—ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು.
 ವಾರಿ:—ಏನು? ಜಂಗಮಯ್ಯನವರೇ? ಮತ್ತೂ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ? ತಿವತಿವಾ ಮುಂದೇನುಗತಿ?
 ವಾರ:—ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಗತಿ. ಮೊದಲು ವಾಗ್ಧಾನವಾಡಿದ್ದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಭೋಜನಾನಂತರ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಭೋಜನಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.
 ವಾರಿ.—ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಕುರುವಿನಮೇಲೆ ಬಿಡುಕೊಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮೊದಲು ನಮಗೇನನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಧರ್ಮಸಂಕಟದ ದೊಡ್ಡತೆಗೆ ಊಟವನ್ನಿಕ್ಕುವೆಂದೂ ಧರ್ಮಸಂಕಟವನ್ನು ಬೇರೆ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆಯಲ್ಲ. ಈಗೇನುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
 ವಾರ.—ರಮಣಿ, ಭಯಪಡಬೇಡ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷಾಕಾಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೊಂದರಂತೆ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುವುದೇ ಸ್ವಭಾವ. ಇದಿಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಯತ್ನವನ್ನು ಮೀರಿದ ದೈವೇಷ್ಠಿ. ಭಕ್ತರ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬರೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಇಂತಹ ವಿಷಯಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತಂದಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ನಾವು ಸತ್ಯಹೀನರಾದರೆ ಇಹಪರಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಬಾಹಿರಂಗವೆವು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಬಂದ ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಹೇಳು. ಸದ್ಯದ ವಿಷ್ಣಿನಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?
 ವಾರಿ:—ನಾಥ, ಈ ದಿನ ಕಾರ್ತಿಕ ಸೋಮವಾರ. ಮಲ್ಲಿ

ಕಾರ್ತಿಕವಾರವಾಗಿ ಮಂಡಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿನ್ನ ಹರಕೆಯೊಂದು ಇದೆಯಷ್ಟೆ. ತನ್ನೊಲಕ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
 ವಾರ:—(ಯೋಚಿಸಿ) ಹೌದು. ಮರತೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ನಲ್ಲಾ. ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಾಪಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹರಕೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯೂ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭುದರ್ಶನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯವೂಂಟು. ಫಲವೆರಡು. ಸಖಿ, ಪಾಥೇಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ. ಅವರು ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕಸಬನಾಟಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತನಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಜಾಗರೂಕಳಾಗಿರು.
 ಈಶ್ವರ.—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಭಕ್ತಾ, ನನಗಾಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಾದಿದ್ದೆ ಯೋ ಎನೋ? ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೆ?
 ವಾರಿ.—ನಾಥ, ಈ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಾ?
 ವಾರ.—ಹೌದು, ಏಕೆ?
 ವಾರಿ.—ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ದಿನ ಕಾರ್ತಿಕ ಸೋಮವಾರವಲ್ಲವೆ? ಹರಕೆಯಂತೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮಂಡಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸದೆ, ನೈವೇದ್ಯವಿಡದೆ, ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಹೇಗೆ? ನಾವು ತಾನೆ ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಗ ಹೊರಡಬಾರದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು.
 ವಾರಿ ಹೌದು, ಹೌದು, ನಾನು ಹರಕೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಿನಗಾದರೂ ಬಾಪಕ ಬಂದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಈಗಲೇ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ-ಗುರುಗಳಿಗೆ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಗತಿ? ಶ್ರೀ ಶೈಲಗಿರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗಾಂವುದವಿದೆ. ಹಸಿವೆಗೊಂಡು, ಒಂದು ತುತ್ತನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುಗಳು-ಪಾಪ!-ಅಷ್ಟು ದೂರ ಉರಿದಿಸಿ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬರಲಾದೀತೆ? ಅಯ್ಯೋ! ಎಂತಹ ಅಸೂನು ನುಕೊಲ ಸಂಭವ ಬಂತು.
 ಈಶ್ವರ:—ಏನಯ್ಯಾ, ನೀನೊಳ್ಳೇ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ. ಯಾವಾಗ ಬಂದರೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಯೇ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಿ. ಜಂಗಮಗುರುಗಳು ತಿವನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲವೇ? ನನಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ತಿವನಿಗೆ ಕೃಪಿ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಮಾರ :—ಪ್ರಭು, ಯಾವ ಗುರುವು ಪ್ರಪಂಚ ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಿಷ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಶಕ್ತನೋ ಆ ಮಹಾನುಭಾವನೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ತಿವನಂತೆ ಸೇವ್ಯನೇ ಹೊರತು ಉಳಿದವರು ಹೇಗಾದಾರು ? ಅಲ್ಲದೆ, ಪರಾಪರ ವಸ್ತುವಾದ, ನಿಗಮಾತೀತನಾದ, ನಿಸ್ತೈಗುಣ್ಯನಾದ ಪರತಿವನಿಗಿಂತಲೂ, ಸರಿಸಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರೂದನಮಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರಾಗಿ ತಾಪತ್ರಯಗಳ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ಹುಳುಗಳಂತೆ ಒಡ್ಡುಡುತ್ತಿರುವ ಜಂಗಮರು ದೊಡ್ಡವರಾಗುವುದಾದರೆ ಜಗಜ್ಜಕ್ಕುವಾದ ಭಗವಾನ್ ಭಾಸ್ಕರನಿಗಿಂತಲೂ ಹರಳೆಣ್ಣೆಯ ವೀಸವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಹೇಗೆ ವೀಸವು ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಸೂರ್ಯಾಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಕಾಲದವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದೋ ಹಾಗೆಯೇ ತಿವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಾಗ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಧನ್ಯತೆಯ ದರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರಿಂದಲ್ಲವೇ, ಪ್ರಭು. ಗುರು ಪದವಿಗಿಷ್ಟುಗೌರವ ? ಅಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮರು ತಿವನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವರಾದರೆ ಅವನನ್ನೇ ಅವರು ಪೂಜಿಸಲೇಕೆ ? ಇಂತಿಂತ ಅರ್ಥಹೀನವಾದ ಹಿರಿಯತನ. ದೇವ, ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ದೇವಾಧಿ ದೇವನಿಗಿಂತಲೂ ಜಂಗಮರು ದೊಡ್ಡವರೆಂಬ ಅಂಧ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇ ಆತೆ.

ಈಶ್ವರ :—ಅಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳ. ಆದಿ ರಿಂದ ನನಗಾವ ಲಾಭ ಹಾನಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನನ್ನ ಘೋಷನಕ್ಕೆನು ಹೇಳುವೆ ? ಪಸವಾದರೋ ತನ್ನೆಯು ಸಂತಿಲ್ಲ.

ಮಾರ :—ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಪ್ರಭು ? ಈಶ್ವರನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡದೆ ಈ ದಿನ ನಿಮಗೂ ಫೋಟನ ಮಾಡಿ ಸುವಂತಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ತಾವು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶೈಲಕ್ಕೆನೇ ಬರುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಿವನಿವೇದನಾನಂತರ ನೀಡುವೆನು. ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬರಲು ತಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಈಶ್ವರ :—ಇದೀಗ ಬಹಳ ಜೆನ್ನಾಯಿತು. ಅಯ್ಯಾ ನೀನು ಹರಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊ. ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. (ಹೋಗುವನು)

ಮಾರ :—ಸರಿ. ಈಗ ನಿರಾಳವಾಯಿತು. ನಡೆ ಪಾಠೇಯವನ್ನು ಕೊಡು. ಶ್ರೀ ಶೈಲಿಗಿರಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾರಿ :—ಆಗಬಹುದು. ನಡೆ ಹೋಗೋಣ.

(ಹೋಗುವರು)

೩ ನೆಯ ಪ್ರವೇಶ

(ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ)

ಮಾರ :— ಸೀಸ ಪದ್ಯ :—

ಶ್ರೀಶೈಲ ಗಿರಿವಾಸ ತ್ರಿಶಭಕ್ತ ಜನಪೋಷ ಸಾಸಿರಾಕ್ಷಾದಿ ಸುರವಂದ್ಯ ಶರಣು | ಭೂತೇಶ ಭಯನಾಶ ಭಸಿತಾಂಗ ಭವಭಂಗ ಭಾಸ್ವಷ್ಟಿದಾನಂದ ಕಂದ ಶರಣು | ದಕ್ಷಾಧ್ವರಾಪರ್ತ, ಯಕ್ಷಾದಿ ಗಣಭರ್ತ, ತಿಕ್ಷಿತಾವಿಲ ದೈತ್ಯ ಪಕ್ಷ ಶರಣು | ಸಕಲ ಜಗದಾಧಾರ, ಸಚ್ಚಿದ್ಧನಾಕಾರ ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವಾತ್ಮ ಸಾಂಬ ಶರಣು | ಶರಣು ವೀನಜನೌಘಸಾಲ ಶರಣು | ಶರಣಯ್ಯ ದುರಿತ ಸಂಸಾರ ಶರಣು | ಶರಣು ಶ್ರೀ ಕೈಲಾಸನಾಥ ಶರಣು | ಪರಮಪುರಾಸನೆ ನಿನಗೆ ಶರಣು ಶರಣು ||

ಕುದ|| ಪಲವುಂ ಚನ್ನದೆ ಗಳಿಸಿದ |

ಬಲು ವುಣ್ಣದ ಬಲದೆ ನಿನ್ನ ಪದಸರಸಿಜಮಂ ||

ಬಲಗೊಂಡೆನಿಂದು ಶ್ರೀ ಗಿರಿ |

ನಿಲಯಾ ಮಹನೀಯ ಸರ್ವಮಂಗಳೆಯರಸಾ ||

ದೇವಾಧಿದೇವ, ಕೈಲಾಸನಾಥ ! ಕೋಟಿ ಚನ್ನ ಸುಕೃತದ ಫಲವು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ನನಗಿಂದು ಲಭಿಸಿತು. ಕೃಪಾನಿಧೇ, ಮನುಷ್ಯರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಧರ್ಮಸಂಕಟಗಳಿಗೆನ್ನನ್ನು ಗುರಿ ಮಾಡಿ ಮತ್ತವರಿಂದ ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಲಿಂಗರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಹಾನುಭವಿಯನ್ನು ಪಾಮರನಾದ ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದೆಂತು ? ಪ್ರಭು, ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿಯೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ನೀನು ನಾನಾ ಬಗೆಯಾದ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರುವೆ. ದೇವಾ, ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವೀಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಹಸ್ರ ಬ್ರಹ್ಮರ ಪದಮಿಯನ್ನಾದರೂ ದಯಪಾಲಿಸಬಲ್ಲ ನೀನು ನನ್ನಂತಹ ಹೀನದೀನನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಯ ಅಲ್ಪ ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕಾಗಿ

ಬಂದೆಯಲ್ಲವೇ ? ಸ್ಯಾಮಿಯೇ, ಭಕ್ತಾಧೀನನೆಂಬ ನಿನ್ನ ಬಿರುದಿನ ಸತ್ಯತೆಯು ನನಗಿಂದು ಹೊಳೆಯಿತು. ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಿದವನು ನೀನು. ಅದನ್ನು ಕೆಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವವನು ನೀನು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಡದಂತೆ ಕಾಯುವವನೂ ನೀನೇ. ನೀ ನೀರಲು ನನಗೇನು ಭಯ ? ಪರೀಕ್ಷಿಸು. ನಿನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನು ಹೇಗಾದೇನು ? ಇರಲಿ. ಹರಕೆಯಂತೆ ಮಂಡೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಲು ಕ್ಷೌರಕನನ್ನು ಹುಡುಕುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

(ಹಜಾಮರ ಗೂಳಿಪು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ)

ಗೂಳಿಪು :— ಏನನ್ನಾಯದ ಕಾಲಬಂತು. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಆರೇ ಕಾಸೇನೆ ಕೂಲಿ ? ಒಂದಾಣಿಯಾದರೂ ಬೇಡವೇ ? ಸ್ವಲ್ಪಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡೋಣ. ಹಡಪ ಹೊತ್ತದ್ದ ಕೊೞಂದು ಕಾಸು. ಕರೆದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದದ್ದ ಕೊೞಂದು ಕಾಸು. ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಗೋಣಿ ತಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಸು. ಆಯುಧಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲಿಗೊಂದು ಕಾಸು, ಮಸೆಯುವ ಕಲ್ಲಿಗೊಂದು ಕಾಸು. ಕನ್ನಡಿಗೊಂದು ಕಾಸು. ನೀರು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದ ಕೊೞಂದು ಕಾಸು. ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ತಲೆಗೊಂದು ಕಾಸು. ಗಡ್ಡೆ ಕೊೞಂದು ಕಾಸು. ಮೀಸೆಗೆ ? ಮೀಸೆಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಕಾಸು. ಎರಡು ಕಂಕಳಿಗೂ ಎರಡು ಕಾಸು. ಕತ್ತರಿ, ಚಿಮಟೆ, ಉಗುರು ಕಡ್ಡಿಗಳಿಗೊಂದೊಂದು ಕಾಸು, ಉದುರಿದ ಕೂದಲು ಬಳಿದದ್ದ ಕೊೞಂದು ಕಾಸು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಪಡತಕ್ಕ ನನಗೋ ? ನನಗೆ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಆರೇಕಾಸೇ ಸಾಕು. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಆಯುಧಗಳಿಗೂ ನನಗೂ ನನ್ನ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ಧರ್ಮವಾದ ಅಕ್ಕಲ್ಲವಾದ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಎರಡಾಣಿಗಳಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ಅರ್ಧಾಣಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮಂಥಾ ಬಡವರು ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯೇ ಜನಗಳಿಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಮಾಡುವುದು ? ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಜನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗರಂ ಗುರುಂ ಎಂದರೆ ಕ್ಷೌರವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯತ್ನವಿಲ್ಲ. ತುಚ್ಛಿಗೆ ಈ ತೆಲುಗು ಕಸಬುದಾರರು ಹೆಚ್ಚೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಪಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಾದರೂ ಪ.ಎಡಿ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆಗಲೇನಾದರೂ ನಾಲ್ಕು

ಕಾಸು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾಬಿಡಿ ಏನೋ ನೋಡೋಣ.

ಮಾರ :—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಆಯ್ಯಾ ನೀನಾರು ? ನನಗೊಬ್ಬ ತಿವಭಕ್ತನಾದ ಕ್ಷೌರಕ ಬೇಕು. (ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮುಡಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೇನು ?

ಗೂಳಿಪು :—ನಾನೂ ತಿವಭಕ್ತ. ಮಾಡೋದು ಅದೇನು ಕಸುಬೇ. ಆದರ ಇಲ್ಲಿ ಮುಡಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತೆ.

ಮಾರ :—ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತಯ್ಯಾ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಡ.

ಗೂಳಿಪು :—ಸುಳ್ಳು ಅನ್ನೋದು ಹ್ಯಂಗಿರುತ್ತವಯ್ಯಾ. ಮುಡಿಗೊಂಟಾಣಿ. ಇಲ್ಲಾಗಲೇ ದರ ನಿಬಾಲಾಗಿದೆ.

ಮಾರ :—ಅದೇಕಯ್ಯಾ ? ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಗೂಳಿಪು :—ಏನು ಮಾಡನ್ನಪ್ಪಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮಂಥಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಾರು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದೆ ನಮ್ಮಂಥಾ ಬಡವರ ಯೊಟ್ಟಿಗಕೆ ಏನು ?

ಮಾರ :—ನಿಜ ನಿಜ ! ಪಾಪ ! ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನಂಥವರೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೊಂದು ನಿಂಬಂಧನೆ ಇದೆ.

ಗೂಳಿಪು :—ಏನು ನಿಂಬಂಧನೆ ಹೇಳಿ, ಕೇಳೋನ.

ಮಾರ :—ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ದೊಂಬರಗಡೆಯ ಎತ್ತರದ ಮೇಲಿರುವ ಒಂಟಿ ಗುಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಏಣಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹತ್ತಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮುಡಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದು ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶವೂ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಗೂಳಿಪು :—ಆಯ್ಯಯ್ಯಪ್ಪಾ ! ಇದು ಯಾರಿಂದಾದೀತು. ಗುಂಡತ್ತಿ ಗುಂಡಿಯೆಂದು, ನಮ್ಮಪ್ಪಾ. ನನ್ನಿಂದಂತೂ ಇದಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾರಿ ಇನ್ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿ ಕೊಂಡೋದೇ.

ಮಾರ :—ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ತಿವಭಕ್ತ ಹಜಾಮರು ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೇನು ?

ಗೂಳಿಪು :—ಇನ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಕಣವ್ಯಾ. ಇದ್ದರೂ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನವ್ಯಾಲೆ ಯಾರೂ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಊಟಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ ದಾರೆ.

ಮಾರ :— ಹಾಗಾದರೆನು ಮಾಡಬೇಕು ?
 ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ಇದ್ದೋರಿಗೇ ಕೇಳದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕಾಲ
 ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದದಾರೀ ಹಿಡಿದು
 ಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಮಾರ :— ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ನೀನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿ ?
 ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ಹೇಳೋದೂ ಇಲ್ಲ ಕೇಳೋದೂ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು
 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿನ್ನಂತೇನೇ ಆಗಲಿ. ಇನ್ನೆಂಟಾಣಿ
 ಚಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಣಿಸೂ ನಾನೇ ತರ್ತೀನಿ. ಪಾಪ !
 ಪರಸ್ಪರದಾಗಿ ನಿನ್ಯಾರನ್ನ ಕೇಳಿಯು.

ಮಾರ :— (ಪ್ರಗತ) ಇವನು ಪೂರಾ ಹೊಸಗಾರ. ಆಗಲಿ
 (ಪ್ರಕಾಶಂ) ಆಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ?

ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೂಳೆಯ್ಯ ಕೇರೈ.

ಮಾರ :— ಗೂಳೆಯ್ಯ, ನೀನು ದೂಡ್ಡ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿ
 ಸುತ್ತೀಯೆ. ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು
 ದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ನೀನು ಎರಡು ರೂಪಾ
 ಯಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಉದಾರ
 ಬುದ್ಧಿ ಗಾಗಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನಂಥಾ
 ಉಪಕಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಡೆ
 ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಎಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಹೋ
 ಗೋಣ. ಒಪ್ಪಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.

ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ಆಗಲಿ. ನಿಂವು ಮುಂದೆ ನಡೀರಿ. ನಾನು ಎಣಿ
 ತಕೊಂಡು ಈಗ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ.

ಮಾರ :— ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಸಾವಕಾರಮಾಡಬೇಡ. (ಹೋ
 ಗುವನು)

ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ಬ್ಯಾಟಿಯೇನೋ ಒಲೆಗೆ ಬಿತ್ತು. ಹತ್ತು ರೂಪಾ
 ಯಿಗಳಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದೂಂತ ಅಂದಿದಾನೆ. ಬಾಯಿ
 ಲ್ಲಂದದ್ದು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಮೂಲ. ಇವರ ಹತ್ತರ ಆಪ್ಪ
 ವಸೂಲು ಮಾಡೇಬಿಡ್ತೀನಿ. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆ
 ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇಂಥಾ ವಿಟಿನಾಗೆ
 ನಾನು ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನನ್ನ
 ಯಾರಾದರೂ ಮುರಾಳ ಅಂದಾರು. ಆಗಲೂ, ಈಗ್ಯಾಕೆ
 ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಗುಂಡು ಹತ್ತಿದ ಪೇಲ್ಗನೇ ನನ್ನ
 ಬುದ್ಧಿ ವಂತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋದು. ಹೋಗೋಣ ಹೊತ್ತಾ
 ಯಿತು. ಪಾಪ ! ನನ್ನ ಗಿರಾಕಿ ಕಾದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು
 ಕಣ್ಣು ಬಿತ್ತಾ ಕೂತಿದಾನೋ ಎನೋ (ಹೋಗುವನು)

೪ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಆದವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂದಿನಮೇಲೆ ಕೈರಾಸಂತರದಲ್ಲ)

ಗೂಳೆಪ್ಪ — ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ, ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿತು. ಎಲ್ಲ,
 ನನ್ನ ದುಡ್ಡು ಬಿಟ್ಟಿರಿ.

ಮಾರ :— ಗೂಳಿಯ್ಯಾ, ಈ ದಿನ ನೀನು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ
 ದ್ದೀಯೆ. ನಿನ್ನಗೇನು ಕೊಡಲಿ. ಹೇಳು.

ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ನೀನೇ ಹೇಳಿದೆ. ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ
 ಸಾಲದೂ ಅಂತ. ಎನೋ ಪಾಪ ! ನೀನೂ ಪರಸ್ಪರ
 ಬಂದೀದಿಯ, ನಿನ್ನ ಯಾಕೆ ಸತಾಯಿಸಬೇಕು. ನೀನು
 ಹೇಳಿದ್ದು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ. ಎಣಿದು ಎಂಟಾಣಿ. ನನ
 ಗೆಂಟಾಣಿ. ಅಷ್ಟಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾಪು ಪಾಪ !
 ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾನಾಕೆ ಕೇಳಲಿ.

ಮಾರ :— ಎನಯ್ಯಾ ! ಒಂದು ಸಾರೆ ಕೈರಕ್ಕೆ ಹೆಸಿಂಂದು
 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲಯಾದರೂ ಉಂಟು ?
 ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈಗ
 ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಳುವುದು ಎಲ್ಲಯ ನ್ಯಾಯ ? ನಿನ್ನ
 ಆಲೆಗೆ ಕೊನೆಗೂ ದಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಗೂಳೆಪ್ಪ :— ನೀನೇಕೆ ರೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ಕೂಡೆಯ್ಯ.
 ಎನಾದರೂ ಆಗಲೂ ಮೊದಲು ಕೊಡಬಹುದಂತ ಕನಸು
 ಹೇಳಿ ಈಗ ಕೆಲಸವಲ್ಲಾ ಮುಗಿದಮಾಲೆ 'ಬೊಳೆ ದಾಟಿದ
 ಮೇಲೆ ಅಂಬಗರ ಮಂಡ' ಅಂದಂಗೆ ಎತ್ತಿಹಾಕೋ
 ಮಾತಾತ್ತಿಯಲ್ಲಾ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹತ್ತರ ನಡೀಯೋ
 ದಿಲ್ಲ. ನೀನು ದೂಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾದರೆ ನನಗೇನೂ
 ಭಯವಿಲ್ಲ. ಮಾತನಂತೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೊಟ್ಟೇ ಬಡ
 ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಮರಾ ದೆ ಕಳನ್ನಿಷ್ಟೆನು.

ಮಾರ :— (ಇಂತತೆಯಿಂದ) ಆಯ್ಯಾ, ಕೊಂಪಮಾಡಬೇಡ.
 ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿರುವ ನೀನು ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ
 ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಮಂತನಾದ
 ನನಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಷ್ಟು
 ಸುಲಭವೋ ಹೆಸಿಂಂದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡು
 ವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಕೈರಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವವನ
 ಹತ್ತಿರ ಹಣವಿಲ್ಲರತ್ತೆ. ಅದು ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಹಸಿವಿ
 ಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದುಹೋಗಿ ಸಂತರ ಕೊಡುವ
 ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ ಯೋಚಿಸೋಣ. ನಾನು ಇಳಿ
 ಯುವವರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು. ನಿಟ್ಟನೆಕೆಯ ಕಾಲು ಬಿಗಿ
 ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೆಸಾರಿ ಇಟ್ಟರೂ ಇಳದರೆ ಮುರಿಯ
 ಬಹುದು. ನಾನು ಇಳಿದಂತರ ನೀನು ಇಳಿಯುವೆಯಂತೆ.

ಗೂಳೆಪ್ಪ :— (ಸಂತೋಷವಿಂದ) ಹಂಗೇ ಆಗಲಿ. ಇಳಿ
 ಯಪ್ಪಾ, ಹುಸಾರಾಗಿರು. ಒಪ್ಪಳ ಎತ್ತರ. ಕೆಳಗೆ ನೋಡ

బృహద. కణ్ణు తిరుగతానె. ఎల్వారా కాలు బాఱిఁకు.

వార.—హాగియే ఆగల. పేలీ భద్రువారి ఓడిదు కేందిరు. (అళియవను)

గణకప్ప.—(పొలిసిండు) అళిదోనప్పులె.

వార.—అం. కణ్ణులె. (విఠియన్ను తట్టినే తేగి యువను)

గణకప్ప— పని యాకే తేగిదయా. నానిళియోదు పంగి ?

వార.—నిను అళియదీకాదు ఆవర్కనీ అల్ల. అల్లి యే అరు. అనల్ల అనీఁకుగి క్కొరమాది తలె యిండుకే పనీండు రుణాయుగళంతి తేగిదు కేండు భారి వత్తయింపంతనాగి యు. గుండిన మేలె లాదుర పరీకాగి యణబరుత్తి. కళగి అల్లినద ?

గణకప్ప—బలు దొడ్డు నునుప్ప కణయా. మర్యాదె యిండు పని యాకే నన్న కళగిని దుడ్డుకొట్టు. యేగుతుఁయా, అల్లవే నినగి తక్కద్దు మాడ బిఁకొలె ?

వార—యాకయా, గణకప్ప. బలు కుణవారి మాత నాడుత్తిద్దియే. నినగి నాను యావ దుడ్డున్న కేండుబిఁకు.

గణకప్ప—బీణా! యావ దుడ్డు! క్కొరమాదిసి కేండుకే కేంట్టెయిం కేండులారెయిం యావ దుడ్డుంకే, కేంట్టెగలె గంటుకళి!

వార.—యావ గంటయా, నిన్ను కందయినాదరం నన్ను కందగి నాలవారి కేంట్టెదనె? అథమా నిఁనే నాదరం ననగి కేంట్టెదయో? నిన్నె యావ గంటన్ను నాను కవియలిల్లవల్లా. మాతుగళల్ల మర్యాదెయే బిఁడనె ఆగలి, నిన్నంకయ సంకన్న గృహస్థనొందిగి గంటుకళనాద ననగిఁను కలన. నన్న పాదిగి నాను యేండుగట్టెనె.

గణకప్ప:—(స్వగత) అదోదీఁ గ్రువార బంతే. ఈ పాళు లని ననగిల్లి గంటుబిడ్డనప్ప. ఎల్లొలె గీంం డారణ్యకే కరకేండు బండు ఎంటాళెత్తరద గుం డ్దుత్తిసి పనిఁ తకొండు యేండు ఇదానె. అవన మనె యాళాగ. పనాదరం ఆందీనె పనిఁ తగీండు పంగి యేండుబిఁకొలెగిట్టి నాను అళియొలె గతి

పను? ఈగ నాణే అవన్న అనుపరిసదీకాయ్యే. పనిఁలె బడవ నాల్కు కాను సీక్కికెల్లా అంత అతే పల్లె ఈ గతియాదీ పను నాయలి. ఆగలి మత్తె. పనుమాడొలెదు. యేంట్టె బుద్ధుంగి కేండు బిడి బిఁకు. అనుమాది పనిఁ యాకేసి కళగిలదు ఆవూలె అవనిగి తక్కద్దు మాడ్చిని. (ప్రకాశ) ఆనప్ప, ముఠుకార, నానందికే సీక్కికొలెబిడ్డ. దయమాది పనిఁ యాకే నన్న కళగిని నిన్ననన్నగి బండున్న దుడ్డు కేంట్టెగవ్వు. నాను యావారింట్టె స్వల్ప ముంబింఁచి మనుష్య.

వార.—వానలె పకు స్వల్పమట్టిగి యాగియే, ఇరలి. ఈ దిన నిను ననగి తుంటా అనుకారమాడిద్దెయే. నాను అదన్న ఎంచిగల ముఠుమలారె. పనిఁనాది మాకిగి నాను బిలి కేండుబిఁకు. నిను నన్నన్న గంటుకళనెండు కరవిద్దియే. నినగి యణవన్న కేంట్టెర నాను గంటుకళనాగువ్విల్లి. నిన్న మాతు ముఠుమాగుత్తె. యాగాగవారదు. యామరు బలు పత్తవంకరయా. అదరల్లియొలె నిన్న పవయవంతుల కేళబిఁకొగియే అల్ల. ఆద్దరం పవప్రయత్న విందిలని నాను నిన్న మాతన్న అళిపదీకాద్దె ధర్మ. నిన్న మాకిగింతుల ననగి యణవేను దొడ్డు దల్లి. ప్రయుక్త నిను దరరధరాయనంధ సత్వవని యెండు తొలెరంబుదకాగి నాను నినగి యణవన్న కేండువ్విల్లి. కేండుబుడఁ యేగి? నిఁనే యేళు.

గణకప్ప.—(స్వగత) కేంట్టె కణయ్య బత్తెన! ననగిఁనే దుడ్డిగి దొలెపి యాకేదు. అవనలె బళ్ళి పక్కా బాణ. నన్న ఎంధా అక్కట్టిగి సీగిట్టి. అనురు బిఁకొట్టి. అవను యేంట్టెకేల్లా బాయి ముట్టి గీంండు బిఁకొలెబిఁకు. అట్టె అదీ పనిఁ తకొండు యేండుగిదవైనె. నాను అన్నె నిఁరం అట్టి అత్తె అత్తె అత్తె యావ పుణ్యపురుషన ముఠా నొందిదీనొలె పనిఁలె, ననగింధా దురవస్థ బంతు. అయితు. దుడ్డె ల్పాదరం యాళాగి యేండుగలి. జీవవంతులదరె నాకు. (ప్రకాశ) అప్పా పుణ్యపురుష. నిను దుడ్డు కేండుబిఁకు. పనిఁ యాకే నన్న కళగిని పుణ్యదానమాడు మఠారాయా, నిన్న కాలిగి బిఁ క్కెని.

ಮಾರ:- ಗುಂಡಿನಮೇಲಿರುವವರಗೂ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳುವೆ. ಕೆಳಗಿಳಿದಂತೂ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಸಿದರೆ ಮಾಡುವದೇನು? ನೀನು ನಂಬುಗೆಗೆ ಶುಭವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅನರ್ಹನಾದ ಮನುಷ್ಯ.

ಗೂಳಿಪ್ಪ:- ಕೇಳೋದಿಲ್ಲರಿ, ಬಂದಿವಾಗಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ.

ಮಾರ:- ಹಾಗೆಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪ್ರಭಾವಿನಮೇಲೆ ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಪ್ರವಾಣಮಾಡು

ಗೂಳಿಪ್ಪ:- ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಾಣೆಗೂ ಭ್ರಮರಮೃಗನವರಾಣೆಗೂ ಮೂರು ಮೂರು ಬಾರಿಗೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ದುಡ್ಡು ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ್ರಾ.

ಮಾರ:- ಸರಿ, ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ಗೂಳಿಪ್ಪ:- ಏನಂತ ನಾಚಿಗೆಟ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಿ. ಕೇಳಿದ್ರೆ ಯಾರಾದ್ರೂ ನನ್ನೇ ನೋಡಿ ನಗ್ತಾರೆ.

ಮಾರ:- ಹಾಕಾದರೆ ಬದುಕಿಕೋ. ಇಳಿದು ಹೊರಟು ಹೋಗು. (ಏಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ನೋಡುವನು)

ಗೂಳಿಪ್ಪ:- (ಇಳಿದು ಬಂದು) ಬದುಕೋ ಅಂತೆ ಬದುಕೋ! ನಾನೇ ಬದುಕೋಬೇಕು. ಒಳ್ಳೇ ಲಕ್ಷಣವಾಯಿತು. ಆಗ್ನಿ, ಸದ್ಯ ಮಾರಾಯ ಬಿವಕ್ಕೇ ಸಂಚಕಾರ ತಂದಿದ್ದು. ಗೂಳಿಪ್ಪ ಹೋಗಿ ಗೋಳಪ್ಪ ಆಗಿದ್ದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದಯದಿಂದ ಉಳುಕೊಂಡೆ. ಮಂಚಗಿರವಾಣೆ ದೇವರ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಣೆಯವನಿಗಿರವಾಣೆ ಬಾಡಿಗೆ ಬಾರಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ನಾನು ನಿರ್ದುಷ್ಟ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿದ್ದೆ ಅವನು ನನಗೆ ನಿರೋಧಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿದ. ಅದೂ ನ್ಯಾಯವೇ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ 'ಛಿತಿ ಆನೆ ಗತಿಗೇಡು' ಅಂದಿರೋದೇನೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ರಿವಾಜಿ ನಂತೆ ಮುಡಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಣ ತಗೊಂಬೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾನು ಆನೆ ಒಟ್ಟು ದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಏಳೂ ಹನ್ನೊಂದು ಅಯ್ಯು. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಸ್ವಾಮಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಸಾವಲ ಹೋದರೂ ಹೋಗಲಿ. ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಕೊಂಡೆ. ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮೂರುಕಾಸು ಸಿಗುತ್ತೇನೋ ಹೋಗಿರೋ. (ಹೋಗುವನು)

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕವು

ಮಾರ:- (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ತಿವದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಮಂಚೆಯನ್ನೂ ನ್ನಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಜಂದ್ರ ಮೌನಿಗೆ ಸೈನೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಭಿಕ್ಷು ಕರೆದೇ ಜಿಗಮರೋ ಬರಬಹುದು. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಾರಿಯ ಹಕ್ಕು ದಲ್ಲ ಒಂದು ಮೈಲಿಯ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗವಿಯಿತ್ತು. ಆದಾದರೆ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶ. ಯಾರೂ ಬರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಕ್ಷುದ್ರಾಭೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಓಹೋ ಆಗಲೇ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುತ್ತಾ ಒಂಟು.

ಭಾವಿನಿ||

ಹರಿಸಿ ದೂರದ ಒಪ್ಪಿಯಂ ನೆ |
ಸರನು ದಣವಾರಿಸಲು ಸತ್ತಿ ಮ |
ಶರಣಿಯಂತಿವರದ ಬಳಗೈದಿದನು ಧೇನು ಗಳು||
ಕರುಗಳಿಗೆ ಪೂಲೆಯೂಡೆ ವೇಗದಿ |
ಬರುತಿವವು ನೆಳಲುಗಳು ದೂರಕೆ |
ಸರಿದಂಚಿರಗುಡುತೆ ಸಾವುವು ಪಕ್ಕಿ ಕೋಟರಕೆ ||

ಕಂದ|| ಸಂದುದು ದಿನಪನತಾಸು |
ಬಂದುದು ತಿಂತಲದ ಮಂದ ಸಾರಭ ವಾತಂ ||
ಸುಂದರಿಯರು ಹವ್ಯಾಗ್ರದೀ |
ನಿಂದಳ್ಯರಂದಿಂ ನೋಳ್ವರನೆಯರ ಬರವಂ ||

ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಲ ಮಾಡಲಾಗದು. (ಒಳಹೊಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಇದೇ ಗಮ. ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತೇನೆ (ಮುಂದೆ ನೋಡಿ) ಆಹಾ ಎಂತಹ ಪೃಥಕ್ ಸೌಂದರ್ಯ! ಎಂತಹ ಶಾಂತಿ ಸಾವ್ಯಾಕ್ರ! ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಈ ಕೊಳವೇ! ಈ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಣ್ಯಾಕ್ಷರ ಇಂತಹ ಕೊಳವನ್ನು ತೋಡಿಸಿರಬಹುದು. ಅವರೇ ಧನ್ಯರು. ಧರ್ಮ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ಅಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರ ಜೀವಿಗಳೇ ಸಾರ್ಥಕ. ಅಯ್ಯೋ, ಹೀಗೆಯೇ ಸರಸ್ವತೀಕಾರವಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪ್ರಾಣಕೋಟಿಗೆ ಹಿತಂಕರನಾಗಿ ಇವರಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೆಂತಹ ವ್ರತವನ್ನನುಬಿಸಿದೆನು! ನನಗೇಕೆಂತಹ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿತು! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಕೇಳಿ ಕಂಡರಿಯದ ಮಿಲಕ್ಷಣ ವ್ರತವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೇನೆ ಹೇಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿರಬಹುದು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ

ಸಾಂಬ, ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ! ನಡೆನುಡಿಗಳೆಗಿಲ್ಲಾ ನೀನೇ ಪ್ರೇರಕನು. ಮನುಷ್ಯರು ಕೇವಲ ನಿನ್ನ ಕೈ ಗೊಂಬೆ ಗಳು. ನೀನೊಲಿಯಲು ಕಾರಣವು ವ್ರತಕೋಟಿಯಲ್ಲ. ಅಪರಲ್ಲಿ ನಾವಿಡುವ ನಿನ್ನೆ. ಅದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಿದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನನಗಿಂತಹ ವ್ರತಾಚರಣೆಯನ್ನು ನೀನು ಪ್ರೇರಿಸಿರಬಹುದು. ಮಹಾನುಭಾವ, ನಿನ್ನ ಕೃಪಾ ಎಶೇಷದಿಂದ ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾ ಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೇ ನೀನೊಲಿಯುವೆ. ಆಗಲಿ ನನ್ನ ವ್ರತವನ್ನೇ ನಾನು ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವೆನು. ನಿನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀನೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆ. ಇರಲಿ, ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಬೇಗ ಭೋಜನ ಮಾಡೋಣ. (ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವನು)

ಈಶ್ವರ :- (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಇಕ್ಕದ ಮಾರಸೆಂತಹ ಎಲಕ್ಷಣ ಭಕ್ತ! ಅವನಾಚರಿಸುವ ವ್ರತಕ್ಕೂ ಅವನ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣ ಮನೋವೃತ್ತಿಗೂ ಸಾಮ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಧೃವಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರವಿದ್ಯಾಗ್ಯೂ ಎರಡನ್ನೂ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅವನು ಸಿಬವಾಗಿಯೂ ಶ್ರದ್ಧಾಳುವೇ ಸರಿ. ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳೂ ಅವನು ಮಾಡಿದ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ರೂಪವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಟ್ಟಿರುವ ಅವೋಘವಾದ ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ, ಅವನ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಪಾಪರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದು ಹೋಗಿರುವುದು. ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಯೇ ಇವನು ಮೋಕ್ಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಧಿರೋಹಿಸಲು ಅರ್ಹನಾಗುವನು. ಇವನ ಭಕ್ತಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಬಲ ಪಾಶದಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಇವನ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ಸುತ್ತಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು. ಆಗಲಿ, ಇವನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆನು (ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು) ಏನಯ್ಯಾ ಮಾರಭಕ್ತ! ಹರಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು? ತ್ರೀಶೈಲದಿಂದ ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ? ಇದೇನು ಈಗ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೂ ಹಸಿದುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದೀನಲ್ಲಾ.

ಮಾರ :- (ಸ್ವಗತ) ಇದಿಗೋ, ಜಂಗಮ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಪರಶಿವನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದಿರುವನು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಭುವೇ ಬಂದಿರಲು ನನಗೆ ವ್ರತಭಂಗದ ಭಯವೇಕೆ? ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಹಾದೇವನು ತನ್ನ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ನುನುಪ್ಪನಂತೆ ನಟಿಸುವನೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನೂ ಸಹ ಪರಶಿವನೇ ಜಂಗಮವೇಷಧಾರಿಯೆಂಬ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕನಂತೆ

ನಟಿಸುವೆನು. (ಪ್ರಕಾಶ) ಗುರುವರ್ಯಾ, ಶರಣು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಿಂದ ನಿಮಗೆ ಈ ದಿನ ಭೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಪರಿತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೋ ಹೇಳಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಹಾಪಾಪಿ! ಇಷ್ಟು ಹಸಿವುಗೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ನಿಮಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ಧನ್ಯನಾಗೋಣವೆಂದರೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಬೇಕೇ; ತಿವತಿವಾ!

ಈಶ್ವರ :- ಅದೇಕಯ್ಯಾ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನು ವಿಘ್ನವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದೆ?

ಮಾರ :- ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾಪ್ರಭು, ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವ ಈ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಭೋಜನಮಾಡುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿವೆಂದು ತಮ್ಮಂಥಾ ಮತನೀಯರಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೊನೆ ನಮ್ಮಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಒಂದುವೇಳೆ ಇಂತಹ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಲ್ಲದೆ ಭೋಜನಮಾಡಿ ದೋಷಭಾಗಿಗಳಾವಾಗ್ಯೂ ಮತ್ತೆ ಪಾವನಗೊಳಿಸಲು ಗುರುಗಳಾದ ತಾವಿದ್ದೀರಿ. ತಾವೇ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ದೋಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಗತಿ ಎನು? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಪೇಚಾಡುತ್ತಿರುವೆನು.

ಈಶ್ವರ :- ಏನಯ್ಯಾ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲ ನೀನೇ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲಾ. ಅದು ಮಾತ್ರ ಆಗಬಹುದೇನೋ? 'ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒದನೇ ಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ' ಅಲ್ಲವೇ?

ಮಾರ :- ಶಾಂತಂ ಪಾಪಂ-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟೆ? ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಟಮಾಡುವೆಂದರೇನು? (ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ)

ಕಂದ|| ಬಲುಹಿಸಿಲೋಳ್ ಬೆಳಗಿಂದಂ |
ಬಳಲಲ್ಲದ ಮಾರ್ಥೆಯವಂತರಿಂ ಭುಂಜಿಸಲೇಂ ||
ಸಲುವುದೊ ಪಳತುದೊ ನೋಡ |
ಲೈಳಸಿದೆನದರಿಂದೆ ಬಿರ್ಚಿನೆಂ ಬಂಧಿಸಿದೆಂ ||
ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಉಟಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ :- ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ನನಗೆ ವಾಗ್ಧಾನ ಮಾಡಿರುವ ದೋಷನ ಧಾನ್ಯಗಳೆನು ಹೇಳುವೆ :

ಮಾರ :- ಪ್ರಭು, ಈವರೆಗೆ ಎರಡುಸಾರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ನಿರಾಸೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಯತ್ನವಿಲ್ಲ. ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ದಯಮಾಡಿಸೋಣವಾಗಲಿ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇತ್ಯರ್ಥ ಪಡಿಸುವೆನು,

ಈಶ್ವರ:—ಆಗಲಿ. ನೋಡಿಕೋ. ಇದೇ ಕಡೆಯ ಅವಧಿ.
ಈ ಅವಧಿಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾರ:—ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ತಾವು
ಬರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬಂಶವು
ತಮಗೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವುದು.

ಈಶ್ವರ:—ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರಲೇ ?

ಮಾರ:—ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ
ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಭು. ಅಂತಃಕರಣವಿರಲಿ. (ಈಶ್ವರನು
ಹೋಗುವನು). ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ. ಏನು ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ ! ಎಲ್ಲ
ಯವರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ! ಎಷ್ಟಾದರೂ ಒರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು !
ಬೇಡ; ಪ್ರಭು. ನೀನೇ ಸೋಲುವೆ. ಅಲ್ಪನಾದ ನನಂಧಾ
ಭಕ್ತನಿಗೆ ನೀನು ಸೋಲುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಆಗಲಿ.
ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ ನಾನೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ.
ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡು
ವೆನು (ಹೋಗುವನು).

೨ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಕೈಲಾಸ ಪ್ರವೇಶ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಮಥರು)

೧ನೆ ಪ್ರಮಥ :—ತಾಂಡವ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ಈಚೆಗೆ
ಸರ್ವದಾ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲೆಯೇ ಇರುವಳಲ್ಲಾ ಕಾರಣವೇ
ನಿರಬಹುದು ?

ತಾಂಡವ :—ಶಾಂಭವ ನತಿವಿರಹ ದುಃಖದಿಂದ ತಪ್ಪಳಾದ
ದೇವಿಯು ಈ ರೀತಿ ರುದ್ಧಾಂತವಾಸಿನಿಯಾಗಿರುವಳು.
ಶಾಂಭವ :—ಆದೇಕೆ ? ಸ್ವಾಮಿಯು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಲ್ಲವೆ ?
ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ?

ತಾಂಡವ :—ಇಕ್ಕದ ಮಾರನೆಂಬ ಭಕ್ತನಿಂದ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು
ತರುವುದಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಮಕ್ಷಮ ಹೇಳಿ ಪ್ರಭುವು ಜಂ
ಮನೋಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಹೋದವನು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕೈಲಾ
ಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಶಾಂಭವ :—ತಾಂಡವ. ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ತರಾದ ಮಾನವರಿರುವೆಡೆಗೆ
ದೇವಾದಿ ದೇವನಾದ ಶಂಕರನು ತಾನೇ ಹೋಗಲೇಕೆ ?
ಮಧುವು ದುಂಬಿಗಳನ್ನರಸುವಂತಾಯಿತು. ಅಲ್ಪಸತ್ಪರಾಗಿ
ಜರಾಮಣಿ ವ್ಯಾಧಿಗಳಗಧೀನರಾದ ನರ ಹುಳುಗಳಿಗಾಗಿ
ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಹೋಗಿ ಏಕೆ ಅಲೆದಾಡಬೇಕು ? ಇದು ಆತನ ಪದವಿಗೂ
ಗೌರವಕ್ಕೂ ಕುಂದಲ್ಲವೆ. ನನಗೇನೋ ಇದು ಕೇವಲ
ಸೋಚಿಗವಾಗಿದೆ.

ತಾಂಡವ :—ಶಾಂಭವ. ಮಾನವರನ್ನು ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ತರೆಂದೆಯಾ !

ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಗುಬರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಯಾ ಜನ್ಮ
ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಜನ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮವಾ
ದುದ್ದು. ನಮ್ಮ ಈ ದೇವಶರೀರದಿಂದ ನಮಗೆ ಮೋಕ್ಷ
ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಜನ್ಮರಹಿತವಾದ ಪರಮ
ಪದವನ್ನು ಮಾನವ ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿಯೇ ಸಾಧಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ
ಅನ್ಯಥಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹುಳು
ಗಳಿಗೆ ಹೊಲಿಸುವುದು ಅವಿವೇಕವಲ್ಲವೇ ! ನಾವಾದರೂ
ಹಿಂದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಜ್ಞಾನದ ಪುಣ್ಯ ವಿಶೇ
ಷದಿಂದ ಲಭಿಸಿರುವ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿ
ಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಮಾನವ ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿಯೇ ಪರಮ
ಪದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು.
ಇನ್ನೂ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ಪರಶಿವನು ಹೋಗುವುದೇಕೆಂದೆಯಾ !

ಕಂದ|| ತರಳನ ರೋದನ ದನಿಯಂ |
ಮರಿಯೊಳ್ ಮನೆಗಿಲಸಗೆಯ್ಯ ಮಾತೆಯು ಕೇಳಲ್||
ಪಿರಿದಾತುರ ದಿಂದೋಡುತೆ |
ಬರಲಾಲಿಂಗಿಸಲದೇಕೆ ಮುದಗೊಳಲೇಕ್ಕೆ || ಮತ್ತು

ಕಂದ|| ವಾಶವ ನಿನ್ನಯ ಕಂಡದಿ |
ಬಿಸುತೆ ಸೆಳೆಯಕ್ಕೆ ಚಲಿಸದಿರೆ ನಿನ್ನಳವೇ ||
ಕೂಸಿನ ರೋದನದೊಲು ಮೇಣ್ |
ಪಾಶದ ವೋಲ್ಪಕುತನೊಲೈ ದೇವನ ನೆಳೆಗುಂ ||

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಭುವು ಮಾರಭಕ್ತನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಭಕ್ತಿ
ಪಾಶಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಕ್ಷುದ್ರ ಮಾನವನಂತೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅವನ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವನು.

ಶಾಂಭವ :—ಹಾಗಾದರೆ ಇಕ್ಕದ ಮಾರನು ಅಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಭಕ್ತನೇ ? ಅವನು ಮಹಾ ಲೋಭಿಯಲ್ಲವೇ ?

ತಾಂಡವ :—ಅಯ್ಯಾ ಅವನು ಲೋಭಿಯಲ್ಲ. ಲೋಭವುತಿ,
ಕಳೆದು ಹೋದರೆ ದುಃಖಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೈ ಯತ್ತಿ
ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದ
ರಿಂದಲೇ ಪ್ರಭುವು ಒಂದು ಸೇರು ನವಣೆಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು
ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಅವನೂ ಇಷ್ಟು ಕಾಡಿಸುತ್ತಿರು
ವುದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆಯೇ ಅವನ ಭಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗಿದು
ಅವನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂದು, ನಾರದರು ಹೇಳಿ
ದ್ದನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ.

ಶಾಂಭವ :—ತಾಂಡವ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸತ್ಯ. ಇದುವರೆಗೂ
ನನಗೆ ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ
ಸರಿ. ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ.

(ಹೋಗುವರು)

೩ ನೇ ಪ್ರವೇಶ

ವಾರಿ :—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ವೃತ್ತ :—

ಶಿವ ಪಾದಾಬ್ಜವನರ್ಚಿಸಲ್ ಪ್ರಿಯಕರಂ ತಾಂವೋದನೇ
 ವೊಳ್ತ ನಿಂ | ರವಿಯಸ್ತಂಗಳತನಾದ ಪರ್ಬತು ಮಹಾ
 ಘೋರಾಂಧಕಾರಂ, ಘನಾ | ಓವಿಯೊಳ್ ಪೆಂಗಳೆಯೊ
 ವರ್ಳಪ್ಪೆನಕಟಾ ದುರ್ಜಂತು ಜಾಲೊದ್ಗತಂ | ರವ ಮ
 ತ್ಸಂತ ಸುಭೀಕರಂ ಶಿವ ಮಹಾದೇವಾಣ್ಯ ತಾಂ ಬಾರನೇ||

ಕಂದ|| ಪಸಿದನೊ ಮೇಣ್ ಭುಂಜಿಸಿದನೊ |
 ಶಶಿಧರನಂ ಸೇವಿಸಿದನೊ ಸೇವಿಸದಿಹನೋ ||
 ಬಿಸಿಲೊಳ್ ಬಳಲ್ದನೊ ನಲಿದನೊ |
 ಬೆಸನೇಂ ಸಮನಿಸಿತೊ ಬಾರನೇತಕೊ ಪ್ರಿಯತಾಂ ||

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಪ್ರಾಣನಾಥನು ಏಕೆ ಬಾರದೆ ಇರಬಹುದು. ಮನಸ್ಸು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿರುವದಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುವೆನು. (ಮುಂದೆ ಬಂದು ನೋಡಿ) ಬದುಕಿದೆನು. ಕಾಂತನು ಇತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿರುವನು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿಕೆಯೂ ಉಪವಾಸವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಭೋಜನ ಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ? ಸಮೀಪ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವೆನು. (ವಾರನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು. ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು) ನಾಥ, ಗಿರಿಯ ಯಾತ್ರೆಯು ಸುಖಕರವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿತೆ?

ವಾರ :—ಸಖಿ, ಪ್ರಭುದರ್ಶನ ದೀಕ್ಷಾವಿವರಣೆಗಳೇನೋ ಆದುವು. ಪ್ರಸಾದಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ

ವಾರಿ :—ನಾನೂಹಿಸಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಅದೇಕೆ ?

ವಾರ :—ಮತ್ತೇನು ? ಆ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ಬಂದರು.

ವಾರಿ :—ಆಯ್ಯೋ ಶಿವಶಿವ, ಅಲ್ಲಗೂ ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು ?

ವಾರ :—ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ನಾಳೆಯದಿನ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸೇರು ನನಗೇಗೆ ನಾಳೆಯೇ ಕಡೆಯೆ ಅವಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಖಿ, ಪ್ರಭುವು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಆಟವಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾನೆಯೋ ? ಏನೇ ಆಗಲಿ. ಈ ಸಾರೆ ಆತನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೊಗಸಾದ ಅಟವನ್ನು ತೋರಿಸೋಣ. ನೋಡಿ ನಲಿಯಲಿ. ಈ ಸಾರೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರತ ಭಂಗವಾದರೂ ಅಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಭುವು ನಿಜರೂಪದಿಂದ ದರ್ಶನವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು.

ವಾರಿ :—ಈಗ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು ?

ವಾರ :—ಅರಮನೆ ಗುರುಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆತ್ತಾಗಲಿ ಅಥವಾ ; ಸತ್ತಾಗಲಿ ತೀರಿಸಲೇಬೇಕು. ಈಗ ನಾವು ತೆರುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನವಲಂಬಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಾಳೆ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ನಾನು ಸತ್ತವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಮುಸುಕಿಟ್ಟು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಆತನು ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ನೀನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸು. ತಾನಾಗಿಯೇ ಹಿಂತಿರುಗುವನು. ಇದು ಹೊರತು ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಬೇರೆ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ವಾರಿ :—ನಾಥ, ನನಗೇಕೋ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ನಿನ್ನನ್ನು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ನನಗೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದು. ಈ ಸಾಯುವುದು ಬೇಡ. ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸು.

ವಾರ :—ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಹೀಗೇಕೆ ಹೇಳುವೆ ? ಬೇರೆ ಉಪಾಯಗಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸತ್ತಂತೆ ನಟಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇನೆ ಸತ್ತಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆದರುವುದೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ವ್ಯುತ್ಕಂಜಯನೇ ಎದರಿಗಿರಲು ಭಯಪಡುವುದೇತಕ್ಕೇ. ಹುಚ್ಚಿಯಂತಾಡಬೇಡ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಕ್ತಾಯಕಾಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡು.

ವಾರಿ :—ಪ್ರಭು, ನೀನೇನು ಹೇಳಿದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಾರದು. ಯತ್ನವಿಲ್ಲ, ಆಗಲಿ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಾವು ನಡೆಯಲೇ ಬೇಕು. ದೇವ, ಚಂದ್ರಮೌಳೀ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಪೆದೋರು.

ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿ :—

ದೇವ ಕರುಣಾಕರ ಸದಾಶಿವ |
 ಭಾವಜಾಂತಕ ಭಕ್ತವೋಷಕ |
 ಪಾವನಾತ್ಮ ಪರಾತ್ಪರಾಚ್ಯುತ ಪರಮಪದ ದಾತ ||
 ಭಾವಭಕ್ತಿ ಪ್ರಿಯ ನಿರಾಮಯ |
 ಪಾವಕಾಕ್ಷ ಪವಿತ್ರ ಚೇತನ |
 ಕಾವುದಾನತರೆಮ್ಮ ರಜತಗಿರಿಶ ಸರ್ವೇಶ ||

ನಾಥ ಈ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಹಸಿದುಕೊಂಡೇ ಇರುವೆ. ನಡೆಮೊದಲು ಭೋಜನಮಾಡು. ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸೋಣ.

ವಾರ :—ನೀನೂ ಸಹ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಉಪವಾಸವಿದ್ದೀಯೆ. ನಡೆ ಹೋಗೋಣ. (ಹೋಗುವರು)

೪ನೇ ಪ್ರವೇಶ
(ನಾರದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ)

ನಾರದ:—

ಕಂದ|| ಜಗಮಿದು ಮಾಯಾರಂಗಂ |
ಬಗೆವಡೆ ಜೀವರ್ಕಳದರ ಪಾತ್ರಂಗಳ್ ಸೋ |
ಜಗದಮಿತ ಪ್ರಯೋಗಂಗಳ್ |
ನಗಜೇಶನೆ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯುಂ ನೋಟಕನುಂ ||

ಇಕ್ಕದ ಮಾರನ ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯು ಯಾವ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ದೇವನೇ ಸೋಲುವನೋ ಅಥವಾ ಭಕ್ತನೇ ಸೋಲುವನೋ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಮಾರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಸರ್ವಶಕ್ತ. ಒಬ್ಬನು ಸರ್ವಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಶಕ್ತ. ಒಬ್ಬನು ಸ್ವಾಮಿ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಭೃತ್ಯ. ಒಬ್ಬನು ಸೂತ್ರಧಾರಿ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಸೂತ್ರವ ಬೊಂಬೆ. ಸೂತ್ರಧಾರಿಯು ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಲಾಡಿಸಲಾರ ಬೊಂಬೆಯೇ ಸೂತ್ರಧಾರನನ್ನು ತನ್ನಿಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೀಗ ವಿಚಿತ್ರ. ವಿನೋದವು ಹೇಗೆ ಕೊನೆಗಾಣುವುದೋ ನೋಡಬೇಕು. ಆಗಲಿ. ಅಗೋ, ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಬರುತ್ತಿರುವನು. ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಸಕಲವೂ ತಿಳಿಯುವುದು.

ಈಶ್ವರ:—ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಆಗ್ರತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಇಕ್ಕದಮಾರ ಕೊಡದವಾರಿಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯವೆಷ್ಟು! ಯುಕ್ತಿಗಳೆಷ್ಟು! ಮೋಸಗಾರಿಕೆಯೆಷ್ಟು! ಅವುಗಳೊಂದಿಗೇನೇ ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಅಗಾಧವಾದ ಭಕ್ತಿಯೆಷ್ಟು! ಅಬ್ಬಾ! ಇದುವರೆಗೂ ದೇವ ದಾನವ ಗಂಧರ್ವ ಮಾನವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಿಲಕ್ಷಣ ಭಕ್ತರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಮಾನವರಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಕುಶಲತೆ ಇರಲಾರದು. ನಾನು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಹೋಗಿ ಯಾಚಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತುಗಳಾದರೋ ಅಮೃತಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುವು. ಮುಷ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ನಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ. ಈ ಕಡೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒರೆಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ನೋಡಿದಿವ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನೆನ್ನಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. (ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ) ನಾರದ ನೀನು ಬಂದದ್ದು ಯಾವಾಗ. ಮತ್ತೇನು ವಿಶೇಷ?

ನಾರದ:—ದೇವ, ಈಗತಾನೇ ಬಂದೆನು. ಇಕ್ಕದ ಮಾರ ನಿಂದ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತಂದಾಯಿತೆ?

ಈಶ್ವರ:—ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ.... (ಅರ್ಧೋಕ್ತಿ) ನಾರದ:— ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಏನು? ಸೋತು ಹಿಂದಿರುಗುವಿಯೋ?

ಈಶ್ವರ:—ಏನು? ಸೋಲುವುದೇ? ನಾರದ, ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ಮುಳ್ಳು ಮೊನೆಯಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಅಡುವುದೇಕೆ?

ನಾರದ:—ಮಾತುಗಳು ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಂತೆ ಚುರುಕಾದರೂ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಚಂದನ ಗಂಧದಂತೆ ಸುಖಕರವಾದದ್ದು. ಇರಲಿ. ಇಕ್ಕದ ಮಾರನು ನೀನಿಗೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ನೀಡುವುದೆಂದು?

ಈಶ್ವರ:—ನಾಳೆಯ ದಿನ. ಇದೇ ಕಡೆಯ ಅವಧಿ. ಈ ಅವಧಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಬಂದಿತ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಾಳೆ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಎಂದೆಂದೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾರದ:—ದೇವ, ನಾಳೆಯೂ ನೀನು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕವೇ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ವೃಥಾ ಅಲೆದಾಟವೊಂದೇ ನೀನಿಗೆ ಫಲ. ಅವನಿಗೂ ಸುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆ. ಹಾಯಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗು ಆ ಲೋಭಿಯ ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಯೆಂದು ನೀನಾಗಬೇಕಾದ್ದೇನು?

ಈಶ್ವರ:—ನನಗಾಗಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾರದ, ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದದ್ದು.

ನಾರದ:—ಏನು! ಮುಕ್ತಿಯೇ? ಅದೂ ಇಕ್ಕದ ಮಾರನಿಗೇ? ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಪರಮಾರ್ಚ್ಯಯ! ಪ್ರಭು. ನೀನೇ ಈ ಮಾತನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಾ?

ಈಶ್ವರ:—ಅದೇಕೆ ದೇವರ್ಷಿ, ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿರುವೆ.

ನಾರದ:—ದೇವಾ! ಇಂತಹ ಪರಮ ಲೋಭಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವುದೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗದು.

ಕಂದ|| ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಭು ನೀನೈತರೆ |
ಭಿಕ್ಷವ ಮೇಣ್ ಭೋಜನಂಗಳ ನೀಡದವಂ ||
ಗಕ್ಷಯ ಪದವಿಯ ನೀವೊಡೆ |
ತ್ಯಕ್ಷನೇ ಪೇಳೆನೆಗೆ ನರಕ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಫಲಮೇಂ ||

ಈಶ್ವರ:—ನಾರದ, ಅಜ್ಜನಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಇಕ್ಕದಮಾರನು ಲೋಭಿಯಲ್ಲ. ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಲೋಭ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಧರ್ಮ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಅಂತಃಕಾರಣವಾದ ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿಯು ಸ್ವಾಧ್ಯಾನ್ಯವಲ್ಲದೆ ಬಹೀಕಾರಣ

ಗಳಾದ ವ್ರತದಾನಾದಿಗಳಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೀನೇನೂ ಆರಿಯದವನಲ್ಲ. ಅವನ ಭಕ್ತಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಕೇಳು:—

ಕಂದ|| ಮನಮದು ವಾಪದ ತೌರ್ಮನೆ |
ಯೆನಿಸಿರೆ ಜಪ ನೇಮ ದಾನ ವ್ರತ ನಿಷ್ಕೃಗಳಂ ||
ಜನದುಂ ಮೋಹಿಪ ವಂಚಕ |
ರನು ದಂಡಿಸಲೆಂದೆ ನರಕಮಂ ಸೃಜಿಸಿರ್ಕುಂ ||

ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಆಡಂಬರ ದ್ವೇಷಿಗಳಾದ ಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರಭಕ್ತನನ್ನು ನೀನು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ನೋಡುವೆ. ಆಗ ಅವನ ಭಕ್ತಿಮಹಿಮೆಯು ನಿನಗೇ ತಿಳಿಯುವುದು. ಇರಲಿ. ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ನಾರದ:—ಯಂತ್ರವು ಈಗ ಪೂರ್ಣ ವೇಗದಿಂದ ತಿರುಗಲು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸದೆ ಅದು ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ನಾರದನು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಎಂದೂ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ವಿಫಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾನೂ ಹೊರಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು.)

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕವು ಮುಗಿದುದು.

ಐದನೆಯ ಅಂಕವು

೦ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕದ ಮಾರ ಕೊಡದ ಮಾರಿಯರು)

ಮಾರ:—

ಕಂದ|| ಭವಹರ ಭಯಹರ ಶಂಕರ |
ಶಿವಕರ ಸುಕುಮಾರ ನಮಿತ ಸುರಮುನಿ ನಿಕರಾ ||
ಜವಹರ ವರಶೃತಿ ಸಾರಾ |
ಭವ ಕರುಣಿಸಿ ಪೊರೆ ಉದಾರ ಗುಣ ಗಂಭೀರಾ ||

ದೇವ, ಕೈಲಾಸಪತೇ, ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಸಂವತ್ಸರಗಳಕಾಲ ಫಲಪರ್ಣ ವಾಯ್ವಾಹಾರಿಗಳಾಗಿ ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುವ ಮಹಾ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭ ದರ್ಶನನಾದ ನೀನು, ಸಂಸಾರಸಕ್ತನೂ, ಅಜ್ಞಾನಿಯೂ, ಕೃಪಣನೂ ಆದ ನಾನಿರುವಲ್ಲಿಗೇ ಬರುವೆಯಲ್ಲವೇ! ತಂದೆ, ನಿನ್ನ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಭಾಗ್ಯಗಳಿಗೂ ಎಣೆಯುಂಟೆ? ಸಖಿ, ಪ್ರಭುವು ಬರುವೆನೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಮುಸುಕಿಟ್ಟ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರು. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಜೀವಿತ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಅಂಕ ಇದನ್ನು ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ನಟಿಸಬೇಕು.

ಮಾರಿ:—ಆಗಲಿ. ಈ ನಮ್ಮ ವಿಚಿತ್ರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಸ್ವಾಮಿಯೆದುರಿಗೆ ನಟಿಸಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಅದರ ಸವಿಯು ಆತನಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗಲೂ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಜಿನ್ನಾಗಿಯೇ ನಟಿಸೋಣ.

ಮಾರ:—ಆಗಲಿ. ಚಾಗರೂಕಳಾಗಿದು. (ಮುಸುಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವನು)

ಮಾರಿ:—ಸರಾತ್ಪರ, ವಾರ್ವತೀ ರಮಣ. ಏನಿದು ವಿಚಿತ್ರ, ನಾನಂತೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವೇಷಧಾರಿಗಳು. ನಮಗಾಗಿ ನೀನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚೋ ನಮ್ಮದೇ ಹೆಚ್ಚು ವಿನೋದವೋ ನನಗನಕಾ ತೋಚಿದಾಗಿದೆ. ನೀನೂ ಆಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಆಗಲಿ. ಆಡು. ನಾವೂ ಆಡುತ್ತೇವೆ. (ಮುಂದೆ ನೋಡಿ) ಆದೋ ಸ್ವಾಮಿಯು ಬರುತ್ತಿರುವನು. ಇನ್ನು ನನ್ನ ರಾಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವೃತ್ತ|| ಹಾಹಾ ಮನೇಕಾಂತ ಕುತೋ ಗತಸ್ತುರಿ |
ಹಾ ಹಂತಮಾಂ ರಕ್ಷತಿ ಕೋ ವನೇಸ್ತಿನಾ ||

ಈಶ್ವರ:— (ನೃವೇಶಿಸಿ) ಇದುವರೆಗೆ ಎರಡುಸಾರೆ ಕವಟಿ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ, ನನಗೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ನೀಡದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈಗ ಮತ್ತೇನು ನೆನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವರೋ ನೋಡೋಣ. (ಮುಂದೆ ನೋಡಿ) ಇದೇನು! ಈಕೆಯು ಕೇರಪಾಶವನ್ನೆಕೆದರಿ ಆಕ್ರಂದಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ನೂತನ ವಿಘ್ನಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಪೀರಿಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆಗಲಿ. ಸಮಾಪ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. (ಮುಂದೆ ಬರುವನು)

ಮಾರಿ:—

ವೃತ್ತ|| ವಾಹೀತಿ ಕಂ ದೈನ್ಯಮನಾ ಪ್ರಯಾಚೀ |

ಈಶ್ವರ:—(ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು) ತಾಯಿಾ ಏನಾಯಿತು? ಹೀಗೇಕಳುತ್ತಿರುವೆ?

ಮಾರಿ:—ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ)

ಯಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ರಕ್ಷ ಪತಿಂಚಿ ಮಾಂ ಚ ||

ಈಶ್ವರ:—ಏನಮ್ಮಾ, ಮಾರಭಕ್ತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಮಂಗಳ ನುಡಿಗಳನ್ನೇನೋ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲಾ?

ಮಾರಿ:—ಪ್ರಭು. ನನ್ನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವನ್ನೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ವನವಾಸಿಗಳಾಗಿ ವಿಹಂಗಮ ಯುಗ್ಮದಂತೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಹತ ದೈವಕ್ಕೆ ಆಷ್ವಾಸ ಹನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು.

ಪ್ರಾಣನಾಥನು ನನ್ನೊಬ್ಬಕನ್ನೇ ಈ ನಿರ್ಜನವಾದ ವನ
 ದಲ್ಲ ಅನಾಥಕನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅಯ್ಯೋ. (ಅಳುವಳು)
ಈಶ್ವರ :- ಅಮ್ಮಾ, ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಡು. ವೃಧಾ
 ಶೋಕದಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ
 ತಿಳಿಸು.

ಮಾರಿ :- ದೇವ, ನನ್ನ ಸರ್ವ ನಾಶವನ್ನು ನಾನೇ ಏನೆಂದು
 ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಪತಿರಹಿತವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಜನ್ಮವು ಈ ಲೋಕ
 ದಲ್ಲ ಹೇಯವಾದ ಹೆಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡೆಯಾದದ್ದು. ಪುರು
 ಷನು ನಾರಿಯ ಜೀವಾತ್ಮ. ಪ್ರಭು, ನನ್ನ ಜೀವಾತ್ಮನು
 ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಉಳಿದಿರುವ ನಾನು ಬರಿಯ ಉಸಿ
 ರಾಡುವ ಶವ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನೂ ಈ ಆಮಂಗಳ ಮುಖ
 ವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಲಾರೆನು. ಹೇಗೂ ತಾವು
 ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿರುವಿರಿ. ಮುಂದೆನು ಮಾಡ
 ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.

ಈಶ್ವರ :- ಏನಮ್ಮಾ! ಮಾರ ಭಕ್ತನು ಪಾಪತ್ಯಾಗಮಾಡಿ
 ದನೆ? ಛ, ಛ, ನಾನು ನಂಬಲಾರೆ. ನಿನ್ನ ನಾಯಂ
 ಕಾಲ ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಕಾರುನಾಗಿದ್ದ
 ವನು ರಾತ್ರಿಯೊಳಗಾಗಿ ನಾಯವುದೆಂದರೆನು. ನಿನ್ನ
 ದಿನದ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸದಿಂದ ಮೂರ್ಛ
 ಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಸತ್ತನೆಂದು
 ಭಾವಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟೆ? ಯಾವಾಗಲೂ
 ಮಂಗಳ ವಾಣಿಗಳನ್ನೇ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದ
 ಸಲ್ಲದ ಆಮಂಗಳ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವೆಯೇಕೆ ?

ಮಾರಿ :- ಪ್ರಭು, ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ ಎರಡು ಯೋಜನಗಳ
 ದೂರವನ್ನು ಉಂ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ
 ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಬರುವಾಗಿ ಚದವಡಿಸಿದನು. ನಾನೂ
 ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಶ್ರಮೋಪಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ
 ಬಿಟ್ಟು. ಆದರೆ ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲ
 ವಾಯಿತು. ಅರುಣೋದಯದ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ
 ಕ.ಮುದವು ಮುಕುಳಿತವಾಯಿತು.

ಈಶ್ವರ :- ನೀನು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಪತಿಯು
 ಮೂರ್ಛಗೊಂಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಳಗೆ ನಡೆ.
 ಅವನ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
 ನನಗೆ ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಆನು
 ಭವವಿದೆ.

ಮಾರಿ :- ಸ್ವಾಮಿ. ನಿರ್ಜೀವ ದೇಹವನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವುದ
 ರಿಂದೇನು ಫಲ? ತಾವು ದಯಮಾಡಿಸೋಣವಾಗಲಿ.

ಈಶ್ವರ :- ದೇಹವು ನಿರ್ಜೀವವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಪರಾಕ್ಷೆಯಿಂದ
 ಫಲವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆದು ನಿರ್ಜೀವ ಅಥವಾ ಸಜೀವನಂ
 ಬದು ಪರಾಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಥಾ
 ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಡೆ. ನಿನ್ನ ಪತಿಯಿರುವ
 ಸ್ಥಳವನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸು.

ಮಾರಿ :- ಗುರುವೇ ತಮ್ಮಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಏಕೆ ತೋಂದರೆ
 ಯಾಗಬೇಕು. ಏನೂ ಬಿಡ ನಾನು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾದ್ದು
 ನನ್ನ ವಿಧಿ ತಾವು ದಯಮಾಡಿಸೋಣವಾಗಲಿ.

ಈಶ್ವರ :- ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಪತಿಭಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವೂ ಬರೀ ನಟನೆ
 ಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡ
 ನನ್ನು ಜೀವಂತನಾಗಿಯೇ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಯೋಚನೆ
 ಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರ ಭಕ್ತನ ಸಿಪಿಯದಲ್ಲ
 ನನಗೆ ಮೃತ್ಯು ಪಿಶಾಚವೆಂದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು
 ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಡೆ, ಅವನ ದೇಹ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು
 ನೋಡಿದನಂತರ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ
 ಡೋಣ.

ಮಾರಿ :- (ಸ್ವಗತ) ಈತನೇನೋ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಬಿಡುವಂ
 ತಿಲ್ಲ. ಬಲಾತ್ಕರದಿಂದ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೆ ನಾನು ಮಾಡು
 ವುದೇನು? ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಮಾನುಷಮಾನಗಳೆಲ್ಲವೂ
 ಈತನ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇರಲು ನಮ್ಮ ಯತ್ನವೇನಿದೆ. ಆಗಲಿ,
 ಆತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿ ಆತನನ್ನು
 ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಪ್ರಕಾರ) ಗುರುವಾ, ತಮ್ಮ
 ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೇಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಮಾಡಲಿ. ನನ್ನ ಮಾತಿ
 ನೆಲ್ಲ ತಮಗೆ ನಂಬಗೆಯಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ದಯಮಾಡಿಸೋಣ
 ವಾಗಲಿ. ತಾವೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವೆಂದೆ
 ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಈಶ್ವರ :- ಆಗಲಿ. ಹೋಗೋಣ ನಡೆ (ಹೋಗುವರು)

೨ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಪ್ರವೇಶ. ಶಯ್ಯಾಗತನಾದ ಮಾರ)

ಮಾರ :- (ಶಯ್ಯೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು) ಸ್ವಾಮಿಯು ಬಂದಿರು
 ವನು. ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಆತನಿಗೆ
 ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆತಾನೆ ಬಂದಿತು?

ಪ್ರವೇಶ || ಆನಂ ವಿಶ್ವವ ಸೃಷ್ಟಿಪಂ ಸಲಹುವಂ ನಂಹಾರಮಂ
 ಗೆಯ್ಯುವಂ | ಅವಂ ಸರ್ವರೋಕಾತ್ಮನೇಂದನಿಸುವಂ ಸರ್ವಜ್ಞ
 ನಾವಂ ಜಗ | ಜ್ಞೇವಂ ಮಾನುಷ ವೇಷಮಂ ತಳಿದೋಡಿಂ
 ಸಾಮಾನ್ಯ ನೆಂತಪ್ಪನಾ | ದೇವಂ ಜೀವಿತನೈಷ್ಕೇಕ
 ಮೃತಿಯಂ ಚಿತ್ತಾಕ್ಷಿಯಂತೊಪ್ಪುವಂ ||

రంగభూమి

ఈగ నెనిరువల్లిగే బరువను. ఆ మహానుభావనింద
 ఓంసల్పడలు నానేష్టు సుకృతతాలియో. నన్న ద్వేష్ట
 త్రియల్లా అళమ మనస్సినల్లొందు నవినవాద
 లాసవు తలేదోరుత్తిరువుదు. ధ్యేయవు రుథ
 గులవాగుత్తా దేహాభవనానవే తప్తుత్తిరువుదు.
 దో ప్రభువు బందే బంచను. నానిన్న ముసుకెట్టి
 యిచ్చువను. (మలగువను).

(ఈర్ష్యర కోడడ మారియరు ప్రవేశింపవరు)

ర్ష్యర:—తాయా, నిన్న పతియిరువదెల్లి?
 మారి:—చదో ప్రభు. ఇల్లయే తమ్మదురినల్లియే
 మలగురవను.

ర్ష్యర:—(నోడి) ఓహో! ఇల్లయే ఇద్దానీ. ఒళ్ళి
 యదు. నాదిగళన్న పరిక్షిసోణ. (కృపిడి
 నోడి) ఇక్కడ మారను సామాన్య భక్తనల్ల. నన్న
 కణల్లయే మణ్ణోరకలు ఎత్తిసుత్తిద్దానీ. ఆమెయు
 తన్న ఆంగగన్న యోరగి కాణసదంతే బిగిడియివ
 దాగ ఇవను లుసిరన్న ఒకగే బంధిసిద్దానీ. కల్లు
 గుండినంతే గట్టిమట్టియోగిరువ ఇవను సత్తిద్దానీ
 యంతే ఇదూ ఒందు బగేయి విలక్షణవాద సావు.
 ఈ సావిగి తక్క ప్రతిక్రియియన్న మాడి ఇవనన్న
 పరిక్షిసత్తేనే (మారియ కడ తిరుగి) తాయా,
 నిను భయదింద బుద్ధిశూన్యగా ఇవను మృత
 పట్టింతే భావిసిరువెయిల్లదే ఇవనిగొదగిరువుదు
 మరణవల్ల. అత్యాయాస, అనాహారగళింద ఒదగ
 బహుదాద ఒందు బగేయి సంధివాత. ఇదక్కే ప్రతి
 క్రియియన్న కూడలే మాడబేకాగిదే. స్వల్పిషా
 విఘంబవాగకూడదు. అద్దరింద ఎరడు బరిగుళగళన్న
 జీన్నగి కంపగి కాయసిక్కొండు ఈ క్షణవే తేగిదు
 క్కొండు బా. అదర లుష్కదింద ఇవనిగి జికిత్సే
 మాడిచర రోగవు పుంహారవాగబడుదు.

మారి:—ఎను? బరిగుళద లుష్కదింద జికిత్సేయే?
 ఇదింథా జికిత్సే? ఇదర అర్ధవే ననగాగల్లి.

ర్ష్యర:—అర్ధవాగదే ఇద్దర స్వస్వవాగి జేళుత్తేనే
 కేళు. ఈ బరిగుళగళంద బరిగళన్నేళియబేకు.

మారి:—అయ్యో! శివశివా! ఇదేనన్యాయ! మృత
 దేహక్కే బరిహాకువుదే?

ర్ష్యర:—భద్రే, వృథా లుత్తర ప్రత్యుత్తరగళల్లి కాల
 హరణమాడదే బేగ హోగు. ఇల్లవే నిన్న పతియ

ప్రాణగళల్లి నినగ ఆవేక్షేయిల్లద భాగదల్లి జేళబిడు.
 నానాదరూ కష్టపట్టు నోడికొళ్ళుత్తేనే. అవనల్లి
 ననగెష్టు విత్తాసవిదేయింబుదన్ను నినేను బజ్జి?

మారి:—అప్పణేయంతాగలి. (ముందే బందు. స్వగత)
 నిన్న విత్తాసవిష్టేంబుదన్ను అళియబల్లవరారు?
 ప్రభు, ఈ కథేయిల్లవూ నిన్న విత్తాసద ఫలవే.
 ఆగలి. ఏనేను మాడువియో మాడు. ఇదువరేగూ
 నిను నన్న ఆధిననాగి నావు ఆడిసిందతెల్లా ఆడిదే.
 ఈగ నినాడిసిందతే నానాడబేకు. యత్తువిల్ల.
 నినేను బిడువంతిల్ల. (ఒకగి హోగి మత్తే బంచు)
 ఇదో తన్న అప్పణేయంతే సలాకేయన్న తందిద్దేన.
 తేగిదుక్కొళ్ళు. మత్తేను సామగ్రిగళు బేకు?

ఈర్ష్యర:—మత్తేనూ బేడ. బా, ఈతన ముసుకన్న
 తేగి. (తేగియవళు) ఈ గుళవన్ను తేగిదుక్కో. ఇద
 రింద నిన్న పతియి మోకక్కోగొండు బరియన్ను ఎళి.

మారి:—శివశివా! శివశివా! ఈ కరిణ కార్యవు నన్నిం
 దాగదు.

ఈర్ష్యర:—నిజ. ఇదు నిన్నిందాగువ కార్యవల్ల. నానే
 మాడబేకు. (బరియన్నేళియవను).

మారి:—(నోడి) అయ్యో! అయ్యో! (మూర్ఖ
 హోగువళు).

ఈర్ష్యర:—మారభక్త, మారభక్త. ఎచ్చరవాయితే?

మారి:—మిసుకదే సుమ్మనిరువను.

ఈర్ష్యర:—అయ్యో! వాప! బరిహాచిద్దరింద వాతవ
 నోవిగి కావు కేట్టంతాగి దాయాగిదే. ఇంథా
 దివ్యసుఖవు బరియ మోకక్కోగొండుకేళి ఏకే? దేహద
 ప్రతియొండు కేలిగూ ఆగలి. (కేలు కేలిగూ బరే
 గళన్నేళిదు) అయ్యా శిష్టోత్తమా. దేళయ్యా దేళు.
 రోగవు నివృత్తియాయితే? (మారను సమ్మనిరు
 వను). ఇదేను? ఇంతక కరూర యాతనేయన్నూ
 స్మరిసికొండిరువనల్లా. అర్జ్యుం. లుసిరాట్టపు
 పూరా నింతిరువుదు. ఏనిరబడుదు? (యోజిసి)
 ఓహో! తళియితు.

కంద|| రామన చార్యవ కళనోళ |
 గామారుతి భక్తిబలదే సళిదవోలేన్నిం ||
 ది వారం నిజభక్తియ |
 సామధ్యది యోగసిద్ధియం సళిదిపం ||

ಅದುದರಿಂದಲೇ ಇವನು ಅಂತರ್ಮುಖನಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಯಾತ್ರ ನೆಯ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವನು. ಇವನ ಪರಿಚ್ಛೇಯ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಇವನನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವನ ಧನ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು ಅದಕ್ಕಿದ್ದಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಹರಣ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಪ್ರಕೃತನಾಗುವನು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕುಹಿಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಡಲು ನಾರದ ನನ್ನೂ, ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಸುಧರನ್ನೂ ಕರೆತರುವೆನು. (ಶೋಗುವನು)

೩ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಪ್ರವೇಶ ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ರಮಧರು)

ಗುಹಾನಂದ:—ಶಿವಾನಂದ, ಪ್ರಭುವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ ಎಂತಹ ಆರ್ಚರ್ಯ!

ಶಿವಾನಂದ:—ಇದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಚರ್ಯವೆನಿಸು. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭ ಗಳು ಹಿಂದೆಷ್ಟೋ ನಡೆದಿವೆ ಮುಂದೆಷ್ಟೋ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ವಿಭೂತಿನಾಥ —ಏನೆಯ್ಯಾ ಶಿವಾನಂದ ವರುಗಳಿಗೆ ಉಪ ಯೋಗಿಸುವ ಸಲಾಕೆಗಳಿಂದ ಕೀಲು ಕೀಲಿಗೂ ಬರೆಯ ನ್ನುಳಿದಾಗ್ಯೂ ನೈರಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧನಾಭಿಮಾನಿಯೇ? ಎಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಕೆನ್ನಿಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಏಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಸಹಿಸಿಕೋ ನೋಡೋಣ (ಹೊದೆಯಲು ಕೈಯೆತ್ತುವನು)

ಪ್ರಣವ:—ಆಯ್ಯಾ ವಿಭೂತಿನಾಥ ಇದೇನು ವಿವರೀತ. ಜಗ ತ್ಪ್ರಭುವು ಇಕ್ಕದ ಮಾರನಿಗೆ ಬರೆಯನ್ನೇಳಿದರೆ ನೀನು ಶಿವಾನಂದನ ಕೆನ್ನಿಗೆ ಹೂಡಿಯೆಬೇಕೆ? ಬಹಳ ಚಿನ್ನಾ ಯತು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ನಕ್ಕಾರು ಸುಮ್ಮನಿರು.

ವಿಭೂತಿ:—ಆದಕ್ಕಲ್ಲನಯ್ಯಾ ಪ್ರಣವ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಆಲ್ಲದೆ ವಾಪ! ಅವನ ಮೇಲೆ ನನಗೇನು ಹೊಟ್ಟೆಯಿರು?

ಶಿವಾನಂದ:—ಒಳ್ಳೆಯ ಮಿತ್ರನಯ್ಯಾ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ವನ್ನೇ ನನಗೂ ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಯೆ. ಇಕ್ಕದ ಮಾರನೇನೋ ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನನು ಭವಿಸಿದ್ದು ಸಹಜ. ನನಗೇಕೆ ಈ ಒದಗಿಡುಬಿನ ರುಚಿ?

ಗುಹಾನಂದ:—ಅದೇನಯ್ಯಾ ಇಕ್ಕದ ಮಾರನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧ? ಅವನು ಮಹಾ ಪವಿತ್ರನೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಶಿವಾನಂದ:—ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಯನ್ನು ಕೊಡು

ತ್ತೇನೆಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡದೆ, ಈರೀತಿ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವನು ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗಂತಹ ಕಠೋರ ಶಿಕ್ಷೆ.

ವಿಭೂತಿ:—ಆಯ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಇಕ್ಕದ ಮಾರನಿಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಭುವಿಗೂ ಸಹ.

ಗುಹಾನಂದ:—ಇದೀಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೇಗೆ ?

ವಿಭೂತಿ:—ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಗಾಗಿ ಈರೀತಿ ವಿರಾಮವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲವೋ ?

ಶಿವಾನಂದ:—ಇಕ್ಕದಮಾರನಿಗೇನೋ ನವಣಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗೇಕೆ ?

ವಿಭೂತಿ:--ಸ್ವಾಮಿಯು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನೆಂದು ಕೇಳುವೆಯೋ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಆರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹಾಯಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನ ರತನಾಗಿ ವ್ರತಾ ಚರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇಕ್ಕದ ಮಾರನನ್ನು ನಿಷ್ಕಾರಣ ವಾಗಿ ಕಣಕಿ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿ ಪಡಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೋ? ಸ್ವಾಮಿಯು ನಮ್ಮವನಾದರೇನು? ನನಗೇನೋ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಏನಯ್ಯಾ ಪ್ರಣವ ನೀನೇನು ಹೇಳುವೆ ?

ಪ್ರಣವ:—ಆಯ್ಯಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲರೂ:—ಇದೀಗ ಆರ್ಚರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿ. ಅದು ಹೇಗೆ ಹೇಳು.

ಪ್ರಣವ:—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ಇಕ್ಕದ ಮಾರನೆಂಬ ಜೀವಾ ತ್ವನು ತನ್ನ ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾ ತ್ವನು, ಅವನಿಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ದರ್ಶನ ಯೋಗವು ಘಟಿಸಲು ನಾರದ ರೂಪಿಯಾದ ಆತ್ಮ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರೇರಿಸಿತು. ಅನಂತರ 'ಯಸ್ಯಾನುಗ್ರಹ ಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಸ್ಯವಿತ್ತಂ ಹರಾಮ್ಯಹಂ' ಎಂಬ ಭಗವ ದ್ವಾಕ್ಯವಂತೆ ನಿಜ ಭಕ್ತನ ವಿತ್ತ ಎಂದರೆ ಹೊರಗೆ ತೋರುವ ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ದೇಹಾದಿಗಳು, ಮತ್ತು ಆಂತರ್ಯ ವಿತ್ತಗಳಾದ ಮನಸ್ಸು, ಪ್ರಾಣ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸೆಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಇವು ಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಪ್ರಭುವು ಮೊದಲು ಸೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಗೌಣವಾದ

ಬಾಹ್ಯವಿತ್ತಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದ ಕ್ಯಾಗಿಯೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜಂಗಮ ವೇಷಗಳನ್ನೊಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಶಿಷ್ಯರಂತೆ ಬರಲು ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನ ರಿಯದೆ ನಾವು ದೊಡ್ಡವರ ಗುಣ ದೋಷಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಹಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ನಡಿಯಿರಿ, ಬೇಗ ಹೋಗೋಣ.

ಎಲ್ಲರೂ :—ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. (ಹೋಗುವರು)

ಳನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಕೈಲಾಸ. ಪ್ರವೇಶ-ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ನಾರದ)

ಪಾರ್ವತಿ :—ನಾಥ, ನಾರದನ ಮಾತೇ ನಿಜವಾಯಿತು. ಕಡೆಗೂ ತಾವೇ ಸೋತೀರಿ.

ನಾರದ :—ಅಂಬಾ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ ? ಈ ಶಂಕರನೇ ಸೋಲುವನೆಂದು. ಯಾವ ಭಕ್ತರ ಮುಂದೆ ತಾನೇ ಈ ಪ್ರಭುವಿನ ಪ್ರತಾಪವು ಸಾಗಿದೆ ಹೇಳು.

ಈಶ್ವರ :—ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ, ಸುಮ್ಮನೆ ವಿನೋದ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಾನಾಗಲೇ ಸೋತಂತೆಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೀರಾ? ಅದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೇಳೆ ಕೇಳೋಣ.

ಪಾರ್ವತಿ :—ನಾಥ, ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು ! ವಾರಸು ತಮಗೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆ ? ಅವನಿಂದ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ? ಸೋಲುವುದೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಹೇಗೆ ?

ನಾರದ :—ಜನನಿ, ಸೋಲುವುದೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮೂಗನ್ನು ನೆಲದಮೇಲಿಟ್ಟು 'ಅಪ್ಪಾ, ಮಾರಭಕ್ತ ನಾನೇ ಸೋತೆನಯ್ಯಾ' ಎಂದು ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿದರೇನೇ ಸೋಲು. ಮಲ್ಲಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಸಾರ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೇನು ? ಮಿಸೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಹತ್ತಿದರಲ್ಲವೇ ಅಪಜಯ ?

ಪಾರ್ವತಿ :—(ನಗುತ್ತಾ) ನಾರದ ನೀನೆಂತಹ ಕಿಡಿಗೇಡಿ. ಹೀಗೆ ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವರೇ ? ಪಾಪ ! ಪ್ರಭುವು ಮಾರಭಕ್ತನಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಸುಮ್ಮನಿರುವರೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟಹೊತ್ತಿಗೇ....

ನಾರದ :—ಏನು ! ಇಷ್ಟಹೊತ್ತಿಗೆನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ?

ಪಾರ್ವತಿ :—ಆಗುವುದೇನು ? ತಂದೇಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾರದ :—ಏನನ್ನು ? ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅನಂದಕರವಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲವೆ. ಅಂಬಾ! ಈಗಲೂ ಅದನ್ನು ತಂದೇ ಇದ್ದಾನೆಯಲ್ಲಾ.

ಈಶ್ವರ :—ನಾರದ, ನೀವು ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಫನಗೇನೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯಾ ಇಕ್ಕದ ಮಾರನ

ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ತರಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೇ ಈಗ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ? ಒಂದು ಸೇರು ನವಣಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಧನ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ನೆರವೇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ನೀವು ಇದಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ವೃಥಾ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಸರ್ವಧಾ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ.

ನಾರದ :—ದೇವ ನೀನು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಕಂದ|| ದಾರಿಗರಂ ತಲೆವೊಯ್ಯಾ
ಚೋರರು ತದ್ವನವಂ ಸೇವು ಗಳಿಸಿದಿವೆನುತಂ ||
ಪಾರುಷಮಂ ಮರೆವೆಂದದಿ |
ಮಾರನ ಸಿರಿಯಂ ತುಡುಂಕೆ ಕೃತಿಸೀನೆಂತೈ ||

ಈಶ್ವರ :—ಏಕೆ. ನಿನ್ನನುಮಾನವೇನೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಲ್ಲ. ಅವನಿಂದ ಏನನ್ನಾದರೂ ತರಬೇಕಾದುದೇ ಅಲ್ಲವೇ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ :—ಹೌದು. ಹೌದು. ಇಷ್ಟೇ ತಾನೇ.

ನಾರದ :—ಅಂಬಾ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸತ್ತಪತಿಗಳೊಂದಿಗಿರುವುದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ, ಜಗದ್ವ್ಯಸನಿ, ಪ್ರಭುವಿನ ಅನುಜ್ಞೆಯೇನು ಜ್ಯಾಪಕವಿದೆಯೇ ? ಅವನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೆ ? ಅವನು ಕೈಯಿತ್ತಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇದ್ದಮೇಲೆ ಅವನ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೊತ್ತುಕೊಂಡು ಒಂದರೂ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ನೆರವೇರಿದಂತಾಯಿತೆ ? ಅಥವಾ ಅವನ ವ್ರತಕ್ಕೇನಾದರೂ ಲೋಪ ಬಂತೆ ? ಯಾರು ಗೆದ್ದವನು ಯಾರು ಸೋತವರೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನೀನೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು.

ಪಾರ್ವತಿ :—ನಿಜ ನಿಜ. ನಾಥ, ತಾವೇ ನೋಡಿರಿ. ಇಕ್ಕದ ಮಾರನೇ ದೊಡ್ಡವನು.

ಈಶ್ವರ :—ಆಗಲಿ. ಇಕ್ಕದ ಮಾರನೇ ಗೆಲ್ಲಲಿ. ನಾನೇ ಸೋಲಲಿ. ಅವನಂತಹ ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ನಾನು ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಬಾರಿಯಾದರೂ ಸೋಲಿ ನನ್ನೊಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಏಕೆಂದರೆ :—

ಕಂದ|| ವರ ಗುಣಗಣದಂ ಶಿಷ್ಯಂ |
ಗುರುವಂವಾರಿದೊಡಿ ಮೇಣ್ ಮಹೋನ್ನತಿಯಿಂದಂ
ತರಳನು ಪಿತನಂ ಗೆಲಲಾ |
ಗುರುಪಿತರಿಗದುವೆ ಪರಮ ಭೂಷಣಮಲ್ಲೇ ||

ಹಾಗೆಯೇ ಭಕ್ತರ ವ್ರತ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಬೀಳುವುದು ನನಗೆ ಗೌರವ ಯೋಗ್ಯವು. ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಕೀರ್ತಿಪ್ರದವು. ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಭಂಗಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಂತೋಷಿಸುವೆನೇ

ಹೊರತು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಸಮಾಧಾನ ಪಡಲಾರನು. ನಾರದ, ಈ ದೇವಭಕ್ತ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೂ, ಇದರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ ನಾನು ಮನವಾರೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆನು. ಬನ್ನಿ ಹೋಗಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ನಾರದ :—ದೇವ, ನಾನಾದಿದ ವಿನೋದದ ನುಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಪವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ :—ನಾಥ, ನಾನೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿ.

ಈಶ್ವರ :—ದೇವೀ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಅಪರಾಧಿಗಳಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರು. ವಿನೋದದ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಕೋಪವೆಂತು ಬಂದೀತು ? ಬನ್ನಿ, ಬೇಗ ಹೋಗೋಣ. ಪಾಪರಹಿತ ನಾದ ಭಕ್ತನನ್ನನುಗ್ರಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ನಾ. ಪಾ. :—ಅಪ್ಪಣೆಯಂತಾಗಲಿ. (ಹೋಗುವರು)

೫ ನೇ ಪ್ರವೇಶ

(ಇಕ್ಕದ ಮಾರನು ಮುಸುಕಿಟ್ಟು ಮಲಗಿರುವನು. ಮಾರಿಯು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು.)

ಮಾರಿ :—ವೃತ್ತ ||

ಅನುಮಾ ಜಂಗಮರೂಪಿನಿಂ ಗಿರಶತಾನೆಮ್ಮಾರ್ಪರೊಳು
ಯಾಡನಾ | ಭ್ರಮೆಯಂ ತೋರಿನೆಗಳ್ಳಿದಾಜನದ ಮಾ
ದೇವಂಗೆ ಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರಿಯಂ || ಸುಮಹದ್ವಿಷಣ ರೋ
ಮಹರ್ಷಣಕರಂ ಕಾಲೋಗ್ರ ಹಿಂಸಾಪ್ರಭಂ | ಭ್ರಮ
ರಾಂಬಾ ರಮಣಂಗೆದಂತು ಮನವೊಪ್ಪಿತ್ತೀ ತಿಖಿಪ್ರಕ್ರಿಯಂ ||

ಹಾಯ್ ಹಾಯ್, ಪರಮಾತ್ಮಾ, ಇದೆಂತಹ ಯಾತನೆ. ಇದುವ ಪಾಪದ ತಿಕ್ಕೆ, ಭಕ್ತರಕ್ಷಕನಾದ ದೇವದೇವನೇ ಭಕ್ತ ತಿಕ್ಕ ಕನಾಗುವುದಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ. ಅಯ್ಯೋ ! ಈ ತಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಂತಿರಲಿ. ಸ್ಮರಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಭಯಂಕರವಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಅನುಭವಿಸುವವರ ಪಾಡೇನಾಗಿರಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿಯ ಕರುಣಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ರೀತಿಯು ಇದೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅತನನ್ನು ದಯಾಮಯನೆಂದು ಕಣ್ಣು ಕಾಣದವರು ಹೊಗಳಬೇಕು. ಹೇ ಜಗನ್ನಾಥ ನಮ್ಮಲ್ಲೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಠೋರ ಹೃದಯನಾದೆ. (ಮಾರನ ಮುಸುಕನ್ನು ತೆಗೆದು) ಪ್ರಾಣೇಶ, ಏಚ್ಚತ್ತಿರುವೆಯಾ ?

ಮಾರ :—ಸಖಿ, ಮುಸುಕನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಡ, ಸುಮ್ಮನಿರು.

ಮಾರಿ :—ಅದೇಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವೆ ?

ಮಾರ :—ಏಕೆಂದು ಕೇಳುವೆಯಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ಧ್ವನಿಯು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಕೂಡಲೇ ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ಸೇರು ನವಣೆಯನ್ನು ಕೊಡೆಂದು ಪೀಡಿಸುವರು. ಆಗೇನು ಮಾಡುವೆ ?

ಮಾರಿ :—ಜಂಗಮಯ್ಯನವರು ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅಯ್ಯೋ ಹಾಳಾದ ಒಂದು ಸೇರು ನವಣೆಗಾಗಿ ಇಂಥಾಯಮ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿದೆ ?

ಮಾರ :—ಏನು ? ಯಾತನೆಯಾವುದು ? ಅನುಭವಿಸಿದವರಾರು ? ನಿನ್ನ ಮುಖವೇಕೆ ಕಂದಿರುವುದು ?

ಮಾರಿ :—ಇದೇನು ! ಹೀಗೆ ಕೇಳುವೆ ! ನಿನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೂ ಬರೆಗಳೆದದ್ದೇ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು / ತಿವತಿವಾ, ಹೃದಯ ವಿದೀರ್ಣಕರವಾದ ಆ ನೋಟವು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದರೆ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಮೈಯಿಲ್ಲವೂ ಕಂಪಿಸುವುದು.

ಮಾರ :—ಏನು ! ಬರೆಗಳೇ ! ಎಳೆದವರಾರು ?

ಮಾರಿ :—ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ಹೀಗೆ ಕೇಳುವೆ ? ನಿನಗೇನೇ ಜಂಗಮರೂಪಿಯಾದಾ ಪರತನನು ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೂ ಎಳೆಯಲಿಲ್ಲವೆ ?

ಮಾರ :—(ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನಭಿನಯಿಸಿ) ಓನೋ ! ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಈಗಲೂ ಅನಂದದಿಂದ ಮೈಯುಬ್ಬುವುದು. ಸಖಿ, ಅಂಥಾ ಸುವಂಚು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ದೊರಕೀತೆ ?

ಮಾರಿ :—ನಾಥ, ಇದು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಯವೆ ? ಕೈಲಾದರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಕೋ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿರು. ಗಾಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವನಸ್ಪತಿ ರಸಗಳನ್ನು ಲೇಪನ ಮಾಡುವೆನು. ನೋವು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು.

ಮಾರ :—ನೋವು ಇದ್ದರೆ ತಾನೇ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ನೀನು ನೋಡಿದ ಗಾಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನ ಅಪಾರವಾದ ಕರುಣೆಯ ಬಾಹ್ಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನಂದವಲ್ಲದ ನೋವು ತುಂಬಲಾರದು.

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಭು, ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಈ ರೀತಿ ನೋವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ ? ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಇರಲಿ, ಏಳು, ಬಿಷಭಿಯನ್ನು ಲೇಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾರ :—ಸಖಿ, ಗಾಯಗಳೇ ಇಲ್ಲದಮೇಲೆ ಬಿಷಭವೇತಕ್ಕೆ ನನ್ನ ದೇಹ ವಾದ್ಯಂತದಲ್ಲೂ ಗಾಯದ ಒಂದು ಗುರುತೂ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ವೃಥಾ ಏಕೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ನೋಡು. (ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವನು)

ಮಾರಿ :—(ನೋಡಿ) ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ. ನಾಥ, ನಾನೇನು ಎಚ್ಚತ್ತಿರುವೆನೋ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನೋ ತಿಳಿಯದಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ನನಗೆ ನೋಸನಾಡಿರಬಹುದೋ ! ಬರೆಯಿಳಿದದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಮವು ಸುಟ್ಟು ಭುಸ್ಸೆಂದು ಹೊಗೆ ಎಳಲು ನೋಡಲಾರದೆ ದುಃಖಭರದಿಂದ ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡ ನಾನು ಪುನಃ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಅದರ ಗುರುತು ಕೂಡ ಕಾಣದಂತಾಗಿರುವುದೆಂತಹ ಸೋಜಿಗ. ಇದೇನು ಮತ್ತು ಛೇದನೆಯೋ, ಮಾಯೆಯೋ, ಇಂದ್ರಜಾಲವೋ ತಿಳಿಯಲಾರದವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾಥ, ಇದರ ನಿಜಾಂಶವೇನು. ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವೆಯಾ ?

ಮಾರಿ —ನವಿ, ಭಕ್ತಾರ್ಥಭಂಜನನಾದ ಭಗವಂತನ ಸ್ವರ್ತದರ್ಶನಗಳಾದವರಿಗೆ ಈ ನಶ್ವರ ಪ್ರಪಂಚದ ಅಲ್ಪ ತಿಕ್ಕಿಗಳೇನು ಮಾಡಿಯಾವು? ಮಹಾನುಭಾವನಾದಾ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯು ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಎನೋ ಒಂದು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಆನಂದಲಹರಿಯು ನನ್ನ ಹೃದಯಾಂಧ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಂಗ ತರಂಗವಾಗಿ ಜನಿಸಲು, ಬಾಹ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಲೋಪವಾಯಿತು. ಆನಂತರ ಆದಾವುದೋ ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ಪ್ರಸಂಚಕ್ಕೆ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಭೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಸಾಧ್ಯ. ದೇವದೇವನಾದಾ ಮಹಾದೇವನು ಅಲ್ಲದವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿ, ನನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವ ಸುಖದಾಯಕವಾದ ಅವ್ಯತ ರಸದಿಂದ ಸೇಚನೆಮಾಡಿ ಅದರಿಂದೆನಗುಂಟಾದ ದಿವ್ಯಾನಂದ ಸುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ವಾಕ್ಸಲ್ಯ ಪೂರಿತಾಂತರಂಗನಾಗಿ ಅಲ್ಪವಾದ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಮರೆತಿದ್ದೆನು. ನಿರ್ನಿಗ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲು ಕಣ್ಣೆರೆದು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಿವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆನು ಇದೀಗ ನಿಜಾಂಶ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾಮಹಿಮನ ಲೀಲಾವಿನೋದ. ಇದರ ಮರ್ಮವು ಇನ್ನೂ ನನಗೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪಾಪ! ನೀನರಿವುದೆಂತು ? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಭಯಾರ್ತೆಯಾಗಿ ಮಾರುಗಿದುದು ಸ್ವಭಾವವೇ ಆಗಿದೆ.

ಮಾರಿ :—ನಾಥ, ನಿನ್ನ ಮಾತಿಂದ ನನ್ನ ಸಂದೇಹವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿಳಿದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಈ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ

ದರೂ ಚರ್ಮವು ಸುಡದೆ ಗುರುತು ಸಹ ಇಲ್ಲದಂತಾದ್ದು ಹೇಗೆ ?

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಯಾವ ತಿಕ್ಕಿಯೂ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಜನೇಯನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಸಿದ ಬೆಂಕಿಯು ಆತನಿಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸಲಾಯಿತೆ? ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸುಧನ್ವನನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿದರೂ ಅವನ ರೋಮಕ್ಯಾದರೂ ಗಾಸಿಯಾಯಿತೆ. ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಭಗವಾನ್ ಇಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಸಂಪರ್ಕವೂ ನನಗೆ ಸುಖಕರವೇ ಆಯಿತು.

ಮಾರಿ :—ಆದರೂ ಪ್ರಭು, ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಸಾರವಿದು. ಅಯ್ಯೋ ಅಗ್ನಿ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಅವ್ಯತ ಸೇಚನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವನನ್ನು ಅಪ್ರಬುದ್ಧಳಾದ ನಾನು ಭಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಕನೆಂದೂ, ಕರೋರ ಮನಸ್ಸನೆಂದೂ ನಿಂದಿಸಿ ದೈವದ್ರೋಹಿಯಾದೆನು. ಹಾಯ್ ಹಾಯ್ ಸ್ವಾಮಿಯೇ.

ಕಂದ|| ಕ್ಷಮಿಸುವುದೆಲೆ ಕರುಣಾಕರ |
ಕ್ಷಮಿಸೈ ಭಕ್ತಾರ್ಥಹರಭವಾಧಿ ವಿದೂರಾ ||
ಕ್ಷಮಿಸೆನ್ನ ದೇವ ಶಂಕರ |
ಕ್ಷಮಿಸೆಲೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಶರಣಜನ ಮಂದಾರ ||

ಕಂದ|| ಶರಣಾಗತೆ ನಾ ನಿನ್ನಯ |
ಚರಣ ಸರೋಚಾತಯುಗದೊಳೆನ್ನ ಪಕೃತಿಯಂ ||
ಮರೆದುದ್ಧರಿಸೈ ದೀನರ |
ಪೂವಂ ನೀನಲೈ ಪರಮ ಕಾರುಣ್ಯಾಭಿ ||

ಕಂದ|| ಒದವಿದ ಪಲಜನಮಗಳೆಂ |
ದುದುಭವಿಸಿದ ಪಾಪಕೋಟಿಗಳ ಸುರಿವುತ್ತಂ ||
ಸದಮಲ ಪೊರೆದಪೊಲೆನ್ನ |
ತ್ತದೊಂದುಮಂ ಮನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಕಾಯುವುದಭವಾ ||

ದೇವ ದೇವ, ಸರ್ವ ಮಂಗಳಾರಮಣ, ಅಲಂಘ್ಯವಾದ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದಾವೃತಳಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾನಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯದ ಸುಡುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ಪರಮಾತ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಕರೋರ ದಯದಿಂದ ನನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಚಿಕ್ಕುವು ಈಗೀಗ ಏಕಸಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ನನ್ನ ಪಾತಕರಾಶಿಗಳು ಹಿಂಗಿದುವು. ಭವಪಾತಗಳು ತೊಲಗಿದುವು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ನನ್ನ ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

ನಿನಗರ್ಪಿಸಿರುವೆನು. (ವಾರನನ್ನು ದ್ವಿ (ಶಿವ) ನಾಥ, ಏಳು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲವೆ ?

ಮಾರ :—ಮುಗ್ಧೇ, ನಿನಗಿನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೇ! ದೇವಾದಿ ದೇವನಾದ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಶನಾಮೃತ ಪಾನಮಾದಿಯೂ ಈ ಅನ್ನಪಾನಗಳ ಯೋಜನೆಯು ಬಿಡದು. ಹಾಯ್, ಹಾಯ್. ಭಗವನ್ನಾಯೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯಲಶಕ್ಯವಾದದ್ದು. ಇರಲಿ, ಪ್ರೇಯಸಿ ಸ್ವಲ್ಪತಾಳು, ಜಗತ್ಪ್ರಭುವು ಈಗಲೇ ಮತ್ತೆ ಬರುವನು. ಆತನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದನಂತರ ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ಭೋಜನ ಮಾಡೋಣ.

ಮಾರಿ :—ಅಪ್ಪಣೆಯಂತಾಗಲಿ. (ವಾರನು ಮತ್ತೆ ಮುಸುಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವನು.)

೩ನೇ ಪ್ರವೇಶ.

(ಇಕ್ಕದ ವಾರನ ಮನೆ. ಪ್ರವೇಶ. ಜಂಗಮ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ನಾರದ ನಾಲ್ಕುಜನ ಪ್ರಮಥರು ತಿಷ್ಠರ ವೇಷದಲ್ಲಿ.)

ಈಶ್ವರ :—ಪ್ರಮಥರೇ, ನೀವು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆವರ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೂರಿಗೊಳ್ಳಿ. ನಾವೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿಯೇ ಬರುವೆವು.

ಪ್ರಮಥರು :—ಅಪ್ಪಣೆ. (ಹೋಗುವರು.)

ಈಶ್ವರ :—ನಾರದ, ಪಾರ್ವತಿ ನಾವೂ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಿನೋದವನ್ನು ನೋಡೋಣಬನ್ನಿ. (ಮೂವರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಮರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರು.)

(ಮಾರಿಯೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಮಥರು.)

೧ನೆ. ಪ್ರ. :—ತಾಯೀ, ವಾರಭಕ್ತನ ಪತ್ನಿಯು ನೀನೇ ಏನಮ್ಮಾ ?

ಮಾರಿ :—ಹೌದು, ಆಯ್ಯಾ ನೀವಾರು ? ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆಬಂದಿರಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳದೆ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಲು ಕಾರಣವೇನು ?

೨ನೆ. ಪ್ರ. :—ನಾವು ಗಂಗಾಧರಯ್ಯನವರ ತಿಷ್ಠರಾದ ಜಂಗಮರು. ಭಕ್ತರ ಮನೆಗಳೊಳಗೆ ಜಂಗಮರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಸೇರು ನವಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ಮಾರಿ :—ಸೇರು ನವಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದವಳು ನಾವಲ್ಲ. ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀವಲ್ಲ. ಕೊಡುವ

ವರೇ ಬೇರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಬೇರೆ. ಈರಿತಿದುಡುಕಿ ನೀವು ಒಳಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ.

೩ನೆ. ಪ್ರ. :—ನ್ಯಾಯವಾಗಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಲಿ ನಾವೇನೋ ಒಳಗೆಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸೇರು ನವಣೆಯು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡುವವಳು ನೀನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಾರು.

ಮಾರಿ :—

ಕಂದ|| ಕೊಡುವವನೆನ್ನಯ ನಾಥಂ |
ಪಡೆವವನಾ ಜಂಗಮಾರ್ಯ ನಿಂತಿರಲೆನ್ನಂ ||
ಕಡುದರ್ಪದಿ ನಾಲ್ಕರ್ಗಳ |

ಕೊಡುಕೊಡುಕೊಡು ಯೆಂದೊರಲ್ದು ಪೀಡಿಸಲೇಕ್ಳೆ||
೪ನೆ ಪ್ರ. —ತಾಯಾ, ನಿನಗೀಕಿಷ್ಟು ಕೋಪ. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೀಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಸೇರು ನವಣೆ, ಕೊಡಬೇಕಾದವನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಂದಲೇ ಕೊಡಿಸು. ನಮಗೇನು? ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಬರಬೇಕಾದದ್ದು ಬಂದರಾಯಿತು.

ಮಾರಿ :—ಆಯ್ಯಾ, ನನ್ನ ಪತಿಯು ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದಿರಿ.

೧ನೆ. ಪ್ರ. :—ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇ ಕೊಡು. ಧಾನ್ಯವು ನಮಗೆ ಸಲುವಳಿಯಾದಲ್ಲದೆ ನಾವು ಬೇರ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾರಿ :—ಹಾಗೋ! ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನೀವು ಮಾಡುವುದೇನು ?

೨ನೆ. ಪ್ರ. :—ತಾಯಾ, ವೃಥಾ ವಾಗ್ಯಾದವೇಕೆ? ನೀನು ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾವು ಬಿಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನೀನಾಗಿಯೇ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವಾಗಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆವು.

ಮಾರಿ :—ಆಯ್ಯಾ! ನಿಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜೋರರಿಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

೩ನೆ. ಪ್ರ. :—ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾದೀತೆ? ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಮಾರಿ :—ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವೇನು ಮಾಡುವಿರೋ ನೋಡೋಣ.

೪ನೆ. ಪ್ರ. :—ಆಯ್ಯಾ ಪ್ರಣವ, ಈಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ

ಮಾತನಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ, ಗುರುಗಳಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಡೆಸೋಣ. (ಎಲ್ಲರೂ ಒಳನುಗ್ಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವರು.)

ಮಾರಿ :—(ಮಾರನ ಮುಸಕನ್ನು ತೆಗೆದು) ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ, ಇದೇನನ್ಯಾಯ. ಇವರು ಯಾರೋ ನಾಲ್ವರು ಗಂಗಾ ಧರಯ್ಯನವರ ಕಡೆಯವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರಲ್ಲಾ, ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದು.

ಮಾರ :—(ಎದ್ದು ಕುಳಿತು) ಇದಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಮಾಡಲಾ ದೀತು. ನಾವೀವರೂ, ಮೇಲೆ ದುರ್ಬಲರು. ಅವರಾ ದರೋ ನಾಲ್ವರೂ ಬಲಶಾಲಿಗಳು. ಅವರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯು ಕೆಂದಲಾರದು.

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಭು ಏನು ಹೇಳಿದೆ, ನಾವು ದುರ್ಬಲರೇ. ನಮ್ಮ ದೇಹಬಲವು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಅತ್ಯಶಕ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯೇ. ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ನನಗಪ್ಪಣೆ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೋಡು. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕ್ಷಣಮಾ ತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಗ್ರಹಿಸುವೆನು.

ಮಾರ :—ಸಖಿ, ಅವರು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆ? ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರಮಥಗಣಗಳಲ್ಲವೇ. ಆ ಮಹಿಮಾ ಶಾಲಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪಕಾದ ನೀನು ಹೇಗೆ ನಿಗ್ರಹಿಸುವೆ.

ಮಾರಿ :—ಪ್ರಭು,
ಕಂದ|| ಪ್ರಮಥರ್ಷಿಗಳಾದೊಡನೆ ಸಿಂ |
ರಮಣ ಸರೋಜಾತಭವರ ಚರರಾದೊಡನೇಂ ||
ಯಮಕಿಂಕರರಾದೊಡನು |
ನೈಮಿತ ಪತಿವ್ರತದ ಬಲದಿ ದಹಿಸೆನು ಚಣದೊಳ್ ||
ನಿನ್ನ ಆಪ್ಪಣೆಯನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಮಾರ :—ಸಖಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನಿಸು. ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು. (ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನು)

ಈಶ್ವರ :—(ನುರೆಯಲ್ಲಿ) ಪಾರ್ವತಿ, ಈ ಮಹಾನುಭಾವಳ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ. ಈಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯೆಯಲ್ಲ.

ವೃತ್ತ||
ಪತಿಯಿಂದಂ ಪರದೈವಮಿಲ್ಲಮೆನುತಂ ಸಂಪ್ರೀತಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ
ಯಿಂ | ಪ್ರತಿನಿತ್ಯಂ ಪರಿಚರ್ಮೆಗೆಯ್ಯುವನಂ ಯಾತೀಲೆ ಗು
ಣದಿಂ | ದರುಂಧತಿಯ, ಸೀತೆಯ, ಮದ್ರರಾಜ ಸುತೆಯಂ,
ನೀರೇಜ ಸಂಜಾತೆಯಂ | ಪನಿನಿನ್ನಂ, ಶಚಿಯಂ ವಿಧರ್ಭ
ಸುತೆಯಂ ತಾಂ ಸಾಟಿಗೆಯ್ದಿದ್ಧವಳ್ ||

ಅಲ್ಲದೆ

ಕಂದ|| ಕನಸಿನೋಳಾದರು ವುಸಿಯಂ |
ನೆನೆಯಳು ಗುಣತೀಲೆ ಋಜುಗುಣಾನ್ವಿತೆ ಮಹಿಮಾಃ
ಘನೇ ಕನಲೊಡೆ ಯಾ ಪ್ರಮಥಂ |
ಘನವಹ್ನಿಯ ಸಾರ್ಧಪತಗತತಯಂತಕ್ಕುಂ ||
ಹಿಂದೆ ನಾನು, ಈಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದಾಗ ಈ
ಕೆಯು ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಇನ್ನು ಈ
ಪ್ರಮಥರ ಪಾಡೇನು.

ಪಾರ್ವತಿ :—ನಿಜ, ನಿಜ. ಈಕೆಯು ಮಹಾನುಭಾವಳೆಂಬುದನ್ನು ಈಕೆಯು ತೇಜಸ್ವೀ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಕಂದ|| ಹೋಮಾನಲ ನೋಲ್ಪಾನನ |
ನೋಮನಪೋಲ್ ಸೌಮ್ಯ, ಶಾಂತ, ಸುದುಕರ
ಮೆನಿಕುಂ ||
ಪ್ರೋಮಮಣಿಯ ಪೋಲುಗ್ರಂ |
ಭಾಮಿನಿಯಾನನದಿ ಮಿಸುವುದನುಪಮ ತೇಜಂ ||

ನಾರದ :—ಸತ್ಯ, ಮುಂದೇನಾಗುವುದೋ ನೋಡೋಣ.

ಮಾರ :—ಸಖಿ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವಗ್ರಾಹಿಯೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಶಾಂತಗುಣವಿಲ್ಲ ಹೋಯಿತು. ನಿನಗಿನ್ನೂ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ದರ್ಶನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮನೋರಮೆ, ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವಹರಣವೇ ನಮ್ಮ ವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಹೋದೆಯಾ! ಹುಚ್ಚೇ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜಿನಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಕದ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗಲೇ, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಯೋಗ್ಯರಾದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟ್ಟಾಗಲೇ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡುವರು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಾಣದವರು ಈಂತಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದಂತವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಬೇಕು ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯೂ, ಭಗವತ್ತೀತಿಯೂ ಆಗುವುವು. ಇನ್ನು ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯು ತಾನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ ತನ್ನ ದೂತರನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ನಾವು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೇನುಂಟೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಈಶ್ವರಾರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಸಿದ್ಧಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವ್ರತಕ್ಕೂ ಭಂಗ ಬಾರಲಿಲ್ಲ. ದಯಾಮಯನಾದ ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿ ಯು ಈ ನಮ್ಮ ವಿತ್ತದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪಾಪ ಕೋಟಿಗಳನ್ನೂ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾನೆ.

ತಾನೇ ಸೋತು ನಮಗೇನೇ ಜಯಲಾಭವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಕೋಪಿಸಬಹುದೇ ಹೇಳು.

ಪಾರ್ವತಿ :— ದೇವ, ವಾರನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಹಾನುಭಾವನು.

ನಾರದ :—ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯೂ ಹೌದು, ಆದರೆ ಅವನ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವು ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ಬಿಡದು.

ಈಶ್ವರ :—ನಿಜ, ಇವನು ವಿಚಿತ್ರ ಪುರುಷನೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ—

ವೃತ್ತ ||

ಈತಂ ಲೋಭದ ನೋಷಿಯಂ ಚರಿಸಿಯಂ ಸರ್ವಸ್ವದಾತಾರಸೈ | ಈತಂ ಲೌಕಿಕ ಸೌಖ್ಯಮಧ್ಯದೊಳಗಂ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣಸೈ || ಈತಂ ಕರ್ಕಶಮಾನಸುದೊಲಿರೆಯಂ ಸಂಪ್ರೀತಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೈ | ಈತಂ ಭಕ್ತರೊಳುತ್ತವೋತ್ತಮನು ಮತ್ತೇನಾಸ್ವದಂ ಸ್ವರ್ದಿಯೈ ||

ಇವನಂತಹ ವ್ರತಾಚಾರಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ದೃಢಭಕ್ತರನ್ನಾಗಲೀ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ವಾರಿ :—ನಾಥ, ನನಗೇಕೆಂತು ಪಡೆದಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ ಪಾರ್ವತೀ ರಮಣನನ್ನು ಪಾಪಿಯಾದ ನಾನು ಕ್ರೋಧಾಂಧಳಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆನು. ಆದರಿಂದೇನಾದರೂ ಮುನ್ನಿಸಿ ಗೊಂಡು ಮಹಾದೇವನು ನನಗೀರಿತಿ ಮರೆವೆಯನ್ನು ಎಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿರಬಹುದೆ ? ಪ್ರಭು, ನಾನು ಮಹಾಪರಾಧಿ. ಶ್ವಾತ್ತಾಪ ಯುಕ್ತಳಾದ ನನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸು.

ಪಾರ್ವತಿ :—ನಾಥ, ಈ ಮಹಾನುಭಾವಳಲ್ಲಿ ಕೋಪಿಸುವುದು ಯಾರಿಂದಾದೀತು ?

ಈಶ್ವರ :—ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ನಾನು ಸೋತಿರುವುದು. ನಾರದ :—ದೇವ, ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಗೆಲುವುದಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ವಾರ :—ಪ್ರಿಯೇ, ನೀನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನಿರು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮುಸುಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಏನೇನು ನಡೆಯುವುದೋ ನಡೆಯಲಿ. (ಮುಸುಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವನು)

ಈಶ್ವರ :—ನಾರದ, ಪಾರ್ವತಿ, ಬನ್ನಿ. ಈ ಮಹಾಭಕ್ತಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿನೋದದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನಂತರ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗೋಣ. (ವಾರಿಯೆದುರಿಗೆ ಬರುವರು.

ಈಶ್ವರನು ಮಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು) ತಾಯಾ ಮಾರಭಕ್ತನು ಎದ್ದಿರುವನೆ ?

ವಾರಿ :—(ನೋಡಿ, ಸ್ವಗತಂ) ಆ ! ಪ್ರಭುವು ! ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟನು. (ಪ್ರಕಾಶಂ) ಒಂಗೆಮದೇವ, ಈ ಆಸನವನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿರಿ. ಪತಯು ಏಳದೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ತಾವು ಹೊಟುಹೋದದ್ದು. ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಇವರಾರು ?

ಈಶ್ವರ :—ಇವಳು ನನ್ನ ಪತ್ನಿ. ಈತನು ನನ್ನ ಆಪ್ತನು.

ವಾರಿ :—ಇವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. (ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ) ಅಮ್ಮಯ್ಯಾ ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಂಬಲಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ. ತಮ್ಮ ಹೆಸರೇನಮ್ಮಾ ?

ಪಾರ್ವತಿ :—ವತ್ಸೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೌರಮ್ಮನೆಂದು.

ವಾರಿ :—ಗಂಗಳಾಧರಯ್ಯಾ ! ಗೌರಮ್ಮ ! ಈ ಹೆಸರುಗಳು ನನ್ನ ಮನಸನ್ನೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುವು. ನಿಮಗೀ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಾರೋ ! (ನಾರದನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ) ಸ್ವಾವಿಾ, ತಾವು ನಿಂತಿರುವುದೇಕೆ. ಈ ದರ್ಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸೋಣವಾಗಲಿ. ತಮ್ಮ ನಮಧೇಯವೇನೋ ?

ನಾರದ :—ಸುಮಂಗಳಿ, ನನ್ನನ್ನು ನಾರಯ್ಯನೆಂದು ಕರೆಯುವರು.

ವಾರಿ :—ಗಂಗಳಾಧರಯ್ಯಾ ! ಗೌರಮ್ಮ ! ನಾರಯ್ಯ ! ಎಷ್ಟು ಮಧುರವಾದ ಹೆಸರುಗಳು. ಆಗಲಿ, ಗುರುದೇವ ತಮ್ಮ ಆಗಮನದ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಈಶ್ವರ :—ಮಾರಭಕ್ತನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಿಸೋಣವೆಂದು ಬಂದೆವು. ಅವನು ಇದುವರೆಗೂ ಏಳಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೆಯಲ್ಲವೇ.

ವಾರಿ :—ಹಾಗೆನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಏಳದೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ತಾವೇ ನೋಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಈಶ್ವರ :—ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆಯಿಂದ ಏನೂ ಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ? ವಾರಿ :—ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ನೀವು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬದೆ ವೃಥಾ ತೊಂದರೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಿ.

ಈಶ್ವರ :—ಹಾಗಾದರೆ ಮಾರಭಕ್ತನ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೇ ಆಯಿತೆ ?

ವಾರಿ :—ತಾವು ಆಶೆಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದೇ ಲೇಸು.

ಈಶ್ವರ :—ಹೋಗಲಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಸೇರು ನವಣಿಯ ಗತಿ ಏನು ?

ವಾರಿ :—ನಮಗೇ ಈ ಗತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಸೇರು ನವಣಿಯ ಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನೇನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈಶ್ವರ :—ತಾಯಾ, ನಾನು ಮಹಾ ಯೋಗಿಯೆಂದು ನಿನಗೆ ಮೂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ವಾಗ್ಧೂರ ಮಾಡಿರುವ ಸೇರು ನವಣಿಯನ್ನು ಕೂಟ್ಟುಬಿಡು. ನನ್ನ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ನಿನಗೆ ಈ ಕ್ಷಣವೇ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ದೈವವಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪ್ರಕೃತ್ಯ ಗೊಳಿಸಿ ತೋರಿಸುವೆನು.

ವಾರಿ .—ಪ್ರಭು, ನಾನು ಆಸೆಗೊಳಗಾಗುವಳಲ್ಲ.

ಕಂದ|| ಹರನಂ ಹುಯು ವಿಧಿಯಾಂ |
 ಪರಮಾತ್ಮನುಮನಗೆ ಪತಿಯನುಳಿದಿಲ್ಲಂ ||
 ದುರಿತಮುಖಂಗಳ ಸಮನೆಂ |
 ದುರಿತನು, ತೊರೆಯನು ಮದೀಯು ನೋಂಪಿರು
 ನೆಂದುಂ ||

ಆಲ್ಲದೆ, ಗುರುದೇವ; ಧರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸುವವರಿಗೆ ದೈವವು ಅನುಕೂಲಿಸಲೇ ಬೇಕು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಪರಮ ಕಾರುಣಿಕನಾದ ಜಂದ್ರಮಾಳಿಯು ನಾನಿರುವಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೂಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುವನು.

ಈಶ್ವರ :—ನಿಜ, ವತ್ಸೇ. ಬಾರದೇ ಇರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದಲೇ ಓಡಿಬಂದಿರುವೆನು. ಇದೋ ನೋಡು (ಮೂವರೂ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ) ನಾನೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜಂಗಮ ರೂಪದಿಂದ ಇಷ್ಟ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಕಾಡಿಸಿದ ಪರಮೇಶ್ವರನು. ಇದೋ ಈತಿಯೇ ಪರ್ವತರಾಜ ಕನ್ಯೆಯು. ಈ ಮಹಾತ್ಮನು ದೇವಮುನಿಯಾದ ನಾರದನು.

ವಾರಿ .—(ಮಂಡಿಯೂರಿ ಕೈ ಬೋಡಿಸಿ) ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ ನಿಧಿಯೇ, ಇಂದಿಗೆ ನಿನಗೆ ದಾಸಿಯಾದ ನನ್ನಮೇಲೆ ದಯ ಬಂತೇ. ಮಹಾಗುರುವೇ! ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದೆಯಾ. ಅಂಬಾ, ಜಗನ್ನಾತೆ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲೆ, ಅಲ್ಪವಾದನನ್ನಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟ ದೂರ ದಣಿದು ಬಂದೆಯಾ! ಅವ್ಯಾಜ ಕರಣಾಳುವಾದ ನಾರದಸ್ವಾಮಿಯೇ; ಮಹಾನುಭಾವನೇ, ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ. (ಹಾಗೆಯೇ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ) ಇದೇನು ದಿವ್ಯಪ್ರಭೆ! ಇವಾವೆಲೋಕ ? ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಈ ಬೋಧಿತರ್ಮಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಾರು! ಅಹಹ! ಈ ಆನಂದದ ಬರವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀರಿಸಲಾರೆನು. (ಮೂರ್ಛಿತೆಯಾಗುವಳು)

ಈಶ್ವರ — ಉಮಾ, ಈ ಪತಿವ್ರತಾ ರತ್ನವನ್ನು ಬೋಕಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊ. ಆನಂದಾತಿರೇಬಂದಿದ ಪ್ರಾಣಗಳಿಗೇನಾದರೂ ಹಾನಿ ಬಂದೀತು. ನಾನು ವಾರಭಕ್ತನನ್ನೆತ್ತರಿಸುವೆನು. (ವಾರನನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತಟ್ಟಿ)

ಕಂದ|| ಬಲುಬಳಲಿದೆ ಯೆಲೆ ಕಂವಾ |
 ಜಲಮಂ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಯೇಳು ಹೃದಯಾನಂದಾ ||
 ಗೆಲಿಯೊ ನೀನೆ ಅಮಂದಾ |
 ಮೂಲಪದವಿಯ ನೀವೆ ನಿನಗೆ ನಾನೊಲವಿಂದ ||
 ಭಕ್ತರತ್ನವೆ, ಏಳು, ಇದೋ ನಿನ್ನ ನಿಷ್ಠೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
 ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವೆನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ವ್ರತವು ಪರಿಸವ
 ಪ್ರಿಯಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಸಲಿಸುವೆನು.

ವಾರಿ :—(ಮಿಸುಕುವೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು)
 ಈಶ್ವರ — ಭಕ್ತಾಗ್ರಣಿ. ಮೌನವಾಗಿರುವೆಯೆಲ್ಲ! ಏಳು ಏಳು! ನಾನು ಪ್ರಕೃತ್ಯನಾದರೂ ನಿನಗಿನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆ ?

ವಾರಿ :—(ಸುಮ್ಮನಿರುವನು).
 ಈಶ್ವರ — ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರ, ಇವನು ಏಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ನಾರದ, ಈ ಮೌನದ ಅರ್ಥವೇನಿರಬಹುದು ?

ನಾರದ — ದೇವ, ಸರ್ವಾಂಕರಾಘಮಿಯಾದ ನಿನಗೆ ತಯದೇ? ಆದರೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು.

ಕಂದ|| ಏಳಲೊಡಂ ಧಾನ್ಯವನೀಂ |
 ಕೇಳುವೆಯೆಂದಿಂತು ಮೌನವಂತಿರಲಕ್ಕುಂ ||
 ಕಾಲಾಂತಕ ನೀನಭಯವ |
 ಪೇಳಿವನ ಬೆದರ್ಕಪೋಕು ಮೊಡನಿವನೇಲ್ಲಂ ||

ಈಶ್ವರ :—ಆ! ಇರಬಹುದು! ಈ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಾರನ ವಾಗ್ಧೂನದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮರೆತೆನು. ಅವನಾದರೋ ಆದನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೂ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆನು. ಎಲೈ ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾದ ವಾರಭಕ್ತನೇ,

ಕಂದ|| ಅರಿದೆನು ನಿನ್ನಯ ಮನಮಂ |
 ತೊರೆದೆನು ಧಾನ್ಯವನು ಮಗುಳೆ ಕೇಳೆನದೆಂದುಂ ||
 ತರಳನೆ ಬಿಡು ದುಗುಡವ ನೀಂ |
 ಗಿರಿ ಸಂಭವೆಯಾಣೆ ಬಿನಕ ಪೂಜಾರಾಣೆ ||
 ಎಲೈ ಸುಕೃತ ಶಾಲಿಯೇ, ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನವಾದ ನೀನೇ

ನನಗೆ ದೊರಕಿರಲು ಅಲ್ಪವಾದ ನಿನ್ನ ಸೇರು ನವನೆಯನ್ನು
ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ.

ವಾರ:—(ಎದ್ದು ಪಾಷ್ಠಾಂಗವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ,
ಕಂದಿ|| ಶರಣು ತರಣೇಂದು ಶೇಖರ |

ಶರಣೆಲೆ ಗಿರಿಜಾತೆನಾತೆ ನತಸುಖವಾತೇ ||

ಶರಣೆಲೆ ಸುರಮಾನಿ ಶೇಖರ |

ಶರಣಾಗತನೆನ್ನ ಕಾವುದನುಸವಮ ದಯೆಯಿಂ ||

ದೇವದೇವ, ಇಂದಿಗೆನೆಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾದೆಯಾ, ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ
ಕಲ್ಪತರುನೇ, ಪಾಮರನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವು
ದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಂದೆಯಾ. ಸ್ವಾಮಿಯೇ ನನ್ನ
ಅಲ್ಪವಾದ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅನೋಘವಾದ ಫಲನನ್ನು ದೊರಕಿ
ಸಿದೆ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆಯುಂಟೆ. ಏಕೆಂದರೆ—

ಸೀಸವದ್ಯ ||

ಯೋಗ ಭೋಗ ತತ್ಯಗ ರಾಗುಗಳೊಲಿಸದಿಹ ಭಾಗವತ
ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ದೇವ ಬಂದೈ || ದೇವ ಮಾನವದನುಜ ಸೇವೆ
ಯನುಕೋಂಬ ಸಂಭಾವ್ಯನಭವ ಮಾಹಾನುಭಾವ ಬಂದೈ ||
ಶರಣೆಂದು ಬಂದವರ ದುರಿತಕೋಟಿಯ ಕಳೆದು ಪರಮ
ಸಂಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕಾವ ಬಂದೈ | ಅವನ ಪದಪುರ್ವ ವೀವು
ದಮರತೆಯನಾ ಪಾವನಾತ್ಮಕ ಜಗಜ್ಜೀವ ಬಂದೈ ||

ನಮಿಸಿರಿಗೆ ಕೈವಲ್ಯದಾನಿ ಬಂದೈ |

ವಿಮಲವನ ಭಕ್ತರಭಿಮಾನಿ ಒಂದೈ |

ಉಮೆಯರಸ ಸದ್ಗುಣ ನಿಧಾನಿ ಬಂದೈ |

ಅಮಮಪರಚತುರ ಸಂಧಾನಿ ಬಂದೈ ||

ಜಗತ್ಪ್ರಭು, ಸಾಂಬ, ನಿನ್ನ ಚರಣಸಂಕಜಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೆ

ಮುತ್ತೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವೆನು, ದೇವ.

ಅನಾಥನಾದ ನನಗೆ ನೀನೇ ನಾಥನು, ಮಾಹಾಪ್ರಭು.

ವೃತ್ತ || ೪೧)

ಗಂಗಾ ತುಂಗತರಂಗ ರಂಜಿತ ಜಟಾಜೂಟಿ ವಿಭುಂ
ಶಂಕರಂ | ಅಂಗೋದ್ಭಾವಿ ವಿಭೂತಿಭೂಷಿತ ಲಸತ್ಪಾ
ಯಂ ವಿಮಾಯಂ ತಿವಂ || ಕೃಂಗೋತ್ಪುಂಗ ಗಿರಿಂದ್ರ
ದಿವ್ಯನಿಲಯಂ ದೇವಂ ಮೃಡಾಣೀಪತಿಂ | ರಂಗಾಭ್ಯ
ಚಿಹ ಪಾದಪಂಕಜಯುಗಂ ತ್ರೀ ತಂದ್ರಮೌಳಿಂ ಭಜೇ ||

(ಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಮಾತೆ, ವಿಶ್ವಜನನಿ, ಇಷ್ಟು
ಕಾಲಾನಂತರ ಮಕ್ಕಳಮೇಲೆ ಅಂತಃಕರಣಬಂತೇ. ದೇವ
ದೇವನು ಕರೋರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆನ್ನನ್ನು ಗುರಿಪಡಿಸುತ್ತಿ
ರಲು, ಪ್ರೇಮಮಯಿಯಾದ ನೀನು ನೋಡಿಯೊ ಸೈರಿಸಿ
ದೆಯಾ! ಅವ್ಯಾ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಾಯಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು
ಕಾಪಾಡುವರು.

ದಂಡಕ.

ಅಂಬಿ ತ್ರೀಜಗದಂಬಿ | ಸೌಭಾಗ್ಯವಿಕುರುಂಬಿ | ಜಂಭಾರಿ
ಸಂಪೂಜ್ಯೆ | ಶುಂಭಾದಿ ಬಲಮಥನೆ | ಅಭೋಜ ನಿಭನೇ
ತ್ರೈ | ಗಂಭೀರ ಗಜಗಮನೆ | ಬಿಂಬಾಧರೇಶ್ವರೈ | ತಂಭಾ
ಮಂಗಳಗಾತ್ರೈ | ಕಾಲಾಹಿ ವೇಣಿ ಶುಕ | ವಾಣಿ ಪಲ್ಲವ
ಪಾಡೆ | ಭಾಲಲೋಚನರಾಣಿ | ಏಣಾಕ್ಷಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ | ನವ
ರಸಾಲಂಕಾರ | ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣಾಸದನೆ | ಸಾವಿತ್ರಿ ಗಾಯ
ತ್ರಿ | ಸರ್ವಮಂಗಳ ದಾತ್ರಿ | ತ್ರೀದಾತ್ರಿ ಭೂದಾತ್ರಿ | ಕೈವಲ್ಯ
ಸುಖದಾತ್ರಿ | ಭವಂಬಂಧಹಾರಣಿ | ಭಕ್ತಸುಖಕಾರಣಿ |
ವಿಶ್ವಸುವೋಹಿನಿ | ವೀರೈ ಸಂವರ್ಧಿನಿ | ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನಿ |
ಸಿಂಹರಥ ವಾಹಿನಿ | ತ್ರೀಕಾಲಿ ಮಾಕಾಲಿ | ವರಭದ್ರಕಾಲಿ |
ತ್ರಿಲೋಕ ಭೂದೇವಿ | ತ್ರೀಚಕ್ರ ವಾಹಿನಿ | ಚಿವ್ರೂಪೆ ಚಿತ್ಸಾ
ಖ್ಯೆ | ದಾತೆ ಜಗನ್ನಾತೆ | ಮನ್ಮಾತೆ ಸಂಪ್ರೀತೆ | ಸಕಲವಾಪ
ವಿಧೂತೆ | ಪುಷಾಹಿ ಗಿರಿಜಾತೆ | ಶರಣಾಗತ ಪ್ರೀತೆ | ವಾ
ಹಿಮಾಂ ಪಾಹಿಮಾಂ | ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರಿ ದೇವಿ | ನಮಸ್ತೇ
ನಮಸ್ತೇ | ನಮಸ್ತೇ ನಮಸ್ತೇ ||

(ನಾರದನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ) ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ನಾರದ
ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಇದಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಫಲ
ವೆಂದೇ ತೋರುವುದು ಸಂದೇಹವೇನು.

ಕಂದ|| ಪಾಮರರನ್ನುದ್ಧರಿಸುವ |

ಪ್ರೇಮಾಂತಃಕರಣಪೂರ್ಣವೈದಯಂ ಜವದಿಂ ||

ಹೈಮವತೇ ಸಿರಿಮುಗರ |

ಭೂವೀತಲ ಕಳೆವೆಯತ್ತಿ ದೇವ ಮುನೀಂದ್ರಾ ||

ಇದೋ ಪ್ರಭು, ಚರಣಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟಿರುವೆನು,
ದೀನನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. (ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು)

ಮೂವರೂ.—ವಸ್ತ, ನೀನೆಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ ಏಳು.

ವಾರ:—(ಎದ್ದು ಪತ್ನಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ) ಧನ್ಯಾತ್ಮಕೆ ಏಳು ಏಳು
ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿರುವ ಈ ಭಕ್ತ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ
ವೆರಗು. ವಾಕ್ಸೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡು
ತ್ತಿರುವ ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯ ದೇವತೆಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸು. ಅವ್ಯಾ
ಜಕರುಣಾಳುಷಾ, ವಾಮುರೋದ್ಧಾರಕನೊ ಆದ ಈ
ನಾರದಗುರುವಿಗೆ ಅಧಿನಂದಿಸು. ಇವರ ಅತಿವಾದಗಳೇ
ನಮ್ಮ ವ್ರತದ ಅತ್ಯುಚ್ಛವಾದ ಫಲಗಳು.

ವಾರ:—ಪ್ರಭು. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂ
ತಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆಯೇ ಪ್ರೇಮವು ವಿಶೇಷವ
ಲ್ಲವೇ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನೀನಿಂತಲೂ ವೊಡಲೇ ನನಗೆ
ಈ ಜಗಜ್ಜೀವನರ ಸಂದರ್ಶನವಾಯಿತು. ನಾನು ನಿಜ
ವಾಗಿಯೂ ಕೃತಾರ್ಥವಾದೆನು.

ಪಾರ್ವತಿ:—ನಾಥ, ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶವೇಕೆ! ಇವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಡೋಣ.

ನಾರದ:—ದೇವ ಜಗದುದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಯಥೇಚ್ಛೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಈಶ್ವರ:—ಆಗಬಹುದು. ಹೊರಡೋಣ. (ಮೇಲೆ ನೋಡಿ) ವಿಮಾನಂ, ವಿಮಾನಂ, (ಮೇಲಿನಿಂದ ವಿಮಾನವು ಬರುವುದು.) ಭಕ್ತೋತ್ತಮರೇ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಮು ಕರ್ತವ್ಯವು ನೆರವೇರಿತು. ದಿವ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯು ನಿಮು ಗಾಗಿ ಕಾದಿರುವುದು. ವಿಮಾನವನ್ನಾರೋಹಿಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡೋಣ.

ಮಾರ:—ದೇವ, ನಿನ್ನನುಗ್ರಹದಿಂದ ಧನ್ಯನಾದೆನು. ಆದರೂ ಕಂದ|| ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಿನನ್ನೊಡನಾಂ |

ಬರಲಾರೆನು ರಜತಗಿರಿಗೆ ಮನ್ನಿಪುದೆನ್ನಂ ||

ಇರುತ್ತಿಲ್ಲಿಯೆ ಮರಣಾಂತ್ಯದ |

ವರೆಗಂ ಸೇವಿಪೆನು ನಿನ್ನ ಚರಣವನಂದುಂ ||

ಪ್ರಭು ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಡಿದುದುಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸುವೆನು.

ಈಶ್ವರ:—ಅದೇಕೆ. ಸುಕುಮಾರ. ದಿವ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿ ಗಿಂತಲೂ, ಪಾಪಭೂಯುಷ್ಠವಾದ ಈ ಮರ್ತ್ಯಜೀವನದ ಲ್ಲೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ ಪಡುತ್ತಿರುವೆ?

ಮಾರ:—ಸರ್ವೇಶ್ವರ. ಈ ಧಾರಭೂತವಾದ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿನಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ. ಫಾನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಾರೆನೆಂದಾದರ ಕಾರಣವು ಬೇರೆ ಇರುವುದು.

ಈಶ್ವರ:—ವತ್ಸ, ಅದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಸು. ನಿನ್ನ ಆಪೇಕ್ಷೆಯು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು.

ಮಾರ:—ಮಹಾಪ್ರಭು, ನನ್ನ ಆಪೇಕ್ಷೆಯು ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು.

ಕಂದ|| ಕೊಡಲಾರೆನೆಂಬ ನೋಂಪಿಗೆ |

ಎಡರಡಿಸುದುಡಿಲ್ಲವಿಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಯ ದಯೆಯಿಂ ||

ಮೃಡದೇವನೆ ಕೈಲಾಸವಿ |

ಕೊಡದೇಕೆಂಬೊಡೆ ಮದೀಯ ವ್ರತಮದು ಕಿಡುಗುಂ

ಅದ್ಭು ರಿಂದಲೇ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ:—ಮಾರಭಕ್ತನೇ, ನಿನ್ನ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ರೀತಿಯು ಅಸಾಮಾನ್ಯವೂ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅದರ್ಶಪ್ರಾಯವೂ ಆಗಿರುವುದು. ಗಿರಿಜಾ, ಇಂತಹ ನಿಕಟ ಭಕ್ತನನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ನೋಡಿರುವೆಯಾ? ನಾರದ, ಈ ಅನುಪಮ ರತ್ನವನ್ನು ನನಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಅಭಿ

ನಂದಿಸಲಿ. ವತ್ಸ, ಮಾರಭಕ್ತ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ನವನೆಯನ್ನು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲೇಕೆ ಕೇಳಲಿ. ಅಕ್ಷಯ್ಯನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗಲಾದರೂಸಮಾಧಾನವಾಯಿ

ಮಾರ:—ದೇವ, ಭಕ್ತ ಕಾಮಧೇನುವಾದ ನೀನೇ ಆ ಹಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರಲು ನನ್ನ ಸುಖ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ. ಇದೋ ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಿರಸಾಂಹಿಸಿದನು.

ಪಾರ್ವತಿ:—(ಮಾರಿಯನ್ನು ಕುರತು) ವತ್ಸೇ, ಇನ್ನು ಹೊರಡೋಣವೇ ?

ಮಾರ:—ಜಗಜ್ಜನನಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವುದೇನಿದೆ? ನನಗಾದರೋ,

ಕಂದ|| ಪತಿಯಿರಲಿದೆ ಕೈಲಾಸಂ | ಪತಿಯುಳಿದಾ ರಜತ ಭೂ

ದರಂ ವನವಾಸಂ | ಪತಿಯಿಂದಾ ಪೆರಳಲ್ಲಂ | ಪತಿಯೈತರೆ ಬರ್ಪೆ ಬಾರದಿರೆ ಬಾರೆನು ಸಾಂ ||

ಪಾರ್ವತಿ:—ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ನಮೊಡನೆ ಒರಲೆಗುಟ್ಟಿರುವನು ನಿನ್ನ ಆಪೇಕ್ಷೆಯು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಇರುವುದೆ ?

ಮಾರ:—ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಪತಿಯ ವ್ರತವು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ಆತನ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ನೆರವೇರಿರುವುವು, ನಾನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುವುದುನಿನ್ನೇನಿದೆ. ಆದರೂ ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದಾದರೆ ಇದೊಂದನ್ನು ಬೇಡುವೆನು

ಕಂದ|| ಗುಣದಿಂದ ರೂಪವಿ ಸಿರಿಯಂ | ನಿನಮಂ ಶಾರದೆಯ ಕಮಲ ಸಂಭವಿಯಂ ಪೋ |

ಲ್ವನುಸಮ ಪತಿವ್ರತೈಯರ್ಕಳ|ವನಿತಾರತ್ನಂಗಳೆದು ಬೆಳಗುಗೆ ಧರೆಯಂ||

ಪಾರ್ವತಿ:—ತಥಾಸ್ತು, ನಾಥ, ಇನ್ನು ಹೊರಡೋಣವೇ ?

ಈಶ್ವರ:—ಆಗಲಿ, ಮಾರಭಕ್ತನೇ, ನಿನ್ನ ಆಪೇಕ್ಷೆಯು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳು.

ಮಾರ:—ದೇವ, ನನ್ನ ಕಾಮಿತಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಯೇ ಇರುವೆ. ನಾನಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತೇನಿರುವುದು, ಆದರೂ ಇದೊಂದನ್ನನುಗ್ರಹಿಸು.

ಭರತವಾಕ್ಯಂ

ಕಂದ|| ಕಾಲದಿ ಮುಳಿಬೆಳೆಯಾಗಲ | ತೀಲವ ಬಿಡದಿರಲಿ ಜನರು, ಗೋವಿಪ್ರರುಗಳ|ಬಾಳಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಮಂಗಳ | ದಾಲಯವೆಂದೆನಿಸಿ ಮೆರೆಯಲಿ ವಸುಮತಿ ತಾಂ ||

ಈಶ್ವರ:—ತಥಾಸ್ತು. (ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು)

ಮಂಗಳಂ

ಕಂದ|| ಮಂಗಳ ಮುಮೆಯರ ಸಂಗಂ | ಮಂಗಳ ಮಾತಿವೆಗೆ ಮಂಗಳಂ ನಾರದಗಂ || ಅಂಗಜಹರ ಕೃಪೆಯಿಂದಂ | ಮಂಗಳವಿಾ ಭರತಭೂಮಿಗೆ ಮೇಘೇ ಕೃತಿಗಂ ||

